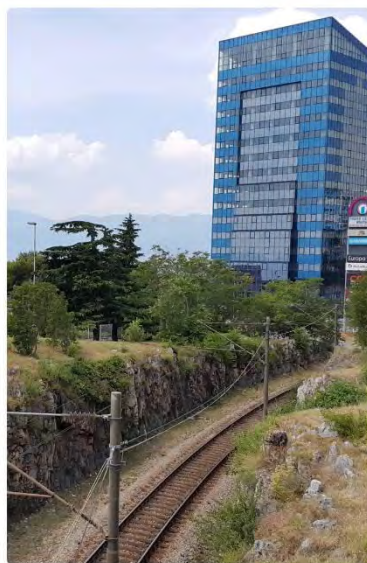
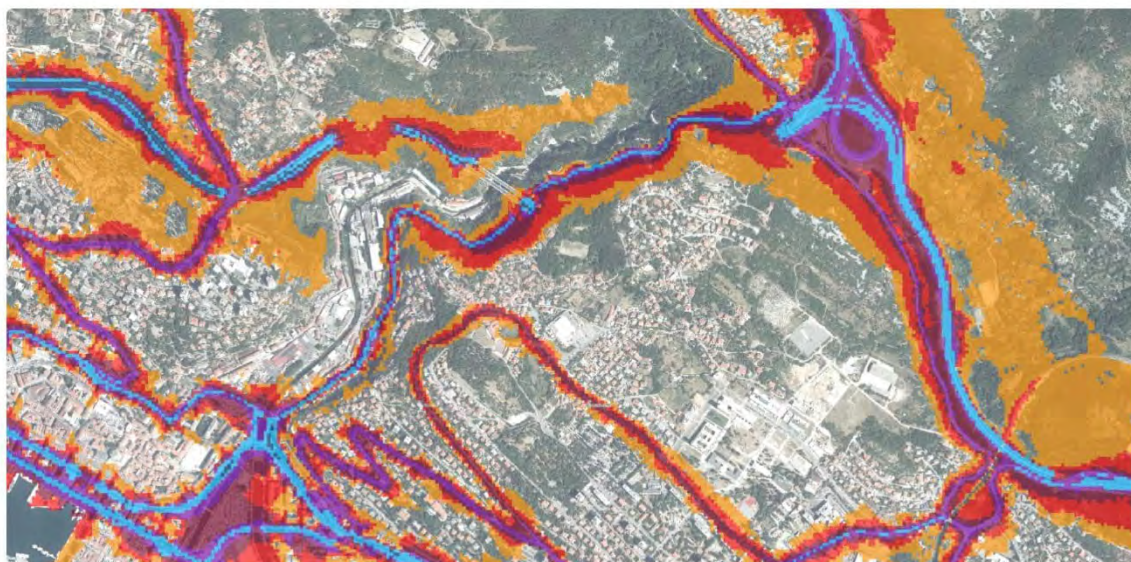

Naručitelj:	Grad Rijeka Korzo 16, 51 000 Rijeka
Nositelj izrade:	Direkcija za razvoj, urbanizam i ekologiju Odjel gradske uprave za razvoj, urbanizam, ekologiju i gospodarenje zemljištem
Naziv projekta	Izrada akcijskog plana upravljanja bukom Grada Rijeke za 3.krug izvještavanja
Naziv dokumenta	Analiza rezultata Strateške karte buke Grada Rijeke, izrada konfliktne karte buke i izrada prijedloga prioritetnih područja upravljanja bukom 1. Cestovni promet 2. Željeznički promet 3. Industrijski pogoni i postrojenja
Oznaka dokumenta:	2019-AP-069/01

Voditelj projekta

dr.sc. Alan Štimac, dipl.ing.el.

Grad Rijeka

Grad Rijeka

Korzo 16, 51 000 Rijeka

Suradnici:

Maroje Sušac, dipl.ing.građ.

Jurica Barić, spec.teh.

Ugovor za uslugu „Izrada Akcijskog
plana upravljanja bukom Grada Rijeke
za 3. krug izvještavanja" ; KLASA: 406-
01/19-01/15; URBROJ: 2170/01-01-00-
19-4 od 2019-11-29

DARH 2 d.o.o. za arhitekturu i akustiku

Ljubičin prolaz 3

10 430 Samobor

URL: <http://www.darh2.hr>

E-mail: akustika@darh2.hr

Analiza rezultata Strateške karte
buke Grada Rijeke, izrada
konfliktne karte buke i izrada
prijedloga prioritetnih područja
upravljanja bukom

DARH 2 oznaka dokumenta:

2019-AP-069/01

U Samoboru, prosinac 2019.

SADRŽAJ

1.	PRELIMINARNE NAPOMENE.....	9
1.1.	Podaci o registraciji tvrtke izrađivača projekta	10
1.2.	Rješenje Ministarstva zdravlja	13
1.3.	Uvjerjenje o položenom stručnom ispitu za stručne poslove izrade karata buke i akcijskih planova	16
1.4.	Uvjerjenje o položenom stručnom ispitu za stručne poslove projektiranja, odnosno predviđanje razine buke.....	17
1.5.	Uvjerjenje o položenom stručnom ispitu za stručne poslove izrada stručnih podloga glede zaštite od buke za dokumente prostornog uređenja svih razina i akata za njihovo provođenje	18
2.	O AKCIJSKOM PLANIRANJU UPRAVLJANJA BUKOM.....	19
2.1.	Provedba u Republici Hrvatskoj.....	20
3.	SUMARNI REZULTATI IZLOŽENOSTI STANOVNIŠTVA I STAMBENIH JEDINICA ZA STALNO STANOVANJE	22
3.1.	Cestovni promet	22
3.2.	Pružni promet.....	26
3.3.	Industrijski pogoni i postrojenja.....	28
3.4.	Usporedna analiza izloženosti po izvorima.....	28
4.	KONFLIKNA KARTA BUKE	30
4.1.	Proračun konfliktnih razina buke	36
5.	ODREĐIVANJE KANDIDATA PODRUČJA ZA UPRAVLJANJE BUKOM	38
5.1.	Pregled analiziranih mogućih metoda	40
5.2.	Metoda Qcity - Indeks bodovanja buke	41
5.2.1.	Identifikacija žarišta koristeći Qcity metodu.....	42
5.2.2.	Analiza metode	42
5.3.	Linearne metode.....	43
5.3.1.	Razgraničavanje kritičnih područja	43
5.3.2.	Procjena prioriteta primjenom indeksa buke	43
5.3.3.	Analiza metode	44
5.4.	Indeks prioritizacije objekata (BPS).....	44
5.4.1.	Analiza metode	45
5.5.	Ocjenjivanje prioriteta za zgrade izložene više vrsti smetnja (MABPS)	46
5.6.	Grupna razina izloženosti buci G_{den}	46
5.6.1.	Analiza metode	47
5.7.	Normalizirani G_{den}	47
5.7.1.	Analiza metode	48
5.8.	EPA.....	48
5.8.1.	Analiza metode	49
5.10.	Odabir metode	50
6.	ANALIZA ODABRANE METODOLOGIJE.....	51

7.	KANDIDATI ZA PODRUČJA UPRAVLJANJA BUKOM	67
7.1.	Cestovni promet	67
7.2.	Pružni promet.....	67
7.3.	Industrijski pogoni i postrojenja.....	68
8.	PRILOZI.....	69
8.1.	Elektronički oblik elaborata	69
8.2.	Grafički dio elaborata	70
8.2.1.	Grafički prikaz glavnih izvora buke uključenih u izradu akcijskog plana upravljanja bukom za 3.krug izvještavanja.....	70
8.2.2.	Grafički prikaz prioritetne razine prekoračenja proračunskih točaka i kandidata za područja upravljanje bukom - cestovni promet	72
8.2.3.	Grafički prikaz prioritetne razine prekoračenja proračunskih točaka i kandidata za područja upravljanje bukom - pružni promet	74
8.2.4.	Grafički prikaz prioritetne razine prekoračenja proračunskih točaka i kandidata za područja upravljanje bukom - industrijski pogoni i postrojenja.....	76
8.2.5.	Grafički prikaz predloženih kandidata za područja upravljanje bukom	78

POPIS SLIKA

Slika 1.	Prikaz odredbi Direktive 2002/49/EZ koje se odnose na akcijski plan upravljanja bukom.....	21
Slika 2.	Izloženost stanovništva razinama indikatora buke L_{den} - cestovni promet	23
Slika 3.	Izloženost stanovništva razinama indikatora buke L_{night} - cestovni promet	23
Slika 4.	Izloženosti stanovništva razinama indikatora buke L_{den} - cestovni promet, kategorija „glavna“ cesta	25
Slika 5.	Izloženosti stanovništva razinama indikatora buke L_{night} - cestovni promet, kategorija „glavna“ cesta	25
Slika 6.	Izloženost stanovništva razinama indikatora buke L_{den} - pružni promet	27
Slika 7.	Izloženost stanovništva razinama indikatora buke L_{night} - pružni promet.....	27
Slika 8.	Usporedna analiza izloženosti po razinama indikatora buke L_{den}	29
Slika 9.	Usporedna analiza izloženosti po razinama indikatora buke L_{night}	29
Slika 10.	Podjela Grada Rijeke na zone buke prema namjeni i korištenju prostora	33
Slika 11.	Prikaz namjene i korištenja prostora Grada Rijeke	34
Slika 12.	Prikaz zona stanovanja i boravka na području Grada Rijeke	35
Slika 13.	Karakterističan prikaz rezultata konfliktnih razina buke.....	36
Slika 14.	Način definiranja područja „kandidata za područja upravljanje bukom“	52
Slika 15.	Šire odabrano područje	54
Slika 16.	Uže odabrano područje.....	54
Slika 17.	Prikaz rastera proračunskih točaka (10 x 10 m) na odabranom području	55
Slika 18.	Identifikator proračunske točke GRID_ID=286692 (primjer)	56
Slika 19.	Izrađena kružna područja polumjera 50 m u okolini svake točke.....	56
Slika 20.	Karakterističan prikaz izrađenog kružnog područja polumjera 50 m proračunske točke ID=286692.....	57
Slika 21.	Karakterističan prikaz gustoće fasadnog proračuna	57
Slika 22.	Prikaz rezultata na svakoj proračunskoj točki fasadnog proračuna.....	58
Slika 23.	Prikaz rezultata razmatrano na razini cijelog objekta (crvena točka u geometrijskom središtu tlocrta objekta).....	58
Slika 24.	Karakterističan prikaz karte korištenja i namjene prostora kroz provedeno zoniranje buke.....	59
Slika 25.	Proračun prekoračenja dopuštenih razina buke temeljem prostorno planske dokumentacije i provedenog zoniranja buke	59
Slika 26.	Proračun maksimalnog prekoračenja i prioriteta razine prekoračenja (skr. „PRP“)	60
Slika 27.	Kružno područje polumjera 50 m na području interesa preklopljeno s centroidima objekata	60
Slika 28.	Uvećani prikaz kružnih područja polumjera 50 m na području interesa preklopljena s centroidima objekata	61
Slika 29.	Proračunati podatak prioriteta razine prekoračenja (Sum_PRP) kružnog područja i broja obuhvaćenih objekata (centroida)	61
Slika 30.	Proračunska mreža s ulaznim podacima izloženosti kružnog područja te prijenos proračunatih podataka u središte kružnog područja.....	62

Slika 31.	Proračunska mreža s prenesenim podacima izloženosti kružnog područja.....	62
Slika 32.	Prikaz proračunskih točaka s pozitivnim iznosom prioritete razine prekoračenja kružnog područja Grada Rijeke	63
Slika 33.	Uvećani prikaz proračunskih točaka s pozitivnim iznosom prioritete razine prekoračenja kružnog područja.....	63
Slika 34.	Primjena prikaza kvantila na vrijednosti PRP uz korištenje boja	64
Slika 35.	Odabir 3% proračunskih točaka s najvišom prioritetenom razinom prekoračenja kružnog područja	64
Slika 36.	Prikaz izrađenih kružnih područja polumjera 50 m oko 3% proračunskih točaka s najvišom prioritetenom razinom prekoračenja	65
Slika 37.	Spajanje kružnih područja polumjera 50 m u cjelovita područja.....	65
Slika 38.	Prikaz cjelovitog područja u okolini 3 % proračunskih točaka s najvišom prioritetenom razinom prekoračenja	66
Slika 39.	Prostorno zbrojeni podaci o izloženosti unutar jednog područja izrađenog temeljem 3 % proračunskih točaka s najvišom PRP (uvećano).....	66

POPIS TABLICA

Tablica 1. Izloženost stanovništva grada Rijeke razinama buke cestovnog prometa, indikator buke L_{den} i indikator buke L_{night}	22
Tablica 2. Izloženost stanovništva grada Rijeke razinama buke cestovnog prometa – glavna cesta, indikator buke L_{den} i indikator buke L_{night}	24
Tablica 3. Izloženost stanovništva grada Rijeke razinama buke pružnog prometa, indikator buke L_{den} i indikator buke L_{night}	26
Tablica 4. Analiza izloženosti stanovništva grada Rijeke razinama buke cestovnog prometa, indikator buke L_{den} i indikator buke L_{night}	28
Tablica 5. Najviše dopuštene ocjenске razine buke imisije u otvorenom prostoru prema Pravilniku (NN 145/04)	30
Tablica 6. Dopuštene razine buke u skladu s korištenjem i namjenom prostora	31
Tablica 7. Primjeri izračuna indeksa buke	39
Tablica 8. Ključne karakteristike analiziranih metoda određivanja žarišta	40
Tablica 9. EPA matrica odlučivanja	49
Tablica 10. Ključne karakteristike testiranih metodologija	50
Tablica 11. Statistički pokazatelji predloženih kandidata za upravljanje bukom cestovnog prometa	67
Tablica 12. Statistički pokazatelji predloženih kandidata za upravljanje bukom pružnog prometa	67
Tablica 13. Statistički pokazatelji predloženih kandidata za upravljanje bukom industrijskih pogona i postrojenja	68

1. PRELIMINARNE NAPOMENE

Ovaj elaborat pruža detaljne podatke i informacije o načinu provedbe analize rezultata strateške karte buke Grada Rijeke, izradi konfliktne karte buke Grada Rijeke te izradi prijedloga prioritetnih područja upravljanja bukom koje je u skladu s ugovornim obavezama, izradio DARH 2 d.o.o. za arhitekturu i akustiku, Ljubičin prolaz 3, Samobor.

Detaljnije informacije o djelatnostima DARH 2 d.o.o. za arhitekturu i akustiku, program akustika, raspoložive su od:

dr.sc. Alan Štimac, dipl.ing.el.

Voditelj programa akustike

Tel. (0)1 652 29 76; (0)1 652 29 78; (0)1 336 66 49

Fax. (0)1 652 29 85; (0)1 336 66 49

E-mail: akustika@darh2.hr

1.1. Podaci o registraciji tvrtke izrađivača projekta

REPUBLIKA HRVATSKA
JAVNI BILJEŽNIK
Andrašić Damir
Zagreb, Prilaz Ivana Visina 5

IZVADAK IZ SUDSKOG REGISTRA

SUBJEKT UPISA

MBS:

080337435

OIB:

27165475250

EUID:

HRSR.080337435

TVRTKA:

3 DARH 2 d.o.o. za arhitekturu i akustiku

1 DARH 2 d.o.o.

SJEDIŠTE/ADRESA:

2 Samobor (Grad Samobor)
Ljubičin Prolaz 3

PRAVNI OBLIK:

1 društvo s ograničenom odgovornošću

PREDMET POSLOVANJA:

- 1 72.30 - Obrada podataka
- 1 * - Projektiranje, građenje i nadzor nad građenjem
- 1 * - Ostalo projektiranje
- 1 * - Proizvodnja elektronskih sklopova
- 1 * - Zastupanje stranih tvrtki
- 2 * - kupnja i prodaja robe
- 2 * - obavljanje trgovačkog posredovanja na domaćem i inozemnom tržištu
- 2 * - stručni poslovi zaštite od buke
- 2 * - stručni poslovi zaštite na radu
- 2 * - stručni poslovi zaštite okoliša
- 2 * - računalna i srodne djelatnosti
- 2 * - savjetovanje u vezi s poslovanjem i upravljanjem
- 3 * - tehničko ispitivanje i analiza
- 3 * - promidžba (reklama i propaganda)
- 4 * - poslovanje nekretninama
- 4 * - posredovanje u prometu nekretnina
- 4 * - stručni poslovi prostornog uređenja
- 4 * - prijevoz za vlastite potrebe
- 5 * - energetska certificiranje, energetski pregled zgrade i redoviti pregled sustava grijanja i sustava hlađenja ili klimatizacije u zgradi

OSNIVAČI/ČLANOVI DRUŠTVA:

- 3 Branko Doračić, OIB: 41846639677
Samobor, Ljubičin Prolaz 3
- 4 - član društva
- 6 ALAN ŠTIMAC, OIB: 56004845222
Zagreb, ULICA ALEKSANDRA BRDARIĆA 18

REPUBLIKA HRVATSKA
JAVNI BILJEŽNIK
Andrašić Damir
Zagreb, Prilaz Ivana Visiņa 5

IZVADAK IZ SUDSKOG REGISTRA

SUBJEKT UPISA

OSNIVAČI/ČLANOVI DRUŠTVA:

4 - član društva

OSOBE OVLAŠTENE ZA ZASTUPANJE:

3 Branko Doračić, OIB: 41846639677
Samobor, Ljubičin Prolaz 3
1 - direktor
1 - zastupa samostalno i pojedinačno
6 ALAN ŠTIMAC, OIB: 55004845222
Zagreb, Ulica ALEKSANDRA BRDARIĆA 18
2 - direktor
2 - zastupa samostalno i pojedinačno

TEMELJNI KAPITAL:

2 20.000,00 kuna

PRAVNI ODNOSI:

Osnivački akt:

- 1 Akt o osnivanju d.o.o. od 06.09.1994. god. usklađen sa ZTD-om 22.11.1995. god. i sastavljen u novom obliku kao Izjava.
- 2 Odlukom Skupštine od 29.09.2005. godine mijenja se Izjava društva od 22.11.1995. godine na način da se u cijelosti stavlja van snage i usvaja nova Izjava od 29.09.2005. godine.
- 3 Odlukom člana društva od 02.02.2012. godine izmijenjena je Izjava o osnivanju - odredbe o tvrtci i predmetu poslovanja, te je usvojena Izjava - potpuni tekst koji se dostavlja sudu.
- 4 Odlukom članova društva od 17. siječnja 2014. godine izmijenjene su odredbe Izjave (potpuni tekst) od 2. veljače 2012. godine o temeljnom kapitalu i poslovnim udjelima, predmetu poslovanja, te je usvojen Društveni ugovor od 17. siječnja 2014. koji se u potpunom tekstu dostavlja sudu.
- 5 Odlukom članova društva od 05.06.2014. godine izmijenjena je odredba Društvenog ugovora od 17.01.2014. godine o predmetu poslovanja, te je u cijelosti izmijenjen Društveni ugovor i u potpunom tekstu dostavljen sudu.

Promjene temeljnog kapitala:

- 1 Odlukom osnivača od 22.11.1995. god. povećan je temeljni kapital za iznos od 14.555,00 kuna na iznos od 18.900,00 kuna uplatom u stvarama.
- 2 Odlukom Skupštine od 29.09.2005. godine povećava se temeljni kapital sa iznosa od 18.900,00 kn za iznos od 1.100,00 kn uplatom u novcu na iznos od 20.000,00 kn.

OSTALI PODACI:

- 1 Subjekt je bio upisan kod Trgovačkog suda u Zagrebu pod reg. ul. broj 1-57961.

FINANCIJSKA IZVJEŠĆA:

Predano	God.	Za razdoblje	Vrsta izvještaja
30.04.19	2018	01.01.18 - 31.12.18	GFI-POD izvještaj

Izrađeno: 2019-11-12 12:48:54
Podaci od: 2019-11-12

D004
Stranica: 2 od 3

REPUBLIKA HRVATSKA
JAVNI BILJEŽNIK
Andrašić Damir
Zagreb, Prilaz Ivana Visina 5

IZVADAK IZ SUDSKOG REGISTRA

SUBJEKT UPISA

Upise u glavnu knjigu proveli su:

RBU Tt	Datum	Naziv suda
0001 Tt-95/15422-3	07.11.2000	Trgovački sud u Zagrebu
0002 Tt-05/9182-6	14.11.2005	Trgovački sud u Zagrebu
0003 Tt-12/1856-2	08.02.2012	Trgovački sud u Zagrebu
0004 Tt-14/1431-3	31.01.2014	Trgovački sud u Zagrebu
0005 Tt-14/14311-2	18.06.2014	Trgovački sud u Zagrebu
0006 Tt-17/31438-1	10.08.2017	Trgovački sud u Zagrebu
eu /	30.03.2009	elektronički upis
eu /	25.03.2010	elektronički upis
eu /	18.03.2011	elektronički upis
eu /	21.03.2012	elektronički upis
eu /	20.03.2013	elektronički upis
eu /	31.03.2014	elektronički upis
eu /	31.03.2015	elektronički upis
eu /	24.02.2016	elektronički upis
eu /	25.04.2017	elektronički upis
eu /	25.04.2018	elektronički upis
eu /	30.04.2019	elektronički upis

Pristojba: 10,00 kn

Nagrada: 15,00 kn

OV-10059/2019

JAVNI BILJEŽNIK
Andrašić Damir
Zagreb, Prilaz Ivana Visina 5

1.2. Rješenje Ministarstva zdravlja

REPUBLIKA HRVATSKA
MINISTARSTVO ZDRAVLJA

KLASA: UP/I-540-01/16-03/13
URBROJ: 534-07-1-1-1/2-16-4
Zagreb, 08. lipnja 2016.

Ministar zdravlja Republike Hrvatske na temelju članka 11. Zakona o zaštiti od buke ("Narodne novine", br. 30/09, 55/13, 153/13 i 41/16) i članka 3. Pravilnika o uvjetima glede prostora, opreme i zaposlenika pravnih osoba koje obavljaju stručne poslove zaštite od buke ("Narodne novine", br. 91/07) na zahtjev pravne osobe DARH 2 d.o.o., Ljubičin prolaz 3, Samobor, zastupane po direktoru dr. sc. Alanu Štimcu, dipl. ing. el., u predmetu utvrđivanja uvjeta za obavljanje stručnih poslova zaštite od buke, donosi

RJEŠENJE

1. Ovlašćuje se DARH 2 d.o.o., Ljubičin prolaz 3, Samobor, za obavljanje stručnih poslova zaštite od buke za akustička mjerenja (mjerenje razine buke i mjerenje zvučne izolacije); projektiranje, odnosno predviđanje razine buke; izrada karata buke i akcijskih planova; izrada stručnih podloga glede zaštite od buke za dokumente prostornoga uređenja svih razina i akata za njihovo provođenje i izrada procjene utjecaja buke na okoliš, na rok od 5 (pet) godina od dana izdavanja ovoga rješenja.
2. Odgovorna osoba za obavljanje stručnih poslova zaštite od buke je dr. sc. Alan Štimac, dipl. ing. el.
3. Ovo rješenje je važeće dok su ispunjeni uvjeti na temelju kojih je rješenje izdano.
4. U slučaju promjene utvrđenih uvjeta temeljem kojih je ovo rješenje izdano, pravna osoba obvezna je o tome pisanim putem obavijestiti Ministarstvo zdravlja.
5. Rješenje Ministarstva zdravlja, KLASA: UP/I-540-02/11-03/15, URBROJ: 534-08-1-1/4-12-10 od 19. ožujka 2012. godine stavlja se van snage.

Obrazloženje

DARH 2 d.o.o., Ljubičin prolaz 3, Samobor, zastupana po direktoru dr. sc. Alanu Štimcu, dipl. ing. el., podnio je zahtjev za utvrđivanje uvjeta u pogledu prostora, opreme i stručne osobe za ovlaštenje obavljanja stručnih poslova zaštite od buke za akustička mjerenja (mjerenje razine buke i mjerenje zvučne izolacije); projektiranje, odnosno predviđanje razine buke; izrada karata buke i akcijskih planova; izrada stručnih podloga glede zaštite od buke za dokumente prostornoga uređenja svih razina i akata za njihovo provođenje i izrada procjene utjecaja buke na okoliš.

Temeljem rješenja o osnivanju Stručnog povjerenstva KLASA: UP/I-540-01/16-03/13, URBROJ: 534-07-1-1-1/2-16-2 od 10. svibnja 2016., Stručno povjerenstvo obavilo je očevid dana 31. svibnja 2016. godine. Stručno povjerenstvo o očevidu sastavilo je zapisnik KLASA: UP/I-540-01/16-03/13, URBROJ: 534-07-1-1-1/2-16-3 od 31. svibnja 2016. godine.

Podnositelj zahtjeva je uz zahtjev priložio Potvrdu o akreditaciji broj 1369 od Hrvatske akreditacijske agencije (HAA) kojom dokazuje ispunjavanje uvjeta norme HRN EN ISO/IEC 17025:2007, KLASA: 383-02/11-30/016, URBROJ: 569-02/1-14-23 od 07. srpnja 2014.

Područje za koje je pravna osoba akreditirana je područje mjerenja i ocjenjivanja buke okoliša (HRN ISO 1996-1:2004; HRN ISO 1996-2:2008), terenska mjerenja zračne zvučne izolacije između prostorija (HRN EN ISO 140-4:1999 uz primjenu norme HRN EN ISO 717-1:2013), terenska mjerenja udarne zvučne izolacije međukatnih konstrukcija (HRN EN ISO 140-7:1999 uz primjenu norme HRN EN ISO 717-2:2013) i terenska mjerenja zračne zvučne izolacije fasadnih elemenata i fasada (HRN EN ISO 140-5:1999 uz primjenu norme HRN EN ISO 717-1:2013).

Upravna pristojba u iznosu od 250,00 kuna po tar.br. 60. st. 7. Zakona o upravnim pristojbama („Narodne novine“ broj 8/96, 77/96, 131/97, 68/98, 66/99, 145/99, 30/00, 116/00, 163/03, 110/04, 141/04, 150/05, 153/05, 129/06, 117/07, 25/08, 60/08, 20/10, 69/10, 49/11, 126/11, 112/12, 19/13, 80/13, 40/14, 87/14 i 94/14), uplaćena je u Držani proračun Republike Hrvatske.

UPUTA O PRAVNOM LIJEKU:

Protiv ovog rješenja stranka može pokrenuti upravni spor pred mjesno nadležnim upravnim sudom, u roku od 30 dana po primitku ovog rješenja. Tužba se predaje mjesno nadležnom sudu neposredno u pisanom obliku, usmeno na zapisnik ili se šalje poštom, odnosno dostavlja elektronički.

MINISTAR

Dostaviti:

1. DARH 2 d.o.o.
Ljubičin prolaz 3, Samobor
2. Pismohrana, ovdje

Podnositelj zahtjeva za obavljanje mjerenja razina buke kao osnovno sredstvo rada koristi zvukomjer marke Brüel & Kjær 2260 tip 1, tvornički broj: 2497376; mikrofon marke Brüel & Kjær 4189, tvornički broj: 2508721; zvukomjer marke Brüel & Kjær 2250, tip 1, tvornički broj: 2590442; mikrofonom marke Brüel & Kjær 4189, tvornički broj: 2589692; zvučni umjerivač marke Brüel & Kjær 4231, tvornički broj: 2513045; zvukomjer marke Brüel & Kjær 2270, tip 1, tvornički broj: 2706836; mikrofon marke Brüel & Kjær 4189, tvornički broj: 2725926; zvukomjer marke Brüel & Kjær 2270, tip 1, tvornički broj: 2706798; mikrofon marke Brüel & Kjær 4189, tvornički broj: 2710724; zvukomjer marke Brüel & Kjær 2270 G4, tip 1, tvornički broj: 3002987; mikrofon marke Brüel & Kjær 4189, tvornički broj: 2866627; zvučni umjerivač marke Brüel & Kjær 4231, tvornički broj: 2022726; mjernu stanicu za nenadzirano praćenje buke (NMT) marke Brüel & Kjær 3639-B-100, tvornički broj: 6344 i mjernu stanicu za nenadzirano praćenje buke (NMT) marke Brüel & Kjær 3639-B-100, tvornički broj: 6343, dok za mjerenje zvučne izolacije kao osnovno sredstvo rada koristi normirani izvor udarnog zvuka marke Brüel & Kjær, tip 3207; tvornički broj: 2495646; pojačalo snage marke Brüel & Kjær, tip 2716, tvornički broj: 2508596; neusmjereni izvor zvuka marke Brüel & Kjær, tip 4296; tvornički broj: 2498652; zvukomjer marke Brüel & Kjær 2260 tip 1, tvornički broj: 2497376; mikrofon marke Brüel & Kjær 4189, tvornički broj: 2508721; zvukomjer marke Brüel & Kjær 2270 G4, tip 1, tvornički broj: 3002987; mikrofon marke Brüel & Kjær 4189, tvornički broj: 2866627 i zvučni umjerivač marke Brüel & Kjær 4231, tvornički broj: 2022726.

Podnositelj zahtjeva je uz zahtjev priložio i Uvjerenje o položenom stručnom ispitu iz područja zaštite od buke za stručne poslove - akustička mjerenja za dr. sc. Alana Štimca, dipl. ing. el., KLASA: UP/I-133-04/08-09/02, URBROJ: 534-09-1-1-1/4-14-20, od 20. kolovoza 2014.; Uvjerenje o položenom stručnom ispitu iz područja zaštite od buke za stručne poslove - projektiranje, odnosno predviđanje buke za dr. sc. Alana Štimca, dipl. ing. el., KLASA: UP/I-133-04/08-09/02, URBROJ: 534-09-1-1-1/4-14-22 od 20. kolovoza 2014.; Uvjerenje o položenom stručnom ispitu iz područja zaštite od buke za stručne poslove - izrada karata buke i akcijskih planova za dr. sc. Alana Štimca, dipl. ing. el., KLASA: UP/I-133-04/08-09/02, URBROJ: 534-09-1-1-1/4-14-21 od 20. kolovoza 2014.; Uvjerenje o položenom stručnom ispitu iz područja zaštite od buke za stručne poslove - izrada stručnih podloga glede zaštite od buke za dokumente prostornog uređenja svih razina i akata za njihovo provođenje za dr. sc. Alana Štimca, dipl. ing. el., KLASA: UP/I-133-04/08-09/02, URBROJ: 534-09-1-1-1/4-14-23 od 20. kolovoza 2014.; Uvjerenje o položenom stručnom ispitu iz područja zaštite od buke za stručne poslove - izrada procjene utjecaja buke na okoliš za dr. sc. Alana Štimca, dipl. ing. el., KLASA: UP/I-133-04/08-09/02, URBROJ: 534-09-1-1-1/4-14-24 od 20. kolovoza 2014.

Podnositelj zahtjeva za obavljanje gore navedenih stručnih poslova zaštite od buke kao osnovno sredstvo rada koristi računalni program (software) proizvođača Brüel & Kjær, Predictor-LimA Advanced, tip 7810.

Slijedom navedenog te na temelju činjeničnog stanja utvrđenog očevidom, utvrđeno je da DARH 2 d.o.o., Ljubičin prolaz 3, Samobor, ispunjava uvjete u pogledu prostora, opreme i stručne osobe koje moraju ispunjavati pravne osobe temeljem Pravilnika o uvjetima glede prostora, opreme i zaposlenika pravnih osoba koje obavljaju stručne poslove zaštite od buke ("Narodne novine", br. 91/07) za obavljanje akustičkih mjerenja (mjerenje razine buke i mjerenje zvučne izolacije); projektiranje, odnosno predviđanje razine buke; izradu karata buke i akcijskih planova; izradu stručnih podloga glede zaštite od buke za dokumente prostornoga uređenja svih razina i akata za njihovo provođenje i izradu procjene utjecaja buke na okoliš.

Podnositelj zahtjeva je suglasan sa stavljanjem van snage rješenja Ministarstva zdravlja, KLASA: UP/I-540-02/11-03/15, URBROJ: 534-08-1-1/4-12-10 od 19. ožujka 2012. godine.

Sukladno svemu gore navedenom, a u skladu s člankom 11. Zakona o zaštiti od buke ("Narodne novine", br. 30/09, 55/13, 153/13 i 41/16) i člankom 3. Pravilnika o uvjetima glede prostora, opreme i zaposlenika pravnih osoba koje obavljaju stručne poslove zaštite od buke ("Narodne novine", br. 91/07) riješeno je kao u izreci ovoga rješenja.

1.3. Uvjerenje o položenom stručnom ispitu za stručne poslove izrade karata buke i akcijskih planova

REPUBLIKA HRVATSKA
MINISTARSTVO ZDRAVLJA

ISPITNO POVJERENSTVO

KLASA: UP/I-133-04/08-09/02

URBROJ: 534-09-1-1-1/4-14-21

BROJ EV: 2007

Na temelju članka 13. Zakona o zaštiti od buke (»Narodne novine« br. 30/09, 55/13 i 153/13) i članka 16. Pravilnika o stručnom ispitu iz područja zaštite od buke (»Narodne novine« br. 91/07), Ministarstvo zdravlja izdaje

UVJERENJE
o položenom stručnom ispitu

dr. sc. ALAN ŠTIMAC, dipl. ing. el.

(ime i prezime)

rođen/a 27. studenoga 1969. Zagreb Republika Hrvatska
(dan, mjesec i godina) (mjesto) (država)

polagao/la je dana 17. prosinca 2009. godine stručni ispit pred ispitnim povjerenstvom Ministarstva zdravstva i socijalne skrbi, čiji je pravni slijednik Ministarstvo zdravlja. Povjerenstvo je ocijenilo da je kandidat ispit položio i može obavljati poslove

izrade karata buke i akcijskih planova
(stručni posao zaštite od buke)

U Zagrebu dana 20. kolovoza 2014. godine

PREDSJEDNIK POVJERENSTVA
Nenad Lamer, dr. med.

MINISTAR
prim. Siniša Varga, dr. med. dent.

1.4. Uvjerenje o položenom stručnom ispitu za stručne poslove projektiranja, odnosno predviđanje razine buke

REPUBLIKA HRVATSKA
MINISTARSTVO ZDRAVLJA

ISPITNO POVJERENSTVO

KLASA: UP/I-133-04/08-09/02

URBROJ: 534-09-1-1-1/4-14-22

BROJ EV: 1008

Na temelju članka 13. Zakona o zaštiti od buke (»Narodne novine« br. 30/09, 55/13 i 153/13) i članka 16. Pravilnika o stručnom ispitu iz područja zaštite od buke (»Narodne novine« br. 91/07), Ministarstvo zdravlja izdaje

UVJERENJE
o položenom stručnom ispitu

dr. sc. ALAN ŠTIMAC, dipl. ing. el.

(ime i prezime)

rođen/a 27. studenoga 1969. Zagreb Republika Hrvatska
(dan, mjesec i godina) (mjesto) (država)

polagao/la je dana 22. travnja 2010. godine stručni ispit pred ispitnim povjerenstvom Ministarstva zdravstva i socijalne skrbi, čiji je pravni slijednik Ministarstvo zdravlja. Povjerenstvo je ocijenilo da je kandidat ispit položio i može obavljati poslove

projektiranja, odnosno predviđanja razine buke
(stručni posao zaštite od buke)

U Zagrebu dana 20. kolovoza 2014. godine

PREDSJEDNIK POVJERENSTVA
Šani Samardžić, dr. med.

MINISTAR
prim. Siniša Varga, dr. med. dent.

1.5. Uvjerenje o položenom stručnom ispitu za stručne poslove izrada stručnih podloga glede zaštite od buke za dokumente prostornog uređenja svih razina i akata za njihovo provođenje

REPUBLIKA HRVATSKA
MINISTARSTVO ZDRAVLJA

ISPITNO POVJERENSTVO

KLASA: UP/I-133-04/08-09/02

URBROJ: 534-09-1-1-1/4-14-23

BROJ EV: 3008

Na temelju članka 13. Zakona o zaštiti od buke (»Narodne novine« br. 30/09, 55/13 i 153/13) i članka 16. Pravilnika o stručnom ispitu iz područja zaštite od buke (»Narodne novine« br. 91/07), Ministarstvo zdravlja izdaje

UVJERENJE
o položenom stručnom ispitu

dr. sc. ALAN ŠTIMAC, dipl. ing. el.

(ime i prezime)

rođen/a 27. studenoga 1969. Zagreb Republika Hrvatska
(dan, mjesec i godina) (mjesto) (država)

polagao/la je dana 18. svibnja 2010. godine stručni ispit pred ispitnim povjerenstvom Ministarstva zdravstva i socijalne skrbi, čiji je pravni slijednik Ministarstvo zdravlja. Povjerenstvo je ocijenilo da je kandidat ispit položio i može obavljati poslove

izrade stručnih podloga glede zaštite od buke za dokumente prostornog uređenja svih razina i akata za njihovo provođenje
(stručni posao zaštite od buke)

U Zagrebu dana 20. kolovoza 2014. godine

PREDSJEDNIK POVJERENSTVA
Nenad Lamer, dr. med.

MINISTAR
prim. Siniša Varga, dr. med. dent.

2. O AKCIJSKOM PLANIRANJU UPRAVLJANJA BUKOM

Na prijedlog Europske komisije, 2000. godine, Europski parlament i Vijeće usvojili su 25. lipnja 2002. godine Direktivu 2002/49/EZ koja se odnosi na procjenu i upravljanje bukom okoliša, poznatu kao "END"¹. Osnovni cilj Direktive je definirati zajednički pristup na razini Europske zajednice kako bi se izbjegla, spriječila ili smanjila na osnovu prioriteta štetnih učinaka, uključujući i smetnju izazvanu bukom prekomjerna izloženost ljudi buci okoliša. Navedeni cilj Direktive ostvaruje se kroz niz aktivnosti (često se koristi sinonim „instrumenti“) koje se provode u pravilnim petogodišnjim krugovima² izvještavanja. Sve aktivnosti propisane Direktivom imaju za cilj pružiti osnovu za daljnji razvoj mjera EZ za snižavanje buke koja potječe od „glavnih izvora“.

U skladu sa svojim glavnim ciljevima, Direktiva se odnosi na buku kojoj su izloženi ljudi, osobito u naseljenim mjestima, u javnim parkovima ili drugim tihim područjima u naseljenim područjima, u tihim područjima u prirodi, u blizini škola, bolnice i ostalim na buku osjetljivim građevinama i javnim površinama.

Temeljna načela Direktive su slična onima koji podupiru druge okolišne politike (kao što su kvaliteta zraka ili zbrinjavanje otpada), osobito one koji slijede iz primjene dviju glavnih aktivnosti:

- izrada „strateških karata buke“ glavnih cesta, željezničkih pruga, zračnih luka i naseljenih područja,
- prepoznavanje mogućih i ostvarivih akcijskih planova upravljanja bukom, koji će biti odabrani od strane nadležnog tijela.

Polazeći od rezultata strateške karte buke, najvažnije faze akcijskog plana su:

- rješavanje problema prekomjernih razina buke na lokalnoj/mikro razini, zahtijevajući od nadležnih tijela izradu akcijskih planova za snižavanje buke, gdje je to potrebno i s ciljem održanja postojeće kvalitete života na određenoj lokaciji,
- razviti dugoročnu strategiju koja uključuje postavljanje određenih ciljeva za snižavanje broja stanovnika izloženih prekomjernim razinama buke.

Potrebno je naglasiti da Direktiva ne postavlja obvezujuće granične vrijednosti imisije buke i ne propisuje mjere koje će se primjenjivati u akcijskim planovima, nego navedene činjenica prepušta u nadležnost zemlji članici EZ, kao i odlukama nadležnih tijela.

S obzirom da je imisija buke promjenjiva s vremenom i zavisi o mnogo različitih faktora, države članice EZ moraju osigurati da se strateške karte buke i akcijski planovi izrađuju svakih 5 godina koje predstavljaju jedan krug provedbe ovih aktivnosti. U prvom krugu izrada karata buke (tijekom 2007.g. zaključno s 2007-12-31) i akcijskih planova (tijekom 2007 i 2008. godine zaključno s 2009-01-19), karte buke i akcijski planovi morali su biti izrađeni za naseljena područja s više od 250 000 stanovnika, za glavne ceste s preko 6 milijuna vozila godišnje, za glavne željezničke pruge s više od 60 000 prolazaka vlakova godišnje kao i za glavne zračne luke s više od 50 000 operacija na godinu.

¹ END = skraćenica od „Environmental Noise Directive“

² U stručnoj praksi koristi se engleska riječ „round of noise mapping and action planning“, što se u Republici Hrvatskoj prevodi kao krug izrade karata buke i akcijskih planova.

U drugom krugu izrade karata buke (tijekom 2012.g. zaključno s 2012-12-31) i akcijskih planova (tijekom 2012 i 2013. godine zaključno s 2014-01-19), karte buke i akcijski planovi izrađeni su za naseljena područja s više od 100 000 stanovnika, za glavne ceste s preko 3 milijuna vozila godišnje, za glavne željezničke pruge s više od 30 000 prolazaka vlakova godišnje kao i za glavne zračne luke s više od 50 000 operacija na godinu.

U svakom daljnjem krugu izrade karata buke i akcijskih planova, uključujući i ovaj 3.krug izrade, kriteriji koji određuju granice naseljenih područja odnosno glavne ceste ili željezničke pruge, kao i glavne zračne luke ostaju nepromijenjeni, te se primjenjuju kriteriji iz tzv. 2.kruga izrade karata buke i akcijskih planova.

Aksijski planovi upravljanja bukom moraju biti razvijani u kontekstu postojećeg zakonodavnog okvira zemlje članice EZ te u pravilu moraju sadržavati opis i procjenu postojećeg zakonskog okvira za upravljanje bukom uz nužno osiguranje da javnost bude na vrijeme upoznata s prijedlozima scenarija za akcijske planove kako bi se bilo kakve primjedbe, prijedlozi i sl. moglo uključiti u razradu akcijskog plana.

2.1. Provedba u Republici Hrvatskoj

Zakonski okvir za izradu akcijskog plana upravljanja bukom određen je prije navedenom Direktivom kao i Preporukom Europske komisije 2003/613/EC od 05/08/2003 u vezi Direktive za revidirane privremene računalne metode za buku industrijskih pogona i postrojenja, zračnog prometa, pružnog prometa i pružnog prometa i s njima povezanim podacima o emisiji od kolovoza 2003.godine. U Republici Hrvatskoj, navedeni propisi preneseni su kroz Zakon o zaštiti od buke (NN 30/09), te kasnijim Zakonom o izmjenama i dopuni zakona o zaštiti od buke (Narodne novine 30/09, 55/13, 153/13, 41/16 i 114/18) odnosno kroz Pravilnik o načinu izrade i sadržaju karata buke i akcijskih planova, te o načinu izračuna dopuštenih indikatora buke (NN 75/09)³ odnosno Pravilnika o izmjenama i dopunama Pravilnika o načinu izrade i sadržaju karata buke i akcijskih planova te o načinu izračuna dopuštenih indikatora buke^{4, 5}. Način izrade konfliktne karte buke određen je prije navedenom Direktivom i preporukama kao i odredbama Pravilnika o najvišim dopuštenim razinama buke u sredini u kojoj ljudi rade i borave (NN 145/2004).

Odredbe o predstavljanju rezultata strateške karte buke i akcijskog plana upravljanja bukom određene su zakonskom regulativom iz područja sudjelovanja zainteresirane javnošću iz pitanja zaštite okoliša kao i preporukama radne skupine Opće uprave za okoliš Europske komisije o ocjeni izloženosti buke „Predstavljanje informacija o kartama buke javnosti“, ožujak 2008.

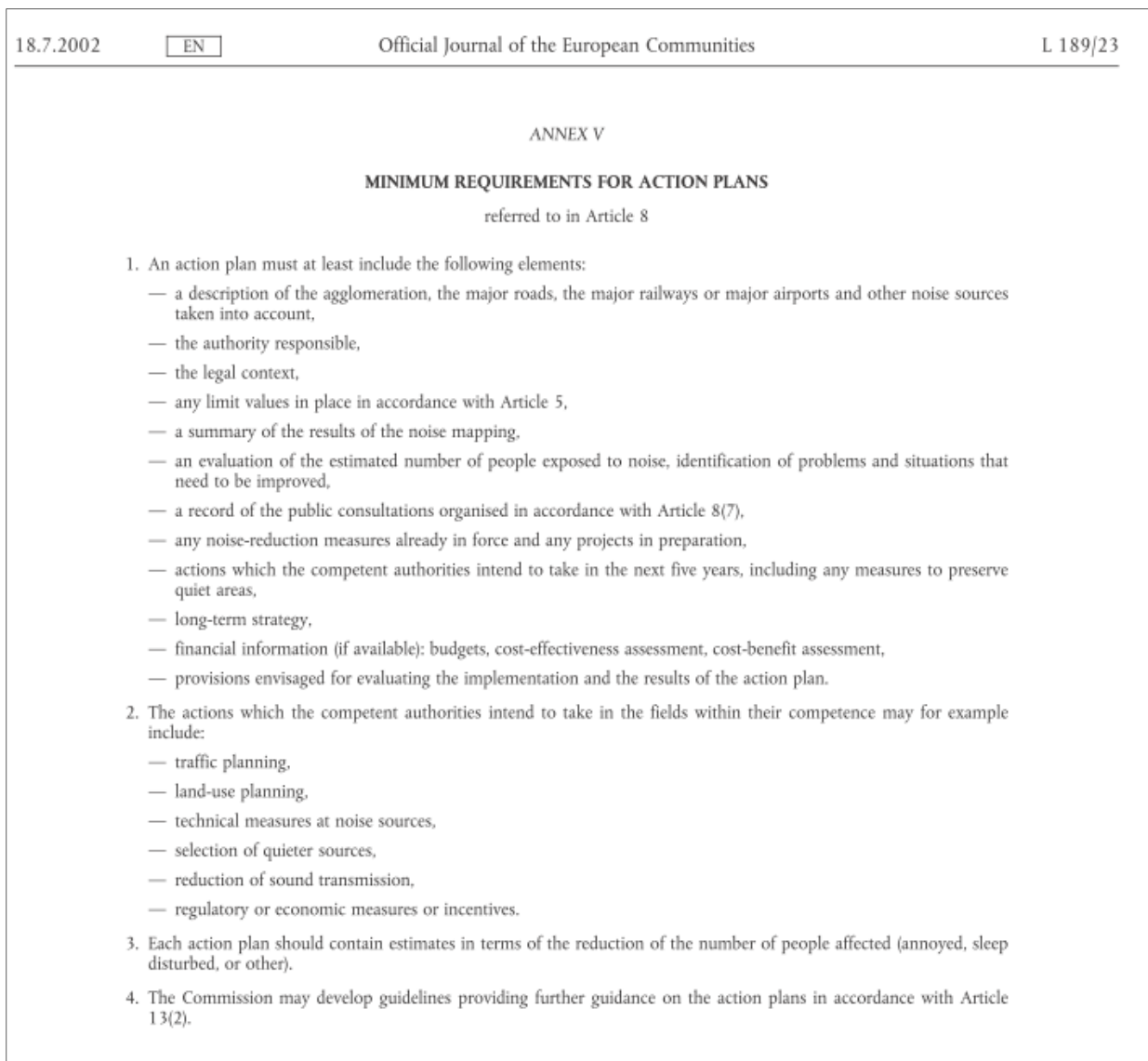
Aksijski plan upravljanja bukom izrađuje se temeljem rezultata strateške karte buke (u daljnjem tekstu „karta buke R3“) nadograđene s rezultatima konfliktnih razina buke koja ukazuje na globalna područja prekoračenja dopuštenih razina buke, a sve s ciljem ispunjavanja zahtjeva Direktive (Slika 1).

³ http://narodne-novine.nn.hr/clanci/sluzbeni/2009_06_75_1811.html

⁴ http://narodne-novine.nn.hr/clanci/sluzbeni/2016_07_60_1516.html

⁵ https://narodne-novine.nn.hr/clanci/sluzbeni/2018_12_117_2330.html

Strateška karta buke Grada Rijeke za 3.krug izvještavanja izrađena je tijekom 2017.g. za ocjensku 2016.g te je obuhvaćala sve izvore buke propisane zakonskim propisima.

Slika 1. Prikaz odredbi Direktive 2002/49/EZ koje se odnose na akcijski plan upravljanja bukom

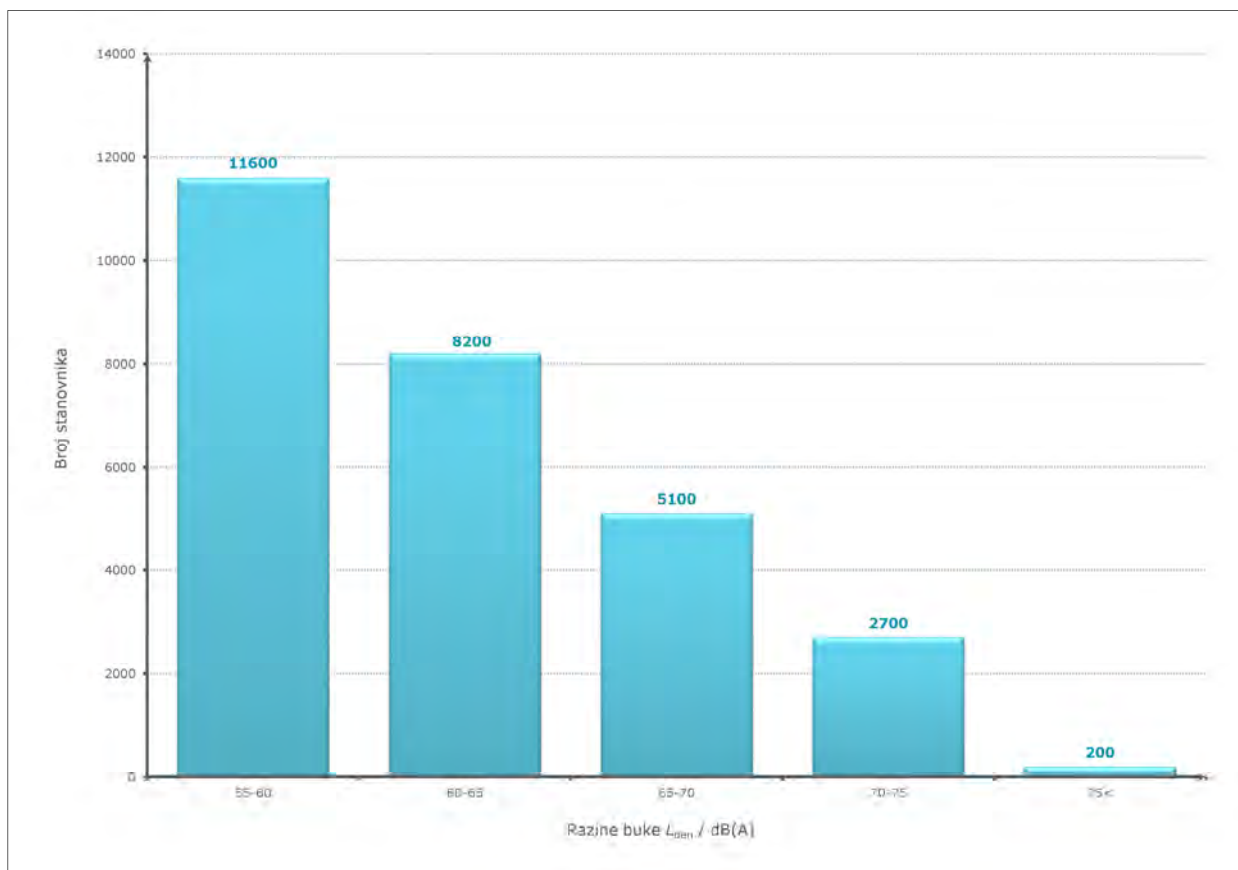
3. SUMARNI REZULTATI IZLOŽENOSTI STANOVNIŠTVA I STAMBENIH JEDINICA ZA STALNO STANOVANJE

3.1. Cestovni promet

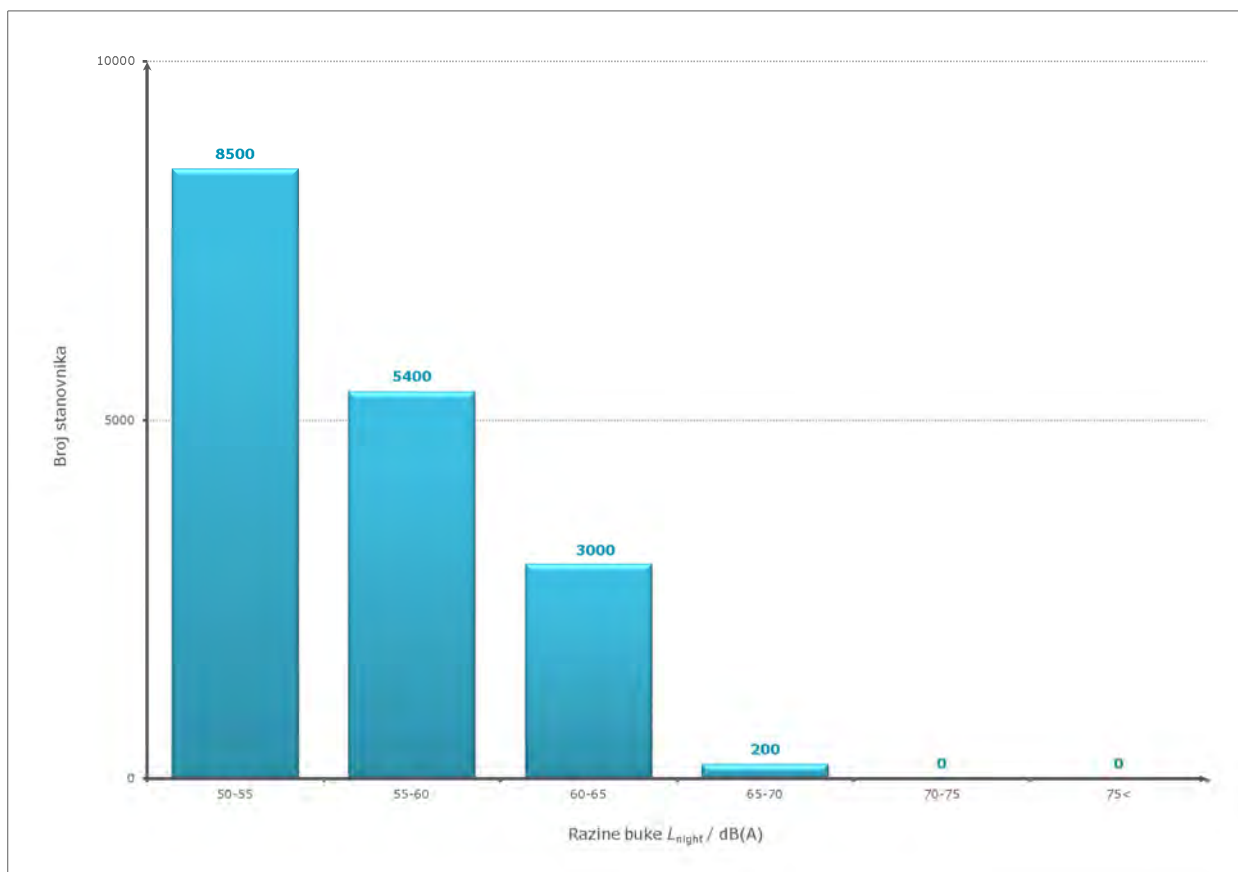
Preglednu analizu izloženosti stanovništva razinama buke cestovnog prometa prema razredima razina indikatora L_{den} odnosno indikatora L_{night} prikazuje Tablica 1.

Tablica 1. Izloženost stanovništva grada Rijeke razinama buke cestovnog prometa, indikator buke L_{den} i indikator buke L_{night}

Analiza izloženosti stanovništva i stambenih jedinica za stalno stanovanje - L_{den}		
Razred indikatora buke L_{den} / dB(A)	Broj stanovnika izloženih razredima buke indikatora L_{den}	Procijenjeni broj stambenih jedinica za stalno stanovanje
55-59	11600	4800
60-64	8200	3400
65-69	5100	2100
70-74	2700	1100
> 75	200	100
Analiza izloženosti stanovništva i stambenih jedinica za stalno stanovanje - L_{night}		
Razred indikatora buke L_{night} / dB(A)	Broj stanovnika izloženih razredima buke indikatora L_{night}	Procijenjeni broj stambenih jedinica za stalno stanovanje
50-54	8500	3600
55-59	5400	2300
60-64	3000	1200
65-69	200	100
> 70	0	0

Slika 2. Izloženost stanovništva razinama indikatora buke L_{den} - cestovni promet

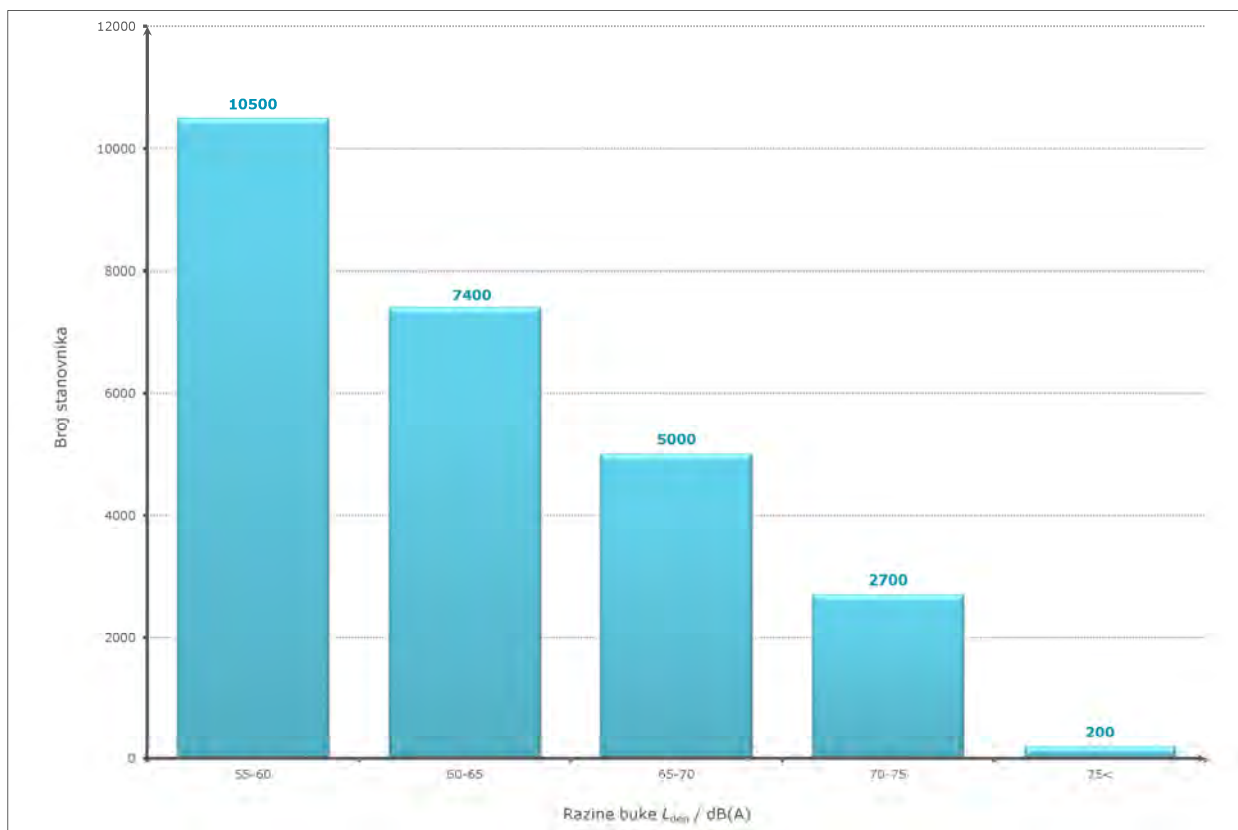
Slika 3. Izloženost stanovništva razinama indikatora buke L_{night} - cestovni promet

Sukladno odredbama Direktive uveden je i pojam „glavne ceste“. Navedeni pojam označava prometnicu/prometni koridor koja po intenzitetu prometa premašuje 3 miliona prolaza vozila godišnje (prosječni godišnji dnevni promet > 8219 vozila). Navedeni podatak je bitan jer se u okviru izrade strateških karta buke cestovnog prometa naseljenih područja mora naznačiti utjecaj udio utjecaja „glavne ceste“ na ukupne razine buke cestovnog prometa kao i sa njima povezani podacima o izloženosti.

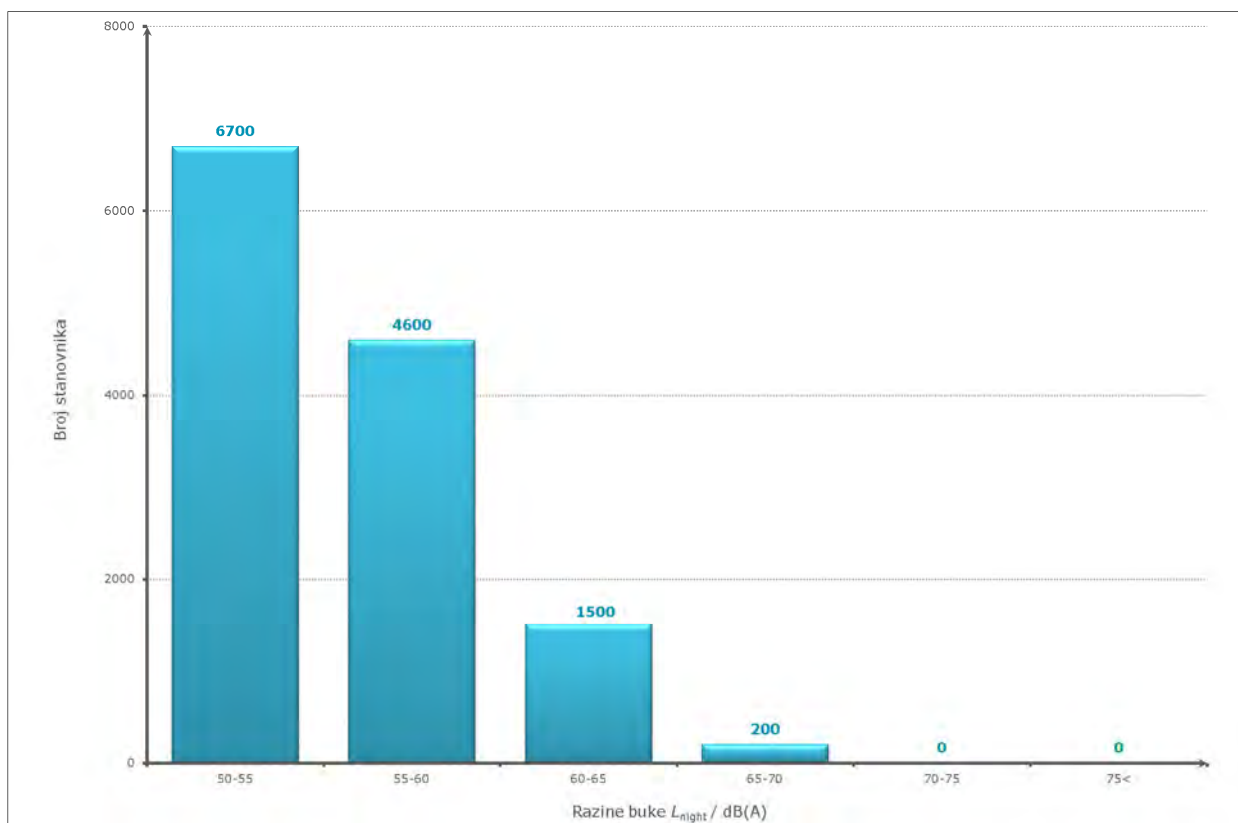
Preglednu analizu izloženosti stanovništva razinama buke cestovnog prometa „glavne ceste“ prema razredima razina indikatora L_{den} odnosno indikatora L_{night} tabelarno Tablica 2.

Tablica 2. Izloženost stanovništva grada Rijeke razinama buke cestovnog prometa – glavna cesta, indikator buke L_{den} i indikator buke L_{night}

Analiza izloženosti stanovništva i stambenih jedinica - L_{den}		
Razred indikatora buke L_{den} / dB(A)	Broj stanovnika izloženih razredima buke indikatora L_{den}	Procijenjeni broj stambenih jedinica za stalno stanovanje
55-59	10500	3600
60-64	7400	2500
65-69	5000	1600
70-74	2700	400
> 75	200	0
Analiza izloženosti stanovništva i stambenih jedinica - L_{night}		
Razred indikatora buke L_{night} / dB(A)	Broj stanovnika izloženih razredima buke indikatora L_{night}	Procijenjeni broj stambenih jedinica za stalno stanovanje
50-54	6700	3300
55-59	4600	2200
60-64	1500	1200
65-69	200	100
> 70	0	0

Slika 4. Izloženosti stanovništva razinama indikatora buke L_{den} - cestovni promet, kategorija „glavna“ cesta

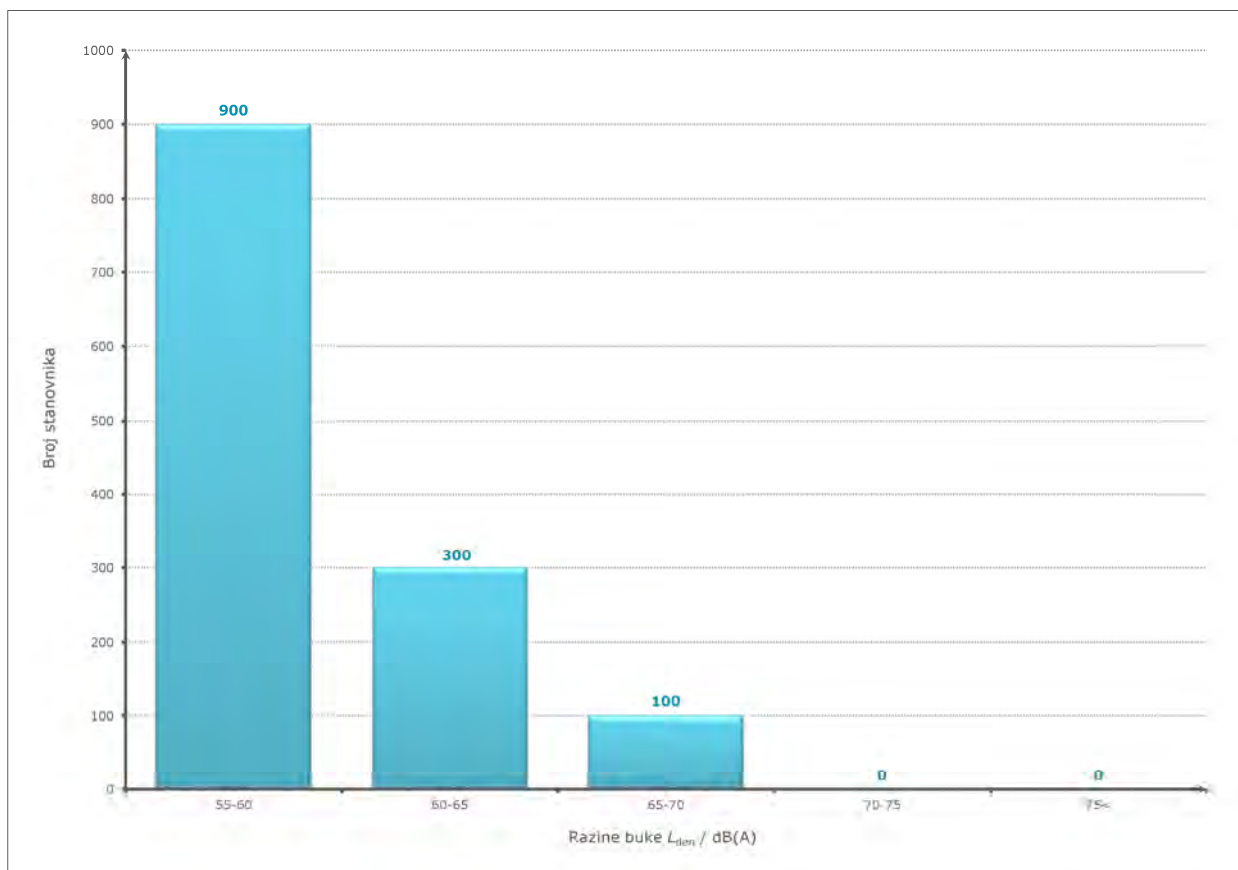
Slika 5. Iloženosti stanovništva razinama indikatora buke L_{night} - cestovni promet, kategorija „glavna“ cesta

3.2. Pružni promet

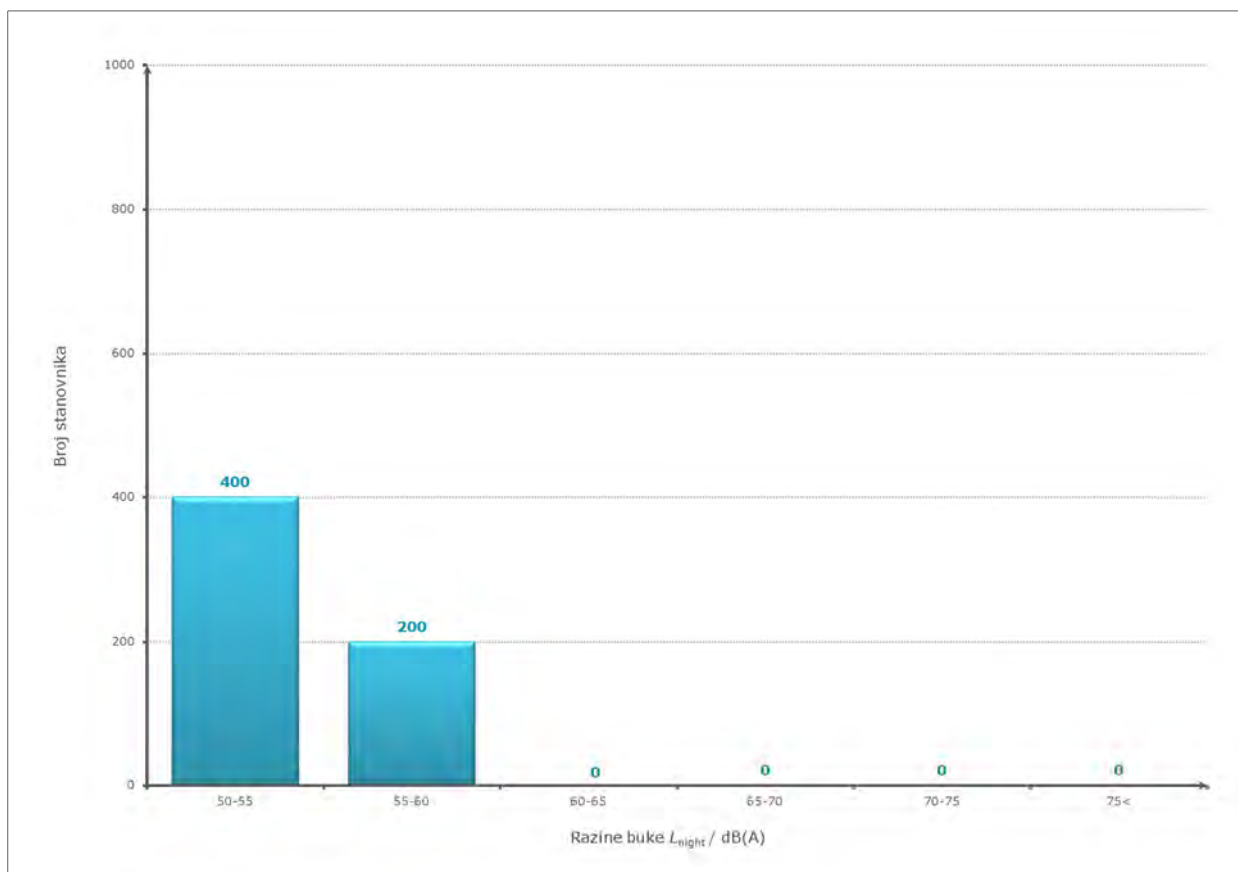
Pregledna analiza izloženosti stanovništva razinama buke pružnog prometa predložena je prema razredima razina indikatora L_{den} i L_{night} tabelarno u Tablica 3.

Tablica 3. Izloženost stanovništva grada Rijeke razinama buke pružnog prometa, indikator buke L_{den} i indikator buke L_{night}

Analiza izloženosti stanovništva i stambenih jedinica za stalno stanovanje - L_{den}		
Razred indikatora buke L_{den} / dB(A)	Broj stanovnika izloženih razredima buke indikatora L_{den}	Procijenjeni broj stambenih jedinica za stalno stanovanje
55-59	900	400
60-64	300	100
65-69	100	0
70-74	0	0
> 75	0	0
Analiza izloženosti stanovništva i stambenih jedinica za stalno stanovanje - L_{night}		
Razred indikatora buke L_{night} / dB(A)	Broj stanovnika izloženih razredima buke indikatora L_{night}	Procijenjeni broj stambenih jedinica za stalno stanovanje
50-54	400	200
55-59	200	100
60-64	0	0
65-69	0	0
> 70	0	0

Slika 6. Izloženost stanovništva razinama indikatora buke L_{den} - pružni promet

Slika 7. Izloženost stanovništva razinama indikatora buke L_{night} - pružni promet

3.3. Industrijski pogoni i postrojenja

Preglednu analiza izloženosti stanovništva razinama buke industrijskih pogona i postrojenja predočenu prema razredima razina indikatora L_{den} odnosno indikatora L_{night} tabelarno prikazuje Tablica 4.

Tablica 4. Analiza izloženosti stanovništva grada Rijeke razinama buke cestovnog prometa, indikator buke L_{den} i indikator buke L_{night}

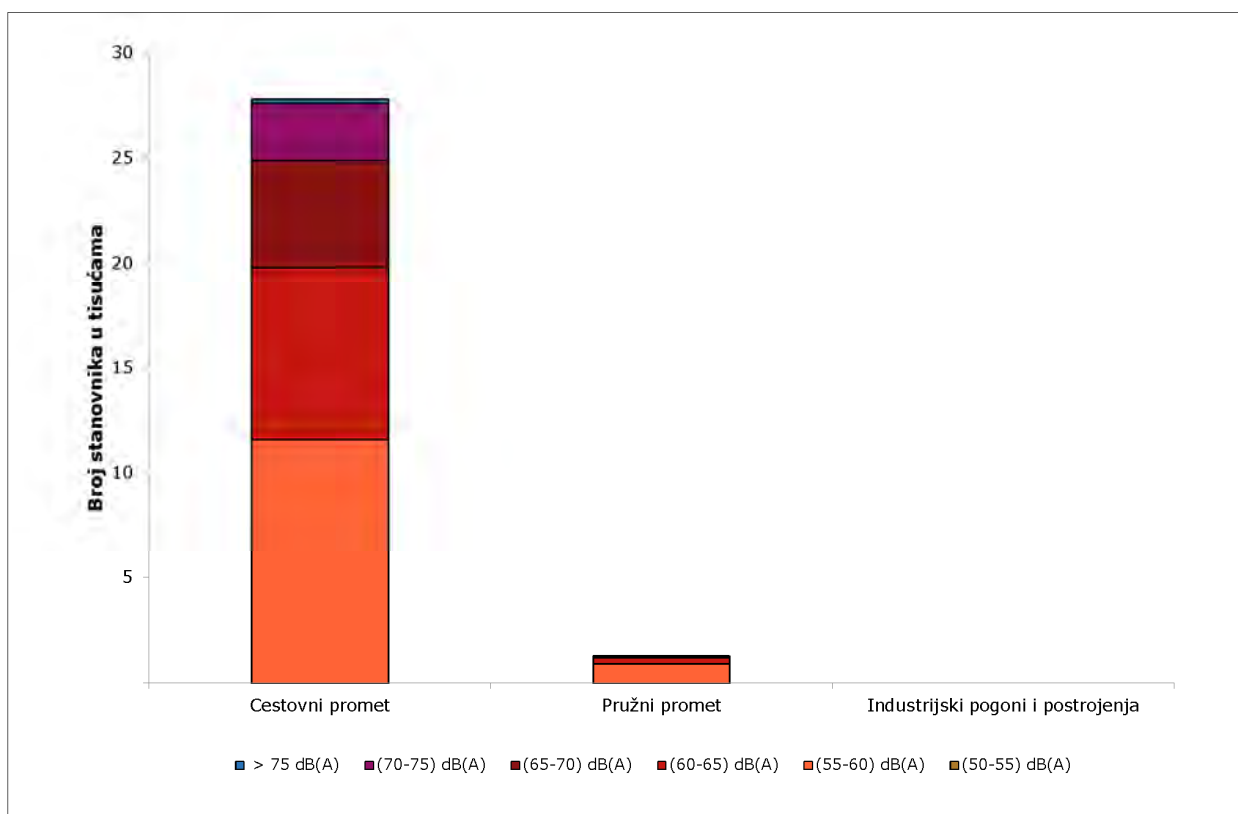
Analiza izloženosti stanovništva i stambenih jedinica - L_{den}		
Razred indikatora buke L_{den} / dB(A)	Broj stanovnika izloženih razredima buke indikatora L_{den}	Procijenjeni broj stambenih jedinica za stalno stanovanje
55-59	0	0
60-64	0	0
65-69	0	0
70-74	0	0
> 75	0	0
Analiza izloženosti stanovništva i stambenih jedinica - L_{night}		
Razred indikatora buke L_{night} / dB(A)	Broj stanovnika izloženih razredima buke indikatora L_{night}	Procijenjeni broj stambenih jedinica za stalno stanovanje
50-54	0	0
55-59	0	0
60-64	0	0
65-69	0	0
> 70	0	0

3.4. Usporedna analiza izloženosti po izvorima

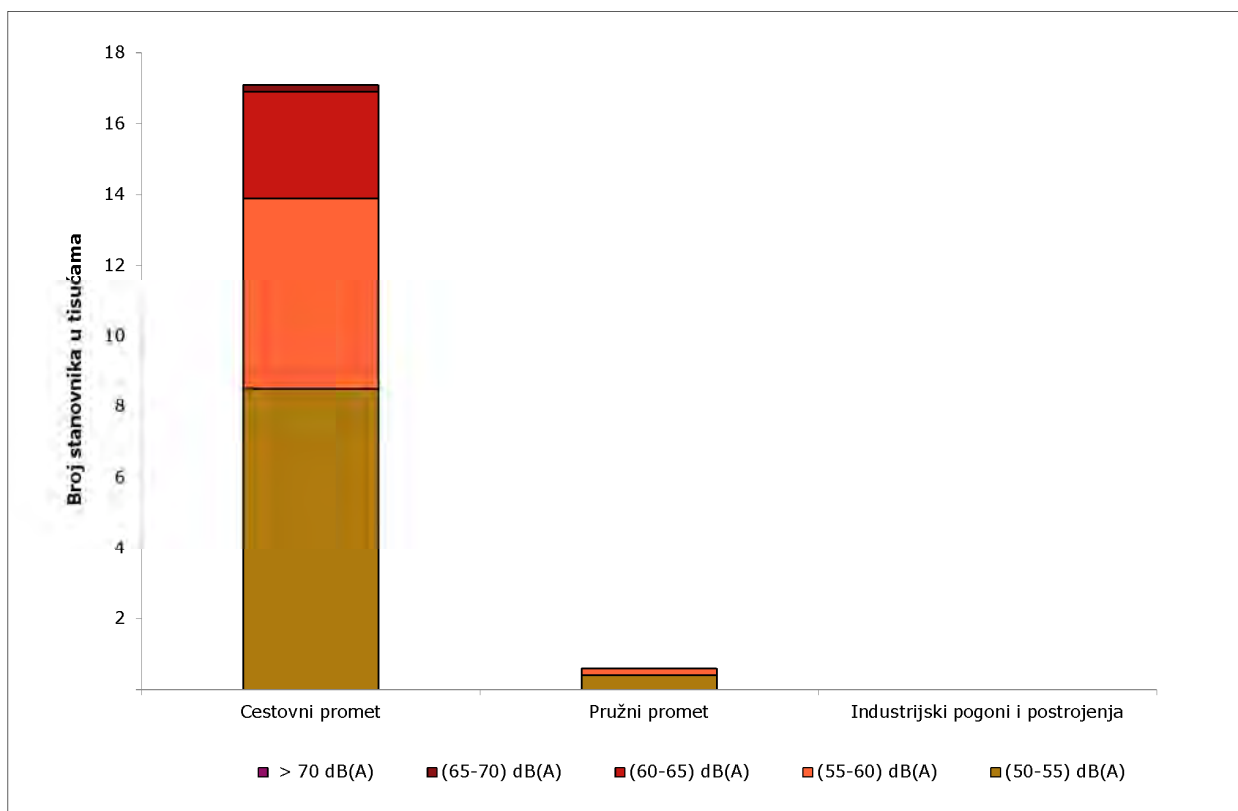
Temeljem usporedbe broja stanovnika koji su izloženih razinama koje se obavezno prijavljuju Europskoj komisiji (broj stanovnika koji su izloženih razinama indikatora $L_{den} \geq 55$ dB(A): odnosno $L_{night} \geq 50$ dB(A)) vidljivo je da je dominantan izvor buke cestovni promet s ukupno izloženih 21,3 % stanovnika (broj se odnosi na izloženost indikatoru L_{den}). Slijedeći je pružni promet s ukupno 0,3 % (1300 st. od ukupnog broja stanovnika), dok je ukupna izloženost stanovništva buci industrijskih pogona i postrojenja zanemariva ispod 0,1 %.

Navedeni podaci za vrijednost indikatora L_{night} potvrđuju dominantnost cestovnog prometa kao izvora buke s ukupno izloženih 13,1 % stanovnika (17100 st.). Slijedeći je pružni promet s ukupno 0,5 % (600 st. od ukupnog broja stanovnika), dok je ukupna izloženost stanovništva buci industrijskih pogona i postrojenja zanemariva ispod 0,1 %.

Navedene podatke grafički prikazuje Slika 8 i Slika 9.

Slika 8. Usporedna analiza izloženosti po razinama indikatora buke L_{den}

Slika 9. Usporedna analiza izloženosti po razinama indikatora buke L_{night}

4. KONFLIKNA KARTA BUKE

S ciljem provedbe analize rezultata karte buke R3 korištene su najviše dopuštene razine iz Pravilnika o najvišim dopuštenim razinama buke u prostorima u kojima ljudi rade i borave (NN 145/04) uvažavajući namjenu površina iz prostorno planske dokumentacije. Podatkovni sloj namjene prostora izrađen je u suradnji s Odjelom gradske uprave za razvoj, urbanizam, ekologiju i gospodarenje zemljištem Grada Rijeke, a temeljeno na podlogama iz prostorno planske dokumentacije.

Tablica 5. Najviše dopuštene ocjenke razine buke imisije u otvorenom prostoru prema Pravilniku (NN 145/04)

Zona buke	Namjena prostora	Najviše dopuštene ocjenke razine buke imisije L_{RAeq} u dB(A)	
		za dan (L_{day}) ⁶	za noć (L_{night})
1.	Zona namijenjena odmoru, oporavku i liječenju	50	40
2.	Zona namijenjena samo stambenih jedinica za stalno stanovanje i boravku	55	40
3.	Zona mješovite, pretežito stambene namjene	55	45
4.	Zona mješovite, pretežito poslovne namjene sa stambenih jedinica za stalno stanovanje	65	50
5.	Zona gospodarske namjene (proizvodnja, industrija, skladišta, servisi)	Na granici građevne čestice unutar zone buka ne smije prelaziti 80 dB(A) Na granici ove zone buka ne smije prelaziti dopuštene razine zone s kojom graniči	

Zone buke koje prikazuje Tablica 5, određuju se temeljem Čl. 5. stavak 3 spomenutog Pravilnika. Primijenjene dopuštene razine buke iz važećih zakonskih odredbi na dokumente prostornog uređenja prikazuje Slika 10 odnosno Tablica 6. U navedenoj tablici uvedene su dvije kategorije zona:

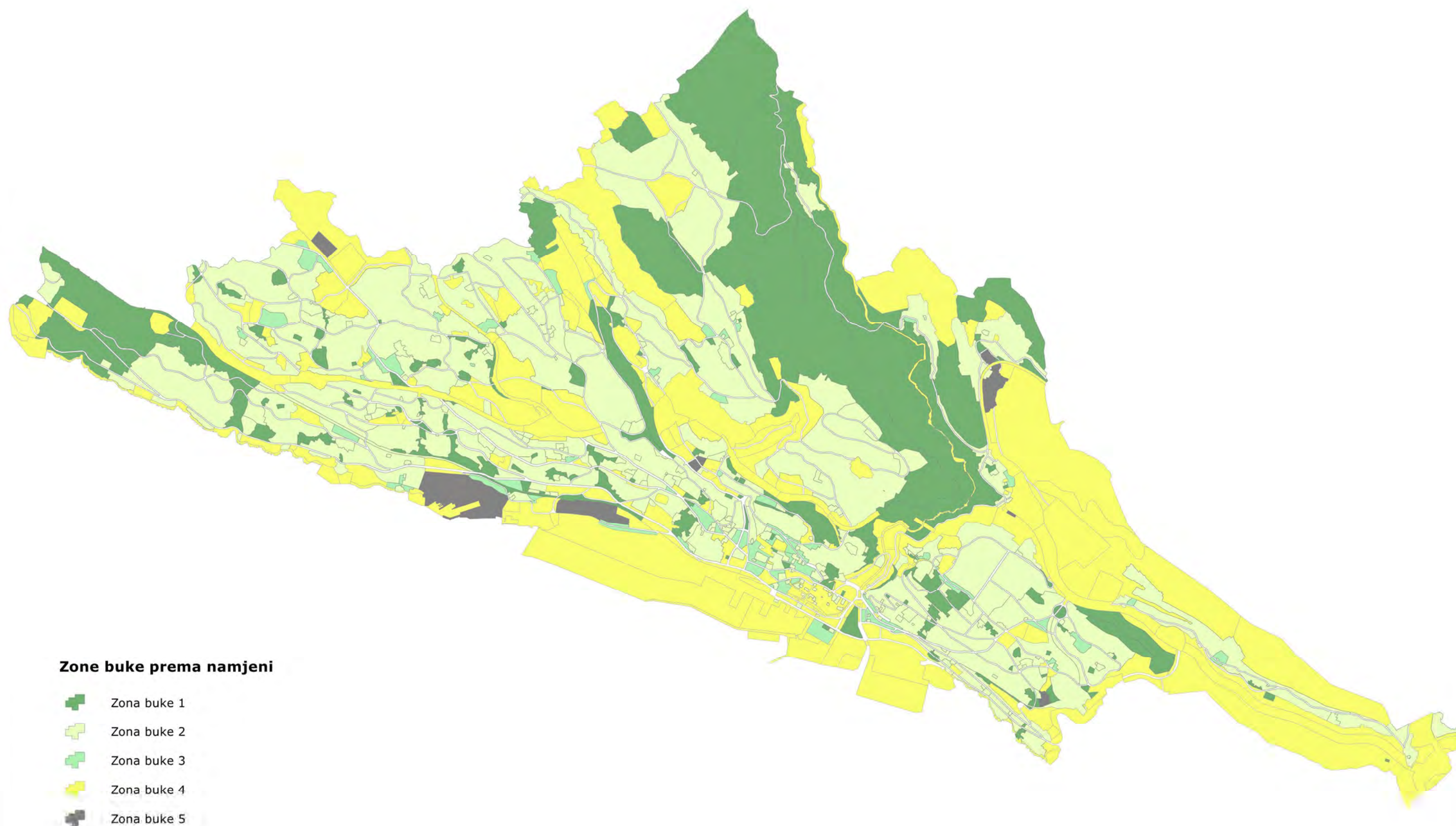
- zona stanovanja i boravka, u kojima je pretpostavljeno da stanovništvo Grada Rijeke boravi duže vrijeme tijekom razdoblja dana, večeri odnosno noći, i
- zona kandidata za tiha područja kao moguća područja gdje će se zavisno od rezultata strateške karte buke moći odrediti tiha područja unutar naseljenog područja Grada Rijeke.

⁶ Sukladno odredbama Zakona o zaštiti od buke (NN 41/16, 153/13, 55/13 i 30/09), odredbe Zakona za razdoblje „dan“ vrijede i za razdoblje „večer“.

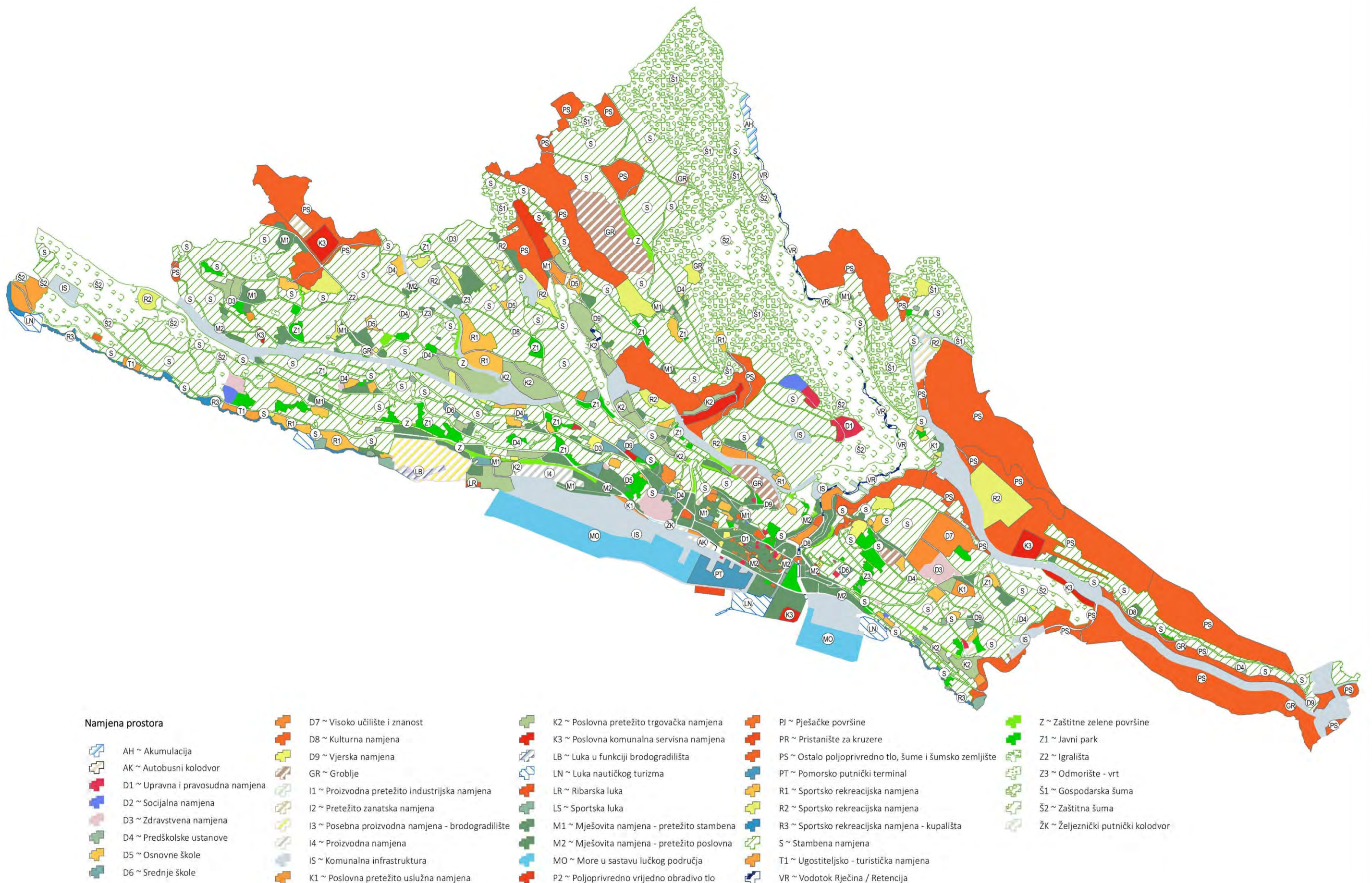
Tablica 6. Dopuštene razine buke u skladu s korištenjem i namjenom prostora

RB	Šifra namjene prostora	Opis namjene	Broj zona	Zona buke	$L_{Rday} / dB(A)$ $L_{Revening} / dB(A)$	$L_{Rnight} / dB(A)$	Zona stanovanja i boravka	Kandidat za tiha područja
1	AH	Akumulacija	1	1	50	40	NE	DA
2	AK	Autobusni kolodvor	1	4	65	50	NE	NE
3	D1	Upravna i pravosudna namjena - javna i društvena namjena	22	2	55	40	DA	DA
4	D2	Socijalna namjena - javna i društvena namjena	6	2	55	40	DA	DA
5	D3	Zdravstvena namjena - javna i društvena namjena	22	2	55	40	DA	DA
6	D4	Predškolske ustanove - javna i društvena namjena	41	2	55	40	DA	DA
7	D5	Osnovne škole - javna i društvena namjena	30	2	55	40	DA	DA
8	D6	Srednje škole - javna i društvena namjena	16	2	55	40	DA	DA
9	D7	Visoko učilište i znanost - javna i društvena namjena	8	2	55	40	DA	DA
10	D8	Kulturna - javna i društvena namjena	19	2	55	40	DA	DA
11	D9	Vjerska namjena	42	2	55	40	DA	DA
12	GR	Groblje	8	1	50	40	NE	DA
13	I1	Proizvodna pretežito industrijska namjena	6	5	80	80	NE	NE
14	I2	Pretežito zanatska namjena	1	5	80	80	NE	NE
15	I3	Posebna proizvodna namjena - brodogradilište	1	5	80	80	NE	NE
16	I4	Proizvodna namjena - tehnološka poslovna namjena	1	5	80	80	NE	NE
17	IS	Površine infrastrukturnih sustava državnog i županijskog značaja uključivo željezničke pruge	28	4	65	50	NE	NE
18	K1	Poslovna pretežito uslužna namjena	12	4	65	50	NE	NE
19	K2	Poslovna pretežito trgovačka namjena	32	4	65	50	NE	NE
20	K3	Poslovna komunalna servisna namjena	8	4	65	50	NE	NE
21	LB	Luka u funkciji brodogradilišta	1	5	80	80	NE	NE
22	LN	Luka nautičkog turizma	4	4	65	50	NE	NE
23	LR	Ribarska luka	1	4	65	50	NE	NE
24	LS	Sportska luka	7	4	65	50	NE	NE

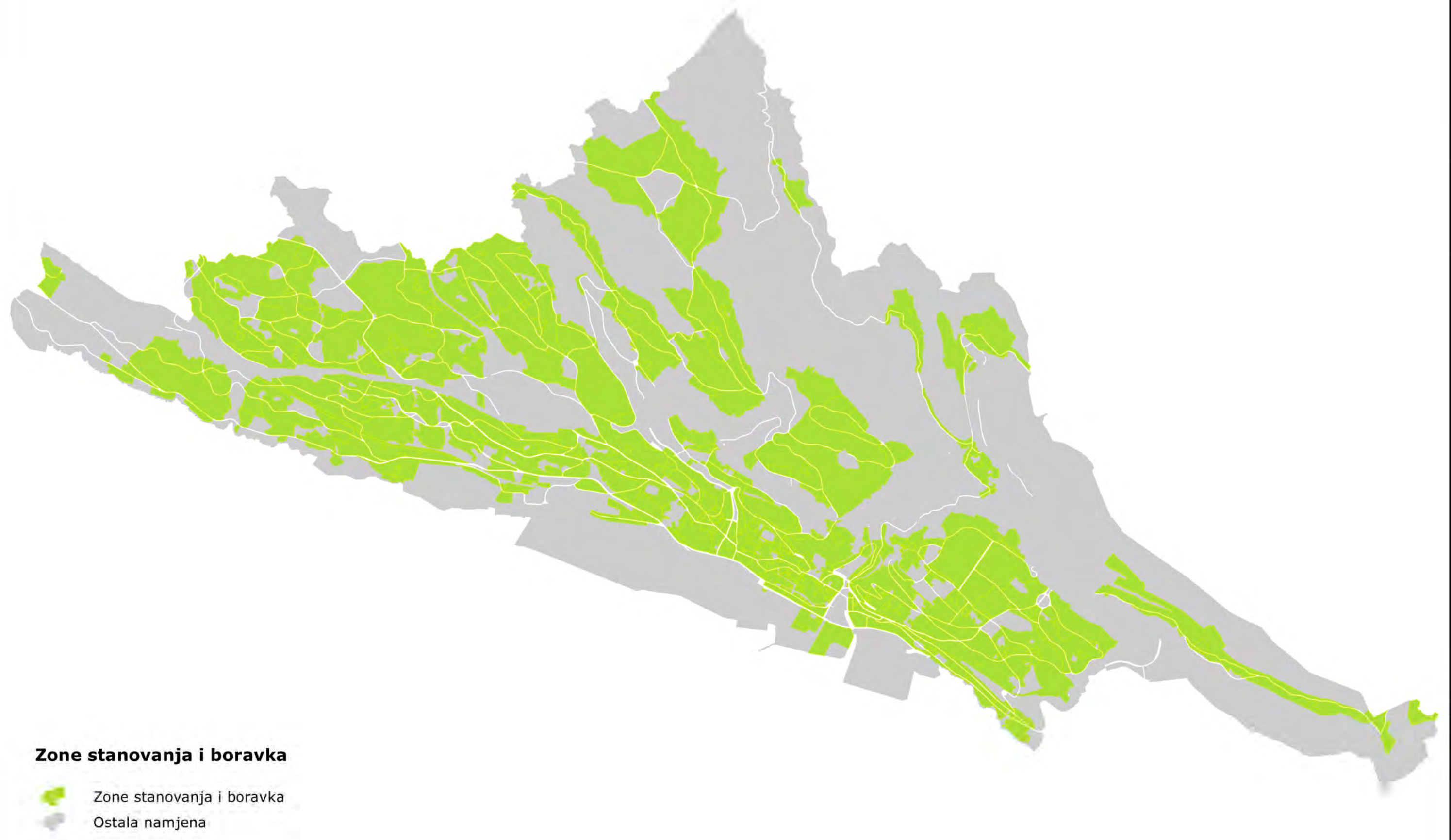
RB	Šifra namjene prostora	Opis namjene	Broj zona	Zona buke	$L_{Rday} / dB(A)$ $L_{Revening} / dB(A)$	$L_{Rnight} / dB(A)$	Zona stanovanja i boravka	Kandidat za tiha područja
25	M1	Mješovita namjena - pretežito stambena	73	3	55	45	DA	DA
26	M2	Mješovita namjena - pretežito poslovna	72	4	65	50	DA	DA
27	MO	More u sastavu lučkog područja	2	4	65	50	NE	NE
28	P2	Poljoprivredno vrijedno obradivo tlo	1	4	65	50	NE	NE
29	PA	Područja posebnih uvjeta korištenja - spomenik parkovne arhitekture	7	1	50	40	NE	DA
30	PJ	Pješačke zone gradskog značaja	4	4	65	50	NE	DA
31	PR	Pristanište za kruzere	1	4	65	50	NE	NE
32	PS	Ostalo poljoprivredno tlo, šume i šumsko zemljište	44	4	65	50	NE	NE
33	PŠ	Park šuma	7	1	50	40	NE	DA
34	PT	Pomorsko putnički terminal	1	4	65	50	NE	NE
35	R1	Sportsko rekreacijska namjena - sport	18	4	65	50	NE	DA
36	R2	Sportsko rekreacijska namjena - rekreacija	20	4	65	50	NE	DA
37	R3	Sportsko rekreacijska namjena - kupališta	7	4	65	50	NE	DA
38	S	Stambena namjena	252	2	55	40	DA	DA
39	Š1	Gospodarska šuma - na području lovišta	14	1	50	40	NE	DA
40	Š2	Zaštitna šuma - na području lovišta	19	1	50	40	NE	DA
41	T1	Ugostiteljsko - turistička namjena	6	4	65	50	NE	NE
42	VR	Vodotok Rječina / Retencija	16	1	50	40	NE	DA
43	Z	Zaštitne zelene površine	25	1	50	40	NE	DA
44	Z1	Javni park	41	1	50	40	NE	DA
45	Z2	Igrališta	27	1	50	40	NE	DA
46	Z3	Odmorište - vrt	36	1	50	40	NE	DA
47	ŽK	Željeznički putnički kolodvor	1	4	65	50	NE	NE

Slika 10. Podjela Grada Rijeke na zone buke prema namjeni i korištenju prostora

Slika 11. Prikaz namjene i korištenja prostora Grada Rijeke

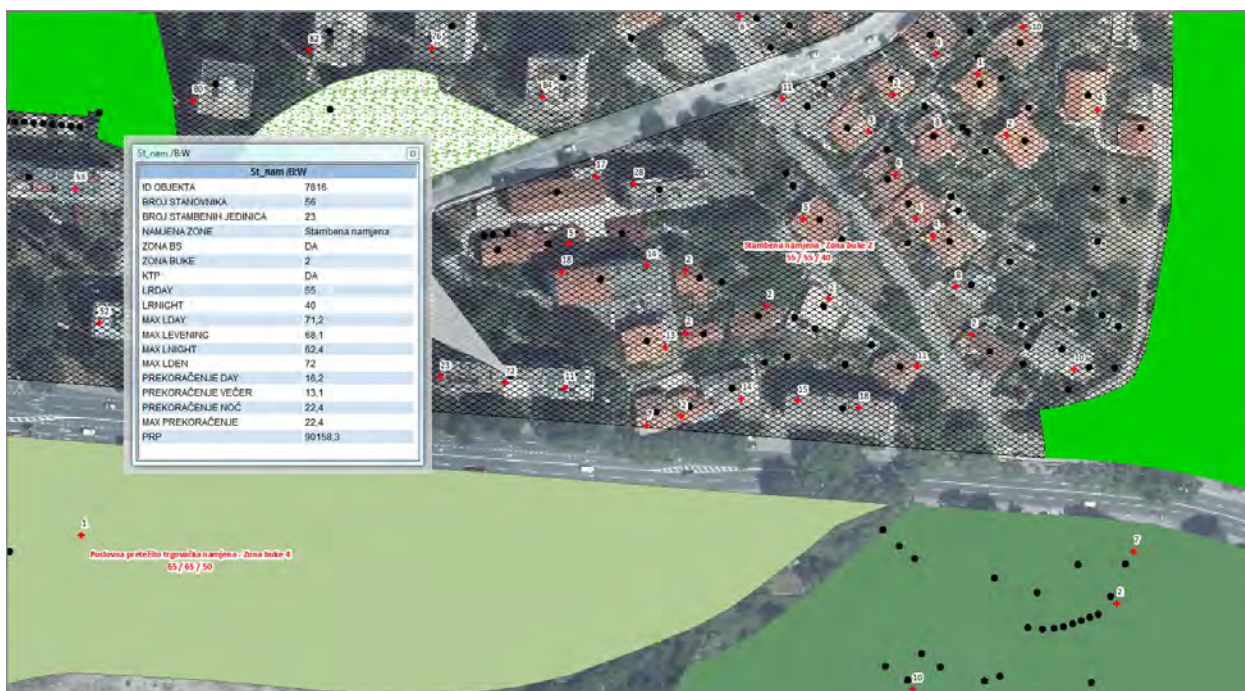
Slika 12. Prikaz zona stanovanja i boravka na području Grada Rijeke

4.1. Proračun konfliktnih razina buke

Po svojoj definiciji konfliktna karta buke je razlikovna karta buke između imisijske karte buke i zona (područja) koje određuju dopuštene razine buke na određenom prostoru. Zavisno od metodologije, dopuštene razine mogu biti određene na prostornoj razini (na razini zone), ili točkasto na razini svakog pojedinačnog receptora (prijemnika) buke u području interesa. U ovom projektu korištena je metodologija proračuna konfliktnih razina buke gdje je od proračunatih razina indikatora buke L_{day} , $L_{evening}$ odnosno L_{night} oduzeta vrijednost dopuštenih razina buke za zone prostora gdje se nalazi određena točka proračuna. Navedeni postupak proveden je za sve promatrane izvore buke (cestovni promet, pružni promet odnosno industrijski pogoni i postrojenja). Karakterističan prikaz proračuna konfliktna razine prikazuje Slika 13.

Opis postupka

Na slici je uvećano prikazan dio područja Grada Rijeke (ortofotogrametrijska snimka), gdje je crnom točkom prikazano geometrijsko središte tlocrta objekta (zgrade boravišne namjene). Tijekom razrade karte buke R3, svakom objektu nezavisno od namjene objekta pridružen je odgovarajući identifikacijski broj unutar geoprostorne baze podataka. Navedeni podatak na slici prikazuje oznaka ID (u ovom slučaju ID=7816).

Slika 13. Karakterističan prikaz rezultata konfliktnih razina buke

Tijekom izrade karte buke R3 (u ovom opisu koristi se podatak iz karte buke cestovnog prometa) na ovom objektu proračunate su maksimalne vrijednosti indikatora razina buke $L_{day} = 71,2$ dB(A), $L_{evening} = 68,1$ dB(A) odnosno $L_{night} = 62,4$ dB(A).

S ciljem određivanja dopuštenih razina buke, potrebno je bilo za svaki objekt odrediti način korištenja i namjene prostora iz prostorno planske dokumentacije. Prikazani objekt nalazi se u zoni stambene namjene („S“) te su shodno

odredbama Čl. 7, Pravilnika o najvišim dopuštenim razinama buke u sredini u kojoj ljudi rade i borave (NN 145/04) određene i dopuštene razine buke na vanjskom prostoru oko ovog objekta. Sukladno opisu zona buke iz prostorno planske dokumentacije, za ovaj objekt dopuštene razine buke za razdoblje dana odnosno večeri iznose 55 dB(A), dok dopuštena razina buke za razdoblje noći iznosi 40 dB(A). Korištenjem GIS prostornog spajanja, za svaki objekt na području grada, proračunato je prekoračenje dopuštenih razina buke, te su u ovom primjeru za ovaj objekt u geoprostornu bazu unesena tri podatka o prekoračenju dopuštenih razina buke za razdoblje dana (+ 16,2 dB), večeri (+ 13,1 dB) odnosno noći (+ 22,4 dB). U slučaju da su rezultati proračuna konfliktnih razina ukazali na činjenicu da ne postoji prekoračenje dopuštenih razina buke, tada je radi daljnje računalne obrade uneseno prekoračenje jednako 0 dB.

5. ODREĐIVANJE KANDIDATA PODRUČJA ZA UPRAVLJANJE BUKOM

Strateške karte buke po svojoj definiciji su stručne podloge koje prikazuju postojeće razine od određenih izvora u ocjenskoj godini koja prethodi godine izrade iste. Između svih namjena za koju se koriste karte buke, one su ishodišne točke za izradu akcijskih planova naseljenih područja i/ili glavnih izvora (u daljnjem tekstu „akcijski plan“) kako bi se smanjila ukupna izloženost stanovništva izvorima buke te postavili uvjeti upravljanja bukom okoliša. U stvarnosti je gotovo nemoguće predvidjeti mjere za snižavanje razina buke (u daljnjem tekstu „snižavanje buke“) gdje god se pojavi problem, stoga se najčešće problematična područja definiraju kao „mjesto sa izraženim smetnjama od buke gdje razine buke premašuju granične vrijednosti definirane u nacionalnom zakonodavstvu“. Navedena definicija problematičnih područja automatski implicira postojanje sustava ocjenjivanja koji će biti u mogućnosti dodijeliti prioritete, a ne samo ograničiti pojedinačna područja, međutim stvarnost ukazuje na činjenicu da nacionalne Direktive za određivanje prioriteta ne postoje. Što se tiče akcijskih planova, Direktiva navodi:

„Mjere unutar akcijskih planova su u nadležnosti odgovarajućih tijela, ali prije svega bi trebalo riješiti prioritete koji se mogu identificirati po prekoračenju bilo koje granične vrijednosti ili prema nekom drugom kriteriju izabranom od država članica i primijenjene posebice na najvažnija područja određena u strateškim kartama buke.“

Prepuštajući procjenu nadležnim tijelima, nekoliko različitih metoda je razvijeno u Europi nakon objavljivanja Direktive, čime je ustanovljeno da se u okviru akcijskih planova nužno mora ukazati na područja na kojima je potrebno planirati i primijeniti mjere za snižavanje buke. Iz navedenog razloga, kroz provedbu Direktive, uveden je termin „žarišta“ (u engleskom jeziku koristi se izvorno fraza „hot-spot“) koja nisu nužno područja s najvišom razinom buke, budući da se stvarna žurnost pri poduzimanju mjera uglavnom određuje prema broju ljudi izloženih određenim razinama buke. Ipak, mnogi čimbenici mogu znatno utjecati na rezultat izbora žarišta:

- broj stanovnika na određenom prostoru;
- namjena prostora u okviru prostorno-planske dokumentacije;
- način primjene graničnih vrijednosti dopuštenih razina buke;
- primjena kriterija „smetnje izazvane bukom“⁷.

Ovi čimbenici korišteni kroz različite algoritme iznjedrili su nekoliko metoda, sve s istom svrhom da stvore jedinični pokazatelj koji je u mogućnosti pružiti jasnu listu problematičnih područja kreatorima politike i izrađivačima akcijskih planova, koji moraju pronaći ekonomski najučinkovitija rješenja kako bi se smanjile razine buke unutar naseljenih područja.

Različiti pristupi pri proračunu problematičnih područja uglavnom variraju ovisno o postojanju graničnih vrijednosti u određenoj državi, jer gotovo nijedna članica EZ nema izražene nacionalne granične vrijednosti u smislu L_{den} ili L_{night} , pogotovo ako su već imali zakonski određene granične vrijednosti prije izglasavanja Direktive.

⁷ smetnja izazvana bukom = noise annoyance

Dapače, čak i one zemlje članice EZ koje imaju izraženu graničnu vrijednost za razdoblje noći obično ne proračunavaju indikator L_{night} kao prosječnu godišnju razinu već imaju drugačiji način vrednovanja buke na određenoj točki imisije.

Stoga je velika većina studija, provedenih nakon primjene Direktive, razvila pokazatelje i sustav ocjenjivanja buke bez obzira na postojanje nacionalnih ograničenja kako bi se metoda primijenila na što veći mogući broj država. S druge strane neke države, koje su već odredile ograničenja, razvile su pokazatelje na temelju svojih nacionalnih graničnih vrijednosti kako bi izračunale žarišta na temelju prekoračenja već zatečenih graničnih vrijednosti. Osim toga, različiti matematički izrazi mogu staviti u različiti odnos tri bitna parametra koja se najčešće koriste u analizi žarišta: razine buke (L), prekoračenje graničnih vrijednosti buke (M) i broj stanovnika (n). Generički rečeno, jednostavan odnos između navedenih tih parametara moguće je izvesti na niz načina s kojim bi ostvario istovjetan završni rezultat iskazan kao indeks buke (skr. „NS“; u engleskom jeziku koristi se izvorno fraza „noise score“). Primjer usporedbe prikazuje Tablica 7. Rezultat formula prikazuje indeks buke (NS) koji je stalan za svaku formulu, dok ostali parametri variraju po redovima. Čelije koje su zasjenjene sivom bojom odgovaraju najdominantnijem parametru za odgovarajuću formulu. Prema saznanjima voditelja projekta izrade dokumenata upravljanja bukom Grada Rijeke u literaturi zapravo nijedna metoda ne koristi simultano sve nabrojane parametre. Štoviše, neke od metoda uključuju i dodatne elemente kod ocjene opterećenosti objekata osjetljive namjene (npr. škole i bolnice).

Tablica 7. Primjeri izračuna indeksa buke

Formula (NS=)	NS	M / dB	L / dB	n
n*M	100	5	---	20
	100	10	---	10
	100	6	---	17
	100	3	---	33
n*10 ^{0.1L}	10000000	---	55	32
	10000000	---	60	10
	10000000	---	65	3
	10000000	---	70	1
n*10 ^{0.1M}	100	5	---	32
	100	10	---	10
	100	6	---	25
	100	3	---	50
n*L	1000	---	55	18
	1000	---	60	17
	1000	---	65	15
	1000	---	70	14

Tako se npr. u Italiji, u metodi koja se koristila prije uvođenja Direktive (dakle prije 2002 .g.!), koristio dodatni parametar za broj učenika/studenata ili bolničkih kreveta kako bi se takve zgrade više ocijenile prilikom opterećenosti bukom.

Nakon što je izabran teoretski „indeks buke“ kao indeks koji će se primijeniti u analizi žarišta, očito je bila potrebna praktična faza primjene kao bi su u analizu uključili i ostali „alati“ osim matematičkih formula i tablica. Temeljem stručnih saznanja, najčešća je primjena tri različita alata. Osnovni „alat“ je korištenje tablice, u kojoj je rezultat imisijskih razina buke za određenu zgradu ili ocjensku točku iskazan u stupcu/čeliji povezanom s poljem u kojem je osobna iskaznica zgrade (najčešće izražena kao ID atribut od relacijske baze podataka). Nedostatci takve tablice su da nije dostupan geografski položaj područja, te je razumijevanje odgovornog izvora buke za određeno žarište kompleksan zadatak. Drugi „alat“ je programski paket za proračun imisijskih razina buke, u kojem je dostupna geografska informacija najčešće kroz proceduru „analize izloženosti“. Međutim, standardne procedure najčešće koriste kriterij „smetnje izazvane bukom“ bez dodatnih mogućnosti mijenjanja što ograničava primjenu u zemljama u kojima ne postoje provedena istraživanja „doza-učinak“ s kojima se prvenstveno kvantificira stupanj smetnje izazvane bukom. Treći, najpoželjniji „alat“ je korištenje Geografskog Informacijskog Sustava (GIS) kroz različite programske pakete (komercijalne ili otvorenog koda). Primjena GIS-a se preporuča, ne samo jer neke procedure zahtijevaju geografsku analizu, već zato što je dostupan cjelokupan pregled utjecaja buke u prostoru. Nadalje, GIS programski paketi mogu biti otvorenog koda (u izvorniku engl. „open source“), a njegove sposobnosti korisne za komunikaciju s javnošću po pitanjima zaštite okoliša, jer se kroz sustav slojeva (u izvorniku engl. „layer“), sloj žarišta buke može prikazati zajedno s drugim informacijama.

5.1. Pregled analiziranih mogućih metoda

U ovom projektu korišten je pojam „indeksa buke“ (NS) kao jedinstveni broj koji predstavlja „društvenu težinu“ neželjene situacije zbog izloženosti određenim (visokim) razinama buke. Za izračun takvih vrijednosti indeksa, predloženi su i objavljeni različiti koncepti. Sažetak ključnih karakteristika mogućih metoda prikazuje Tablica 8.

Tablica 8. Ključne karakteristike analiziranih metoda određivanja žarišta

Metoda	Korištenje razina	Korištenje graničnih vrijednosti	Korištenje smetnje	Korištenje detalja za objekte osj. namjene	Moguća primjena više izvora
Qcity	DA	NE	DA	NE	NE
Linearna PEL ⁸	NE	DA	NE	DA	DA
BPS	DA	NE	DA	NE	NE
MABPS	DA	NE	DA	NE	DA
Gden	DA	NE	NE	NE	NE

⁸ PEL = Skraćenica za pojam „Priority Exceedance Level“ (na engleskom jeziku)

Metoda	Korištenje razina	Korištenje graničnih vrijednosti	Korištenje smetnje	Korištenje detalja za objekte osj. namjene	Moguća primjena više izvora
Normaliziran Gden	DA	NE	DA	DA	DA
EPA	DA	NE	NE	DA	DA

5.2. Metoda Qcity - Indeks bodovanja buke

Metoda razvijena u Qcity ⁹ projektu, polazi od razmatranja da upotreba linearne metode izračuna između broja stanovnika i prekoračenja graničnih vrijednosti ima „problem pravednosti“. Naime, upitno je da li povišenje razine sa 70 dB(A) na 75 dB(A) jedne osobe treba biti jednako snižavanju razine buke sa 55 dB(A) na 50 dB(A) druge osobe. Navedeni zaključak proizlazi iz sljedeće formule koju koristi metoda Qcity:

$$NS = \begin{cases} \sum_i n_i \cdot 10^{0.15 \cdot (L_{den,i}^* - 50 - dI + dL_{source})} & \text{with } L_{den,i}^* \leq 65 \text{ dB(A)} \\ \sum_i n_i \cdot 10^{0.30 \cdot (L_{den,i}^* - 57.5 - dI + dL_{source})} & \text{with } L_{den,i}^* > 65 \text{ dB(A)} \end{cases}$$

Formula 1. Proračun indeksa buke prema Qcity projektu

gdje je:

- n_i broj osoba izloženih razini $L_{den,i}$;
- $L_{den,i}^*$ je efektivni indikator buke na odgovarajućem pročelju stana „i“, prema formulama za proračun smetnje izazvanoj buci;
- dI je odstupanje srednje zvučne izolacije stana „i“ od srednje izolacije svih stambenih jedinica za stalno stanovanje;
- dL_{source} je korekcija koja uzima u obzir različite reakcije u odnosu na buku od cestovnog odnosno željezničkog prometa, zračnog prometa odnosno industrijskih pogona i postrojenja.

Prethodna formula za izračun i odnos potječe iz generičke eksponencijalne funkcije za indeks buke (Formula 2) gdje parametar „k“ definira nagib krivulje ocjenjivanja.

$$NS = \sum_i n_i \cdot 10^{k(L_i - L_R)}$$

Formula 2. Qcity – izvorna formula za proračun indeksa buke

Što se tiče buke cestovnog prometa, rezultat buke se minimizira ako se protok automobila koncentrira koliko je tehnički moguće. Ova vrijednost dobivena je korištenjem koncepta ukupno postotaka osobe koje su pogođena znatnom smetnjom izazvanom bukom (u izvorniku „highly annoyed people“; %HA) od određenog izvora buke (Qcity verzija 1.5, 2007). U navedenom izrazu korišteni izraz za %HA je određen za buku cestovnog prometa i približan je srednjoj vrijednosti između izloženosti buci i smetnji koju je prouzročila ista. Slične jednadžbe objavljene su i za buku željezničkog prometa kao i za buku zrakoplova.

⁹ <http://www.qcity.org/> - Qcity, četverogodišnji istraživački projekt sufinanciran od strane Europske komisije, u okviru 6. okvirnog programa razvio je integrirani tehnološku infrastrukturu za učinkovitu kontrolu buke koja potječe od cestovnog i željezničkog prometa.

U naseljenim područjima, najbitniji izvor uglavnom je cestovni promet najvažniji izvor buke, stoga su autori navedene metode koristile odnos cestovne buke za postotaka osoba koje su pogođena znatnom smetnjom izazvanom bukom (skr. %HA). U konačnici, indeks buke Qcity metode proračunava se temeljem eksponencijalnog odnosa u odnosu na postotak osoba koje su pogođena znatnom smetnjom izazvanom bukom, a koji je pojednostavljen je za praktičnu primjenu na oblik kojeg prikazuje Formula 3.

$$NS = \begin{cases} \sum_i n_i \cdot 10^{0.15 \cdot (L_{den,i}^* - 50)} & \text{with } L_{den,i}^* \leq 65 \text{ dB(A)} \\ \sum_i n_i \cdot 10^{0.30 \cdot (L_{den,i}^* - 57.5)} & \text{with } L_{den,i}^* > 65 \text{ dB(A)} \end{cases}$$

Formula 3. Qcity – izvorna formula za proračun indeksa buke

5.2.1. Identifikacija žarišta koristeći Qcity metodu

Ova metoda uključuje ne samo definiciju indeksa prioriteta, već i kako pronaći žarišta. Kartografski prikaz koji pokazuje područja s povezanim indeksima buke izrađuje se korištenjem prozora veličine 100x100 m s težinskom točkom mreže u sredini prozora, prilikom čega se vrijednosti indeksa buke svih zgrada unutar prozora sumiraju koristeći GIS tehnologiju. Zgrade koje presijeca granica prozora uzimaju se u obzir proporcionalno njihovoj površini unutar, odnosno izvan prozora. Suma se dijeli s površinom prozora i množi s referentnom površinom (npr. 1000 m²) i vrijednost indeksa buke dobivenog područja dodjeljuje se težinskoj točki mreže. Tada se prozor centrira iznad slijedeće točke mreže i ponavlja se opisani postupak. Na kraju cijelog postupka koji se ponavlja na cijelom području proračuna karte buke, mreža prikazuje raspodjelu vrijednosti rezultata buke u odnosu na 1000 m². U tako izrađenom kartografskom prikazu primjenjuje se jednostavni simbolički prikaz gdje se u npr. crvenom bojom prikazuju sve vrijednosti indeksa buke koji prekoračuju određenu graničnu vrijednost NS_{limit}.

Vrijednost NS_{limit} može se prilagoditi tako da npr. 10% od ukupne površine naseljenog područja bude prikazano kao moguća žarišta, koja bi se u kasnijim koracima kategorizirali u kandidate za upravljanje bukom okoliša. Prema ovoj metodi, podaci su dostupni na svakih 10 m, te su valjani predstavnici površine 100 m².

5.2.2. Analiza metode

Qcity metoda koristi relativno nisko vrednovanje visokih razina buke, jer se vrijednost indeksa buke udvostručuje povećanjem razine od otprilike 8 dB. U prenesenom značenju to bi značilo da bi prema ovoj metodi prihvatljivo povećanje od 1 dB za jednu osobu s apsolutnom izloženosti od preko 70 dB(A) ukoliko se izloženost druge dvije osobe koje žive s izloženosti od 62 dB(A) snizi za 1 dB.

Proračunata vrijednost indeksa buke je zapravo statistički izvedena iz broja ljudi koji su pogođeni znatnom smetnjom izazvanom bukom (skr. %HA). Nedostatak ove metode je iznimna ovisnost o pragu korištenom pragu NS_{limit} kao i na udaljenosti između izvora i točke imisije buke. Karakteristično je za Qcity metodu da je kritičan prag od NS_{limit}=65 dB(A), jer npr. ako je na točki imisije buke izloženost buci od 65,5 dB(A), a neka slična točka ima izloženost buci od 64,5 dB(A) slijedi značajna u konačnom izvoru indeksa buke.

Naposljetku, metoda je također pod utjecajem broja ljudi koji su pogođeni znatnom smetnjom izazvanom bukom (skr. %HA) jer se koristi tzv. Miedem-ina krivulja¹⁰ koja je procijenjena za populaciju nordijskih europskih zemalja te je upitno da li se može primijeniti na Republiku Hrvatsku.

5.3. Linearne metode

Linearne metode u pravilu koriste prekoračenja graničnih vrijednosti razina buke kao dominantan parametar prilikom određivanja i prepoznavanja kandidata područja za upravljanje bukom te određivanja njihovih žarišta. Od linearnih metoda, najčešće citirane i korištene metode su:

- LKZ metoda za proračun stanovništva izloženih određenim razinama buke u urbanim sredinama¹¹ (SR Njemačka, skr. „LKZ metoda“), i
- Kriteriji za pripremu akcijskih planova koji sadrže i mjere snižavanja buke od strane upravitelja izvora buke javnog prijevoza ili infrastrukture¹² (Republika Italija, skr. „IP indeks“).

Obje metode koriste metodologiju koja se temelji na prekoračenju graničnih vrijednosti i broju stanovnika izloženih tom prekoračenju na određenom prostoru.

5.3.1. Razgraničavanje kritičnih područja

Područja koja zahtijevaju mjere zaštite od buke su identificirana uspoređujući rezultate karata buke s graničnim vrijednostima buke određenim od strane jedinica lokalne/regionalne samouprave, u skladu s nacionalnim zakonima. Mjere snižavanja/zaštite od buke potrebni su u zonama gdje su procijenjene vrijednosti razine buke više od graničnih vrijednosti.

Vrlo slično sa Republikom Hrvatskom, Republika Italija još nije provela pretvorbu svoje granične vrijednosti indikatora L_{den} i L_{night} , te stoga nije moguće usporediti razine buke izražene u EU indikatorima s granicama buke izraženim u talijanskim indikatorima buke. Štoviše, talijanski zakon zahtjeva procjenu razina buke u razdoblju dana (od 06:00 do 22:00 sati) odnosno noći (od 22:00 – 06:00 sati) na svim točkama imisije smještenim na udaljenosti od 1 m od svake fasade zgrade, dok Direktiva zahtjeva procjenu L_{den} i $L_{noć}$ u imisijskim točkama na fasadi. U odnosu na objekte stambene namjerne, objekti kao što su škole, bolnice i starački domovi kategoriziraju se kao objekti osjetljivi na buku) te iz navedenog razloga zahtijevaju određene uvjete s obzirom na najviše dopuštene razine buke. Stambeni i objekti osjetljivi na buku koje karakterizira viša razina buke od graničnih vrijednosti nazivaju se „kritičnim objektima“. Kritični objekti koji se mogu akustički „rehabilitirati“ koristeći standardne metode snižavanja buke u pravilu se grupiraju čime se formira tzv. „kritično područje“. Postupak za razgraničenje kritičnih područja je definiran u talijanskom zakonu, ali nije izvediv bez da se uključi skoro cijelo područje naseljenog područja. Zbog navedenog razloga ova metoda je rijetko primjenjiva, ali kako se prioritet računa po zgradi, omogućena je uspostava dobro definiranog indeksa prioriteta (veći indeks znači i veći prioritet).

5.3.2. Procjena prioriteta primjenom indeksa buke

¹⁰ „Noise annoyance from stationary sources: relationships with exposure metric day-evening-night level (DENL) and their confidence intervals“; Miedema HM1, Vos H.; J Acoust Soc Am. 2004 Jul;116(1):334-43.

¹¹ LKZ-METHOD: A Method To Calculate Numbers Of Noise Affected Citizens In Urban Areas; Popp, C; Proceedings Of The 29th International Congress On Noise Control Engineering, Held 27-31 August 2000, Nice, France; p. 3569-72

¹² D. M. 29 novembre 2000: Criteri per la predisposizione, da parte delle società e dagli enti gestori dei servizi pubblici di trasporto o delle relative infrastrutture, dei piani degli interventi di contenimento e abbattimento del rumore. (G.U. del 6 dicembre 2000, n. 285).

Prije navedena talijanska uredba D.M. od 29/11/2000 propisuje izračun indeksa prioriteta (IP) za svaku zgradu koristeći sljedeću jednadžbu.

$$IP = n_e * \max\{L_{p,i} - L_{lim}\}$$

Formula 4. Proračun indeksa prioriteta

gdje je:

- n_e - broj stanovnika zgrade.
- $L_{p,i}$ - sve vrijednosti buke simulirane na fasadi te zgrade.
- L_{lim} - granična vrijednost buke za određenu zgradu.

U specijalnim objektima, indeks prioriteta se računa na ponešto drugačiji način, kako bi se uzeli u obzir viši zahtjevi u pogledu zahtijeva za dopuštene granične vrijednosti:

- za škole $n_e = 3 * n_s$, gdje je n_s jednak broju učenika/studenata, s napomenom da se procjena za škole provodi „samo“ za razdoblje dana u skladu s zakonodavstvom.
- za bolnice i staračke domove $n_e = 4 * n_b$ gdje je n_b jednak broju kreveta.

Bitna razlika između talijanske i njemačke linearne metode jest činjenica da LKZ metoda (Njemačka) ne uzima u obzir parametar kao što su broj učenika/studenata ili broj kreveta u bolnicama.

5.3.3. Analiza metode

Ova metoda, koristeći linearni odnos, ne pravi razlike između prekoračenja graničnih vrijednosti bilo da se prekoračenje dešava na niskim ili na visokim razinama buke. Stoga se može desiti da se na listi prioriteta prije smanjuje utjecaj kod ljudi izloženih na 60 dB(A) nego ljudi izloženi na 65 dB(A) što dakako ovisi o faktoru broja stanovnika. Štoviše indeks buke je uglavnom pod utjecajem broja korisnika škola i bolnica pogotovo kada se nalaze u zoni stambene namjene, te je zapravo broj zgrada osjetljive namjene težinski faktor ove metode koji često uzrokuje velike razlike u odnosu na stambene objekte.

5.4. Indeks prioritizacije objekata (BPS)

Indeks prioritizacije objekata (BPS), razvijen je od strane škotske vlade i kao takav je apsolutna vrijednost koja se dodjeljuje svakoj zgradi na području izrade akcijskog plana koristeći matricu prioriteta. Svrha matrice prioriteta je evaluacija razina buke dobivenih izradom strateške karte buke, koje će s najvećom vjerojatnošću uzrokovati smetnju izazvanom bukom. Prioritizacije će omogućiti odabir prikladnih aktivnosti za koje se razmatraju podaci o imisijskim razinama buke, broju izloženih stanovnika kao i odzivu na smetnju uzrokovanu bukom. Pozitivna strana ove metodologije je podložnost čestim pregledima i promjenama tijekom procesa izrade akcijskog plana.

Temelj metodologije je evaluacija stambenih objekata i izvora buke, odnosno u evaluaciji se koriste dva različita, ali i povezana indeksa:

- indeks prioriteta izvora (SPS¹³), i
- indeks prioriteta objekta (BPS¹⁴).

Indeks prioriteta objekta (BPS) je jednobrojčana vrijednost koja se dodjeljuje svakom stambenom objektu koristeći ulazne varijable:

¹³ SPS= Source Prioritisation Score

¹⁴ BPS=Building Prioritisation Score

- namjenu objekta (samo stambena ili osjetljiva namjena);
- razina buke L na najizloženijem pročelju zgrade, u smislu indikatora L_{den} ili L_{night} , koju proizvodi određeni izvor buke (cestovni, Pružni, zrakoplovni, industrijski);
- broj stambenih jedinica unutar svake zgrade;
- gustoća naseljenosti;
- odziv na smetnju uzrokovanu bukom.

BPS se proračunava na sljedeći način:

$$BPS = L + 10 \log(NA)$$

gdje je:

- L – razina buke kojoj je izložen objekt
- NA- broj ljudi pod utjecajem smetnje buke.

U gornjem izrazu razina buke L, kojoj je izložen stambeni objekt je vrijednost indikatora L_{den} ili L_{night} , a broj ljudi pod utjecajem smetnje buke se opisuje izrazom:

$$(N_A \times P_A \times A\%) / 100$$

gdje je:

- N_A - broj adresa u objektu,
- P_A - broj stanovnika u objektu, dok je
- $A\%$ - postotak ljudi izloženih smetnji od buke.

Postotak $A\%$ se može utvrditi koristeći rezultate istraživanja „učinak-doza odnosa“ koji su predloženi za cestovni, pružni i zrakoplovni promet od strane Radne skupine Europske komisije koji je temeljen na već spomenutoj Miadema-inoj studiji.

Ovi radovi preporučuju korištenje sljedećeg polinoma aproksimacije za procjenu postotka ljudi izloženih smetnji $A\%$ na temelju izloženosti buci L_{den} stambenih jedinica za stalno stanovanje za svaku vrstu prometne infrastrukture:

$$A\% = k_1(L_{den} - 37)^3 + k_2(L_{den} - 37)^2 + k_3(L_{den} - 37)$$

Numerički koeficijenti k_1 , k_2 odnosno k_3 , numerički su koeficijenti koji su stalni u odnosu na vrstu razmatrane prometne infrastrukture. Točne formule za odnose uključuju statistički izraz za normalnu distribuciju, ali je lakše koristiti polinom aproksimacije, a dovoljno je točan za praktične svrhe.

5.4.1. Analiza metode

BPS metoda koristi odnos smetnji, tako da ima iste nedostatke kao i Qcity metoda i ne uzima u obzir višestrani pristup koji je objašnjen prilikom obrade sljedećih indeksa (MABPS).

5.5. Ocjenjivanje prioriteta za zgrade izložene više vrsti smetnja (MABPS)

Ova metoda polazi od razmatranja da u realnim scenarijima građani obično nisu izloženi samo jednoj vrsti izvora (buka zrakoplovnog, cestovnog ili željezničkog prometa ili buka od stacionarnih izvora) nego njihovoj kombinaciji. „Model ekvivalent smetnji“ se primjenjuje na BPS modelu. Ova metoda je razrada modela sumiranja energije, gdje umjesto sumiranja energije zvuka za svaki izvor, buka od određenog izvora se prvo prevodi u jednako uznemirujuću razinu energije zvuka referentnog izvora (obično cestovni promet), a na kraju se te razine zbrajaju.

Ocjenjivanje prioriteta za zgrade izložene više vrsti smetnja (MABPS) je modifikacija rezultata prioritizacije objekta sa ciljem da se detaljnije uzme u obzir izloženost različitim izvorima. Proračunata je na sljedeći način:

$$MABPS = L_{tot} + 10 \log(NA)$$

gdje je:

L_{tot} - ukupna razina buke na najizloženijem pročelju zgrade, u smislu L_{den} , proizvedena od svih izvora

NA - odgovarajući broj uznemirenih ljudi proračunat kao u BPS metodi, ali $A\%$ se određuje pomoću modela ekvivalentnih smetnji, prema kojem se broj uznemirenih ljudi ($A\%$) računa prema izrazu:

$$A\% = k_1(L_{den} - 37)^3 + k_2(L_{den} - 37)^2 + k_3(L_{den} - 37)$$

U prethodnom izradu, vrijednost indikatora L_{den} se procjenjuje kao „ukupan čimbenik razine smetnji od buke“ koristeći relaciju izloženost-smetnja za svaki izvor buke i koji se odnosi na određeni izvor, ne jednostavno jedan.

5.6. Grupna razina izloženosti buci G_{den}

Od prvog kruga izrade strateških karata buke i akcijskih planova, akcijski planovi protiv buke koristili su primarno indikator L_{den} ili slične podatke vezano za imisiju buke. Međutim, indikator na tzv. „grupnoj razini“, koji izražava razine buke na grupu stanara i/ili stambenih jedinica za stalno stanovanje, gotovo nikad nije primijenjen.

G_{den} je indikator buke skupine za usrednjenu širokopojasnu razinu buke¹⁵, koji se također može primijeniti za određivanje prioriteta u akcijskim planovima protiv buke. Postupak zbrajanja skupnih razina buke je slično dodavanju razina buke od različitih izvora za pojedinu stambenu jedinicu, tj. energetska suma podskupina daje ukupnu razinu buke skupine, kao što je prikazano u izrazu:

$$G_{den} = 10 * \log_{10} \left(\sum_i n_i * 10^{0.1 * L_{den,i}} \right)$$

gdje je $L_{den,i}$ energetska suma indikatora L_{den} , a n_i je broj stambenih jedinica za stalno stanovanje izloženih indikatoru $L_{den,i}$ od i-tog izvora buke.

¹⁵ Stručna literatura koristi izraz „average broadband noise levels“

Na primjer, ako se skupina sastoji od jedne stambene jedinice, G_{den} je jednak vrijednosti indikatora L_{den} . Ukoliko se skupina sastoji od više stambenih jedinica, G_{den} raste. Sukladno navedenom, područje sa vrijednošću $G_{den} = 100$ dB može se sastojati od jednog stana s izloženošću buci od 100 dB L_{den} , ili od 10 stambenih jedinica za stalno stanovanje svaki s izloženošću buci od 90 dB L_{den} itd. Jedna važna značajka G_{den} jest postojanje manje-više logaritamske veze s brojem osoba koji imaju visoku smetnju izazvanu bukom unutar određenog prostora, kao što se proračunava korištenjem Miedem-inim izrazom za odnos učinak-doza.

5.6.1. Analiza metode

Kada se pojavio u stručnoj literaturi, G_{den} se izvorno koristio u većim administrativnim područjima koji su bili podijeljeni prema poštanskim brojevima u manje podskupine. Na takav način vrijednosti indikatora koji su proračunati na razini zgrada ili na proračunskim točkama u okolini zgrada su zbrajani kad god su (ili njihovi centri) bili prostorno smješteni unutar poligona koji je predstavljao područje jednog poštanskog broja. Tako dobiven iznos (suma vrijednosti) povezan s prostornim poligonskim slojem predstavljao je oznaku prioriteta koji se koristio prilikom budućeg prostornog planiranja (poštanski brojevi, izrada podjela za popis stanovništva, ili druge administrativne podjele). Prema ovom postupku, svi ulazni podaci su dostupni na razini ulaznog sloja i reprezentativni su za svako administrativno područje.

Potrebno je naglasiti da korištenje G_{den} metodologije ne uzima u obzir dopuštene razine buke, te se zbog navedenog ova metoda može dalje razrađivati u odnosu na zakonske granice, ali takav pristup treba temeljito ispitati s obzirom na osjetljivost pojedinih varijabli. Također potrebno je naglasiti da se značenje izraza s kojim se proračunava G_{den} ne mijenja ukoliko se koristi neki drugi indikator (npr. $L_{day}/L_{evening}/L_{night}$) jer veličina G_{den} zapravo predstavlja prosječnu energiju područja izraženu po stanovniku u određenom ocjenskom razdoblju vrednovano po ukupnom broju ljudi na određenom prostoru.

5.7. Normalizirani G_{den}

Postupak korištenja normaliziranog G_{den} zapravo je modifikacija prije opisanog postupka koji koristi G_{den} , koji se primjenjuje kako bi se procijenila različita razina smetnje izazvana različitim izvorima buke s ciljem procjene usrednjenog prioriteta prosječne razine buke, a ne isključivo na stanovnicima izraženih preko broja stanovnika. U određenim zemljama predložena je i varijanta za razdoblje „noć“ tzv. G_{night} .

Vrednovana vrijednost indikatora L_{den} se primjenjuje s ciljem usporedbe odnosa smetnje izazvanom bukom ovisno o izvoru: vrijednostima L_{den} i L_{night} za buku pružnog prometa (RL) i zračnog prometa (A) pretvoreni u jednako smetajuće razine buke cestovnog prometa $L_{den,w,i}$ i $L_{night,w,i}$ kao što je navedeno u formulama smetnji dostupnim u rezultatima Qcity projekta¹⁶, s napomenom da se proračun provodi samo za vrijednosti indikatora L_{den} iznad 42 dB i za L_{night} vrijednosti iznad 40 dB.

%HA za cestovni promet:

$$\%HA = 9.868 \times 10^{-4}(L_{den} - 42)^3 - 1.436 \times 10^{-2}(L_{den} - 42)^2 + 0.5118(L_{den} - 42)$$

%HA za pružni promet¹⁷:

¹⁶ <http://www.qcity.org/results.html> - Rating environmental noise on the basis of noise maps

¹⁷ U projektu je analiziran željeznički promet

$$\%HA = 7.239 \times 10^{-4}(L_{den} - 42)^3 - 7.851 \times 10^{-3}(L_{den} - 42)^2 + 0.1695(L_{den} - 42)$$

%HA za zračni promet:

$$\%HA = -9.199 \times 10^{-5}(L_{den} - 42)^3 + 3.932 \times 10^{-2}(L_{den} - 42)^2 + 0.2939(L_{den} - 42)$$

gdje %HA označava postotak ljudi koji su ocijenjeni kao ljudi pogođeni visokom smetnjom izazvanom bukom¹⁸.

Po provedenom proračunu, vrijednosti veličine G_{den} energetski su sumirane preko svih izvora prisutnih u analiziranom području kako bi se dobio globalni indikator izloženosti.

$$G_{den_{norm}} = 10 \cdot \log_{10} \left(\frac{1}{N_{tot}} \sum_i n_i \cdot 10^{\frac{L_{den_i}}{10}} \right) \text{ dB(A)}$$

Normalizirani G_{den} najviše se koristi kako bi se uzele u obzir razlike u broju stanovnika među europskim gradovima, jer je u stvari G_{den} , indikator buke skupine u kojem se broj stanovnika množi s ukupnom akustičkom energijom, tako da njegova primjena bez korekcije ne bi identificirala najzagađenije gradove u smislu onečišćenja bukom, nego samo one s većim brojem stanovnika. Upravo zbog toga, revidirana verzija indikatora G_{den} uvodi težinski faktor $1/N_{tot}$: gdje je N_{tot} ukupan broj stanovnika aglomeracije, čime se omogućava usporedba područja s različitim gustoćama naseljenosti.

5.7.1. Analiza metode

Opisana metoda u pravilu ima iste nedostatke kao i metoda bazirana isključivo na smetnji izazvanoj bukom, premda u obzir uzima više izvora buke. Štoviše, predložena normalizacija omogućuje usporedbu različitih područja, ali kod normaliziranog indikatora nedostaje utjecaj ukupnog broja stanovništva na promatranom području. Praktički dva promatrana područja s istom akustičkom energijom po stanovniku imaju isti prioritet/kritičnost koliki god bio broj ljudi unutar njih.

5.8. EPA

EPA metoda razvijena od strane Irske Agencije za zaštitu okoliša (Environmental Protection Agency of Ireland [19](#)), temelji se na radovima obavljenima za Gradsko vijeće Grada Dublina u kojem se predlaže raspon ocjena temeljen na matrici koja predstavlja podršku pri odlučivanju dionika, a koja uzima u obzir ukupnu razinu buke i svaki pojedinačni izvor buke za vrijeme dana i noći. Svaki od navedenih faktora se razmatraju zasebno, a zatim zbrajaju po razinama buke, namjeni korištenja zgrade, vrsti izvora (izvornu tablicu prikazuje Tablica 9).

¹⁸ %HA = percentage of highly annoyed people

¹⁹ <http://www.epa.ie/pubs/advice/noise/#.Vdb0f5fQgm8>

Priority Matrix				
Location:				
Decision Selection Criteria		Score Range Lden	Score Range Lnight	SubTotal
Noise Band(dB(A))	<45	5	6	
	45 - 49	4	5	
	50 - 54	3	4	
	55 - 59	2	2	
	60-64	1	3	
	65-69	2	4	
	70-74	3	5	
	75 - 79	4	6	
	>=80	5	7	
Type of Location	City Centre	1	1	
	Commercial	1	2	
	Residential	2	3	
	Noise Sensitive Location	3	3	
	Quiet Area	3	3	
	Recreational open space	2	2	
Type of Noise Source	Air	3	4	
	Industry	2	3	
	Rail	2	3	
	Road	3	4	
Total Score				0

Tablica 9. EPA matrica odlučivanja

Korištenje tablice može se automatizirati upotrebom listova ili baze podataka, tako da se svakom prostoru osjetljivom na buku dodijeli npr. kategorija „vrsta lokacije“, zabilježena razina buke na najizloženijoj fasadi ocijeni se kao „raspon buke“ i izvor buke se ocijeni kao „vrsta izvora buke“.

Matrica bodovanja može se primijeniti na sve lokacije unutar baze podataka iz strateške karte buke, ili se može uključiti pred-selekcija kako bi se uključile samo lokacije ispod određenih graničnih (ili kritičnih) razina buke određenog indikatora koji se smatraju kao razine početne razine procjene. Postupak bodovanja se provodi odvojeno za svaki od relevantnih izvora buke, kako bi se proizveo kratki popis po izvoru buke.

5.8.1. Analiza metode

Osnovni nedostatak ove metodologije je što ova metoda uzima u obzir namjenu objekta, ali ne i relativan broj korisnika/stanovnika unutar određenog objekta. Iako ova metoda predstavlja jednostavan alat za primjenu, nedostatak mu je fizika problema i posebice, jer ne dodjeljuje jasne rezultate buke kroz primjenu određenog indikatora buke L_{den} i L_{night} .

5.10. Odabir metode

Od navedenih metoda, metode koje su po primjenjivosti za ovaj projekt svrstane u uži odabir imaju ključne karakteristike koje prikazuje Tablica 10.

Tablica 10. Ključne karakteristike testiranih metodologija

Naziv metode	Korištenje razina	Zakonske određene dopuštene razine
Linearna metoda	NE	DA
G_{den} prekoračenja	NE	DA
Linearna PEL	DA	DA

Unutar svake metode, postoji niz različitih faktora, ali se u svakoj može odrediti dominantan faktor:

Linearna metoda	Dominantan utjecaj broja stanovnika
G_{den} prekoračenja	Dominantan utjecaj broja stanovnika (manje nego u P linearnoj metodi)
Linearna PEL	Dominantan utjecaj razina buke i broja stanovnika, ali su svi stanovnici uzeti u obzir.

Osim po dominantnom parametru, važno je odabrati metodu koja uzima u obzir sva tri parametra (razine buke, maksimalna prekoračenja, broj stanovnika) jer mala promjena jednog parametra u području upravljanja bukom može promijeniti rezultate prema stvarnim pojavama u okoliš, ali veći skup parametara bolje uklapa sve moguće razlike između parametara.

S obzirom na rezultat na ispitanom području, ispada da korištenje G_{den} prekoračenja previše povećava raspon područja čime se bliske ocjenske točke previše razlikuju, što dovodi do velikih, ne dobro definiranih ugroženih područja.

Linearna PEL metoda, zbog svoje linearnosti uspijeva definirati područja koja sadrže izvore smetnji i pogođene zgrade bez pokrivanja cijelog područja. Indikator PEL ima jasan odnos sa prekoračenjima koja su glavni čimbenik koji utječe na njegovu vrijednost i, u isto vrijeme daje prioritet ljudima izloženim višim razinama. Potrebno je naglasiti da mjere upravljanja bukom koje se primjene na područja upravljanja bukom u pravilu rezultiraju sa sličnim rezultatima u bliskim područjima koja nisu bila odabrana kao prioriteta.

6. ANALIZA ODABRANE METODOLOGIJE

Na temelju prethodnih iskustva izrađivača sa sličnih projekata na području zemalja EZ, u ovom projektu predlaže se korištenje kombinirane linearne metode proračuna prekoračenja koja uključuje linearnu kombinaciju imisijskih razina buke i prekoračenja dopuštenih razina buke izraženu preko „prioritetne razine prekoračenja“ ili skraćeno „PRP“. Osnovna formula za proračun prioritetne razine prekoračenja koja se koristi za svaku proračunsku točku je:

$$PRP = \sum_i [n_i * L_{den,i} * M_i]$$

Formula 5. Formula za proračunavanje prioritetne razine prekoračenja

gdje je:

- M = maksimalno prekoračenje indikatora razina buke L_{day} , $L_{evening}$ ili L_{night} na ocjenskoj točki,
- n_i = ukupan broj stanovnika povezan s ocjenskom točkom,
- $L_{den,i}$ = razina buke indikatora L_{den} povezana s ocjenskom točkom.

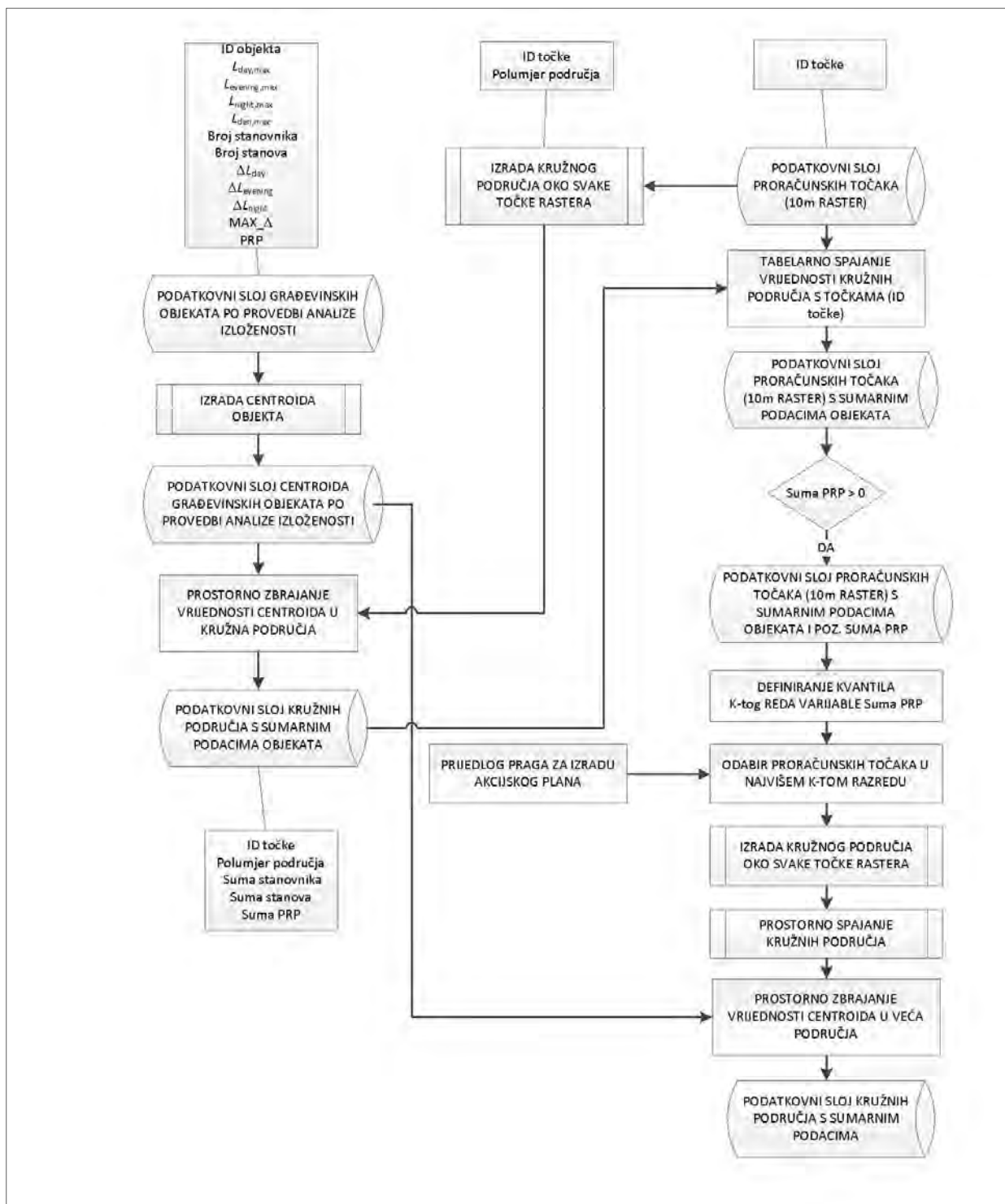
U predloženoj formuli, n_i se odnosi na broj stanovnika povezan s ocjenskom točkom, mada se ovaj broj u slučaju objekata osjetljive namjene može nadomjestiti s brojem polaznika vrtića/učenika/studenata ili brojem kreveta u objektima zdravstvene namjene. Međutim za ovu namjenu potrebno je raspolagati s navedenim brojem već na razini strateške karte buke jer veliki broj korisnika „javnih“ zgrada osjetljivih na buku u bitnom može utjecati na granice područja kandidata za upravljanje bukom. Potrebno je primijetiti da se u prije navedenoj formuli, maksimalna prekoračenja kombiniraju s vrijednostima indikatora L_{den} . Kako na području RH ne postoji niti preporuka za dopuštene razine buke indikatora L_{den} , navedeni umnožak se koristi za dobivanje pokazatelja opterećenja bukom tijekom cijelog dana. Osim prije navedene formule, potrebna je i određena tehnika prostorne analize kako bi se provelo prostorno zbrajanje rezultata proračuna na svakoj ocjenskoj točki s ciljem dobivanja indikatora područja.

Preporučena prostorna analiza temelji se na prethodno objašnjenim sugestijama iz Qcity projekta odnosno pretpostavkama:

- rezultati fasadnog proračuna se pridružuju svakom objektu zgrade stambene ili osjetljive namjene za svaki izvor buke.
- mreža s koracima 10 m x 10 m odgovara rasteru proračuna koji je primijenjen kako u strateškoj karti buke, tako i u zasebno provedenom proračunu čime se osigurava dostupnost podataka na svakih 10 m prostora.
- za svaku proračunsku točku izrađuju se kružna područja polumjera 50 m čime se osigurava reprezentativnost kružnog susjedstva promjera 100 m.
- koraci opisane mreže preklapaju se s kružnim područjima promjera 100 m.
- temeljem rezultata fasadnog proračuna i dopuštenih razina buke za indikatore L_{day} , $L_{evening}$ ili L_{night} proračunavaju se prekoračenja dopuštenih razina buke tijekom razdoblja dana, večeri odnosno noći, kao i maksimalno prekoračenje
- proračunate vrijednosti svih varijabli određenog objekta zgrade stambene ili osjetljive namjene koje pripadaju unutar pojedinog područja se zbrajaju.
- proračunate sume raznih varijabli se pridružuju izvornoj mreži proračunskih točaka,

- provodi se statistička analiza vrijednosti u proračunskim točkama, te se isključuju točke u kojima ne postoji prioriteta razina prekoračenja,
- proračunske točke se grafički prikazuju slijedom boja sukladno primjeni teorije kvantila.

Dijagram toka koji prikazuje tijek definiranja područja „kandidata za područja upravljanje bukom“ kao mogućih prioritetnih područja upravljanja bukom prikazuje Slika 14.

Slika 14. Način definiranja područja „kandidata za područja upravljanje bukom“

Nakon izrade grafičkih prikaza, već su vidljiva područja koja po sumi prioritetnih razina prekoračenja pripadaju u razred s najvišim vrijednostima, ali je uvijek poželjno odabrati kriterij za odabir najbitnijih područja. U pravilu ova područja će predstavljati prioritete u postupku akcijskog planiranja te je poželjno odabrati prilagodljivu metodu određivanja prioriteta. Uzimajući u obzir da najčešće financijski čimbenici ne dozvoljavaju primjenu mjera i upravljanja bukom na svim područjima upravljanja bukom, prijedlog je da se istakne uvijek određeni postotak proračunskih točaka s najvišom vrijednošću prioritete razine prekoračenja“ i da se ta područja razmatraju kao kandidati za područja upravljanja bukom, (barem dok se kod odabranih X % ne provede snižavanje razina buke).

Sukladno zahtjevima projektnog zadatka provela se analiza prioritete razine prekoračenja područja za sve promatrane izvore buke za kriterije prioritete razine prekoračenja koji su korišteni tijekom razrade akcijskog plana upravljanja bukom za 2.krug izvještavanja:

- cestovni promet - provedena je analiza prioritete razine prekoračenja proračunske točka od 3 %.
- pružni promet - provedena je analiza prioritete razine prekoračenja proračunske točka od 4 %.
- industrijski pogoni i postrojenja - provedena je analiza prioritete razine prekoračenja proračunske točka od 15 %.

Potrebno je naglasiti da je na obvezniku izrade akcijskog plana i/ili upravitelju izvora buke potvrditi konačni kriterij koji će se koristiti u daljnjem postupku akcijskog planiranja, a koji je predložen u ovom elaboratu.

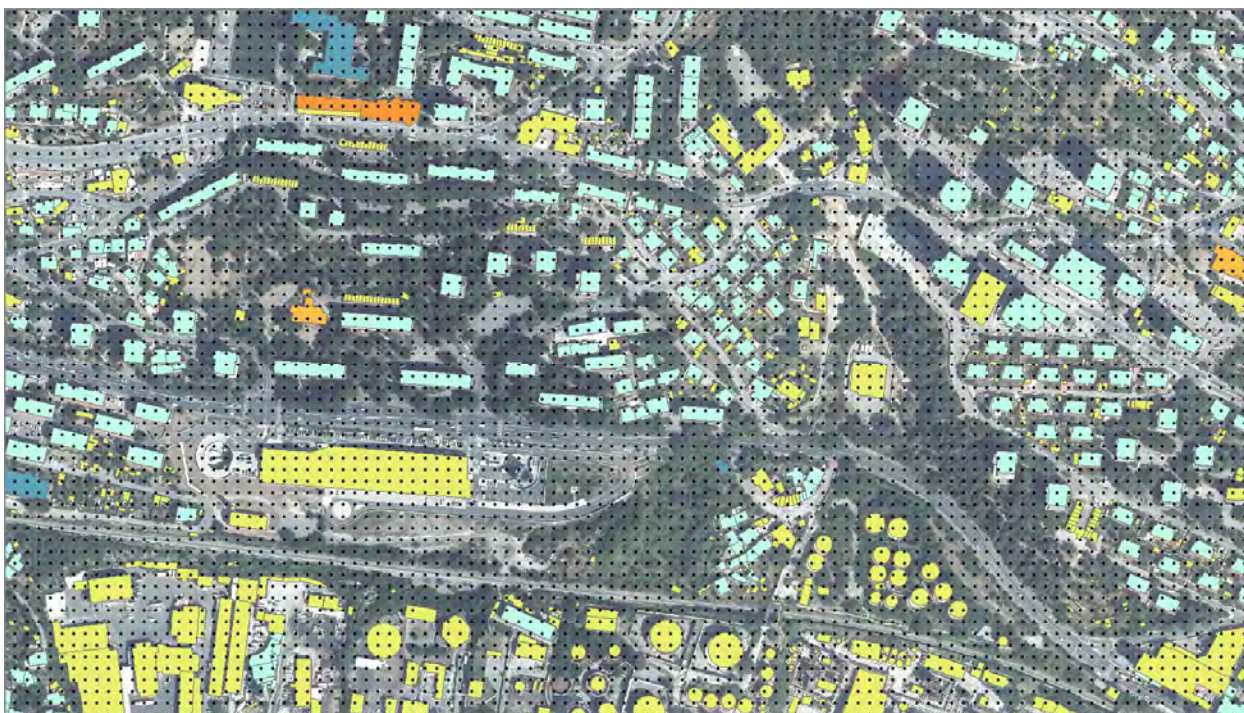
Prije opisani postupak izrade prijedloga „kandidata za područja upravljanja bukom“ prikazan je nizom grafičkih prikaza (Slika 15 - Error! Reference source not found.).

Slika 15. Šire odabrano područje

Slika 16. Uže odabrano područje

Slika 17. Prikaz rastera proračunskih točaka (10 x 10 m) na odabranom području

Slika 18. Identifikator proračunske točke GRID_ID=286692 (primjer)

Slika 19. Izrađena kružna područja polumjera 50 m u okolini svake točke

Slika 20. Karakterističan prikaz izrađenog kružnog područja polumjera 50 m proračunske točke ID=286692

Slika 21. Karakterističan prikaz gustoće fasadnog proračuna

Slika 22. Prikaz rezultata na svakoj proračunskoj točki fasadnog proračuna

Slika 23. Prikaz rezultata razmatrano na razini cijelog objekta (crvena točka u geometrijskom središtu tlocrta objekta)

Slika 24. Karakterističan prikaz karte korištenja i namjene prostora kroz provedeno zoniranje buke

Slika 25. Proračun prekoračenja dopuštenih razina buke temeljem prostorno planske dokumentacije i provedenog zoniranja buke

Slika 26. Proračun maksimalnog prekoračenja i prioritne razine prekoračenja (skr. „PRP“)

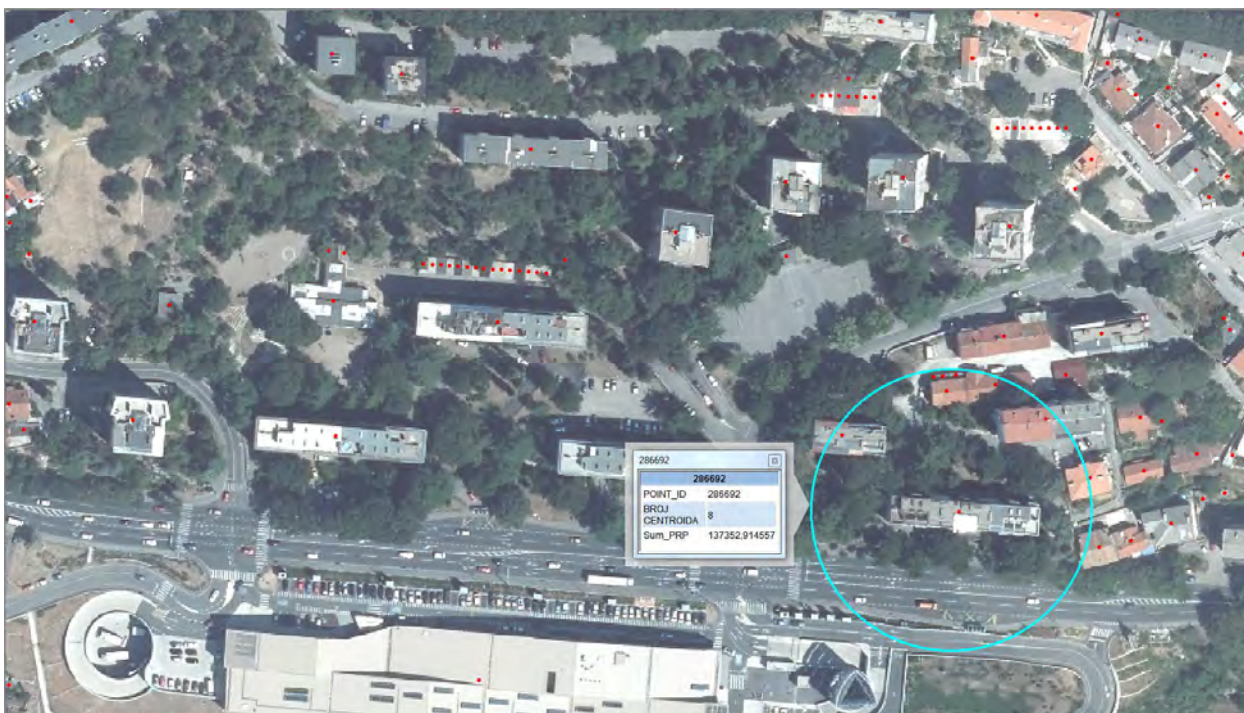

Slika 27. Kružno područje polumjera 50 m na području interesa preklopljeno s centroidima²⁰ objekata

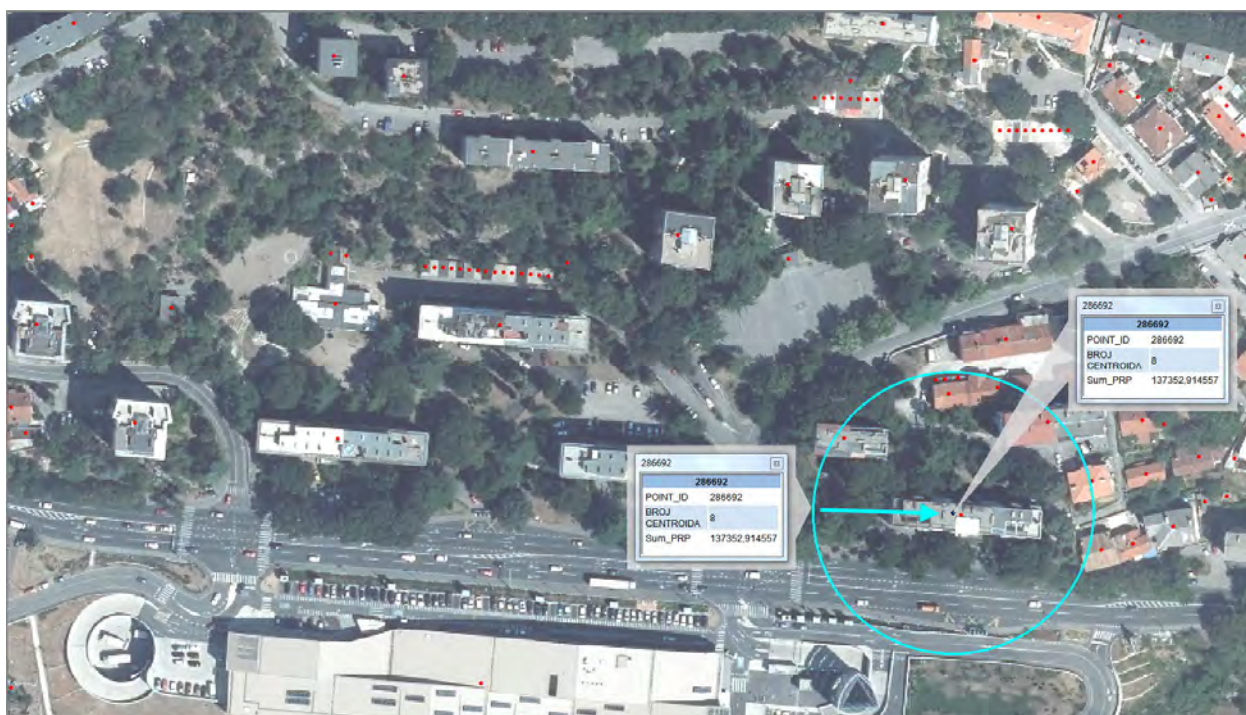
²⁰ Centroid = geometrijski centar tlocrta objekta

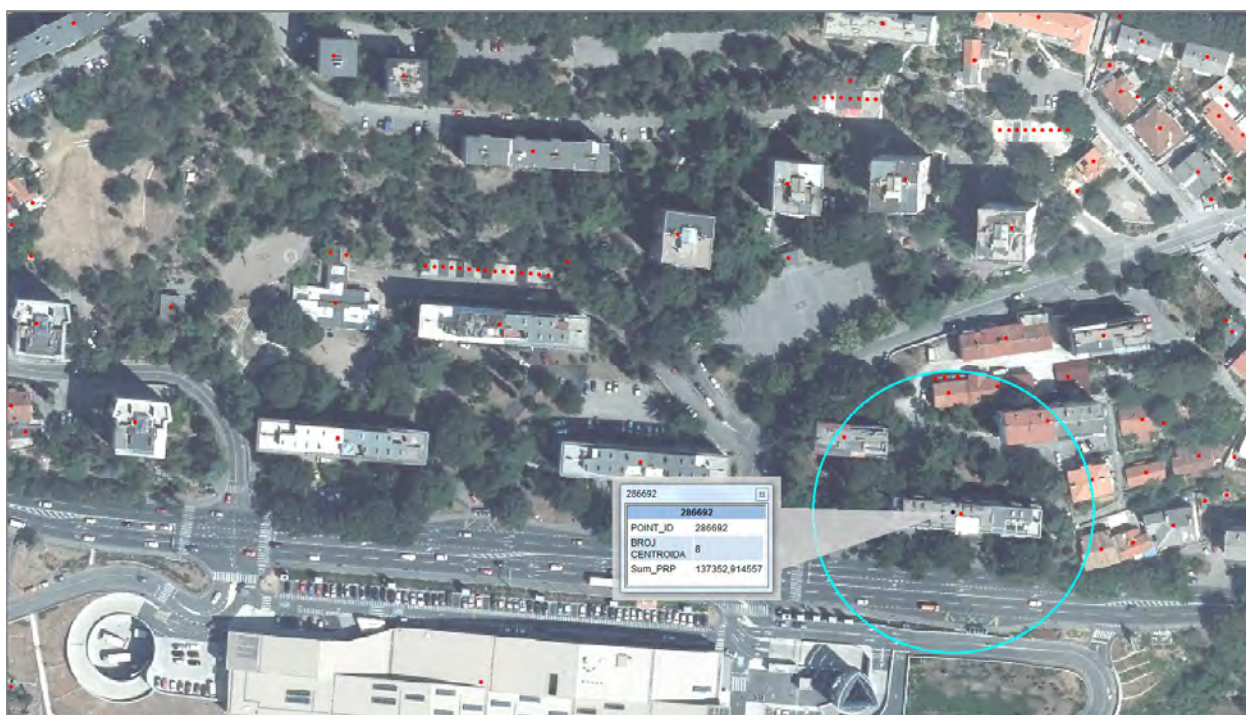
Slika 28. Uvećani prikaz kružnih područja polumjera 50 m na području interesa preklapljena s centroidima objekata

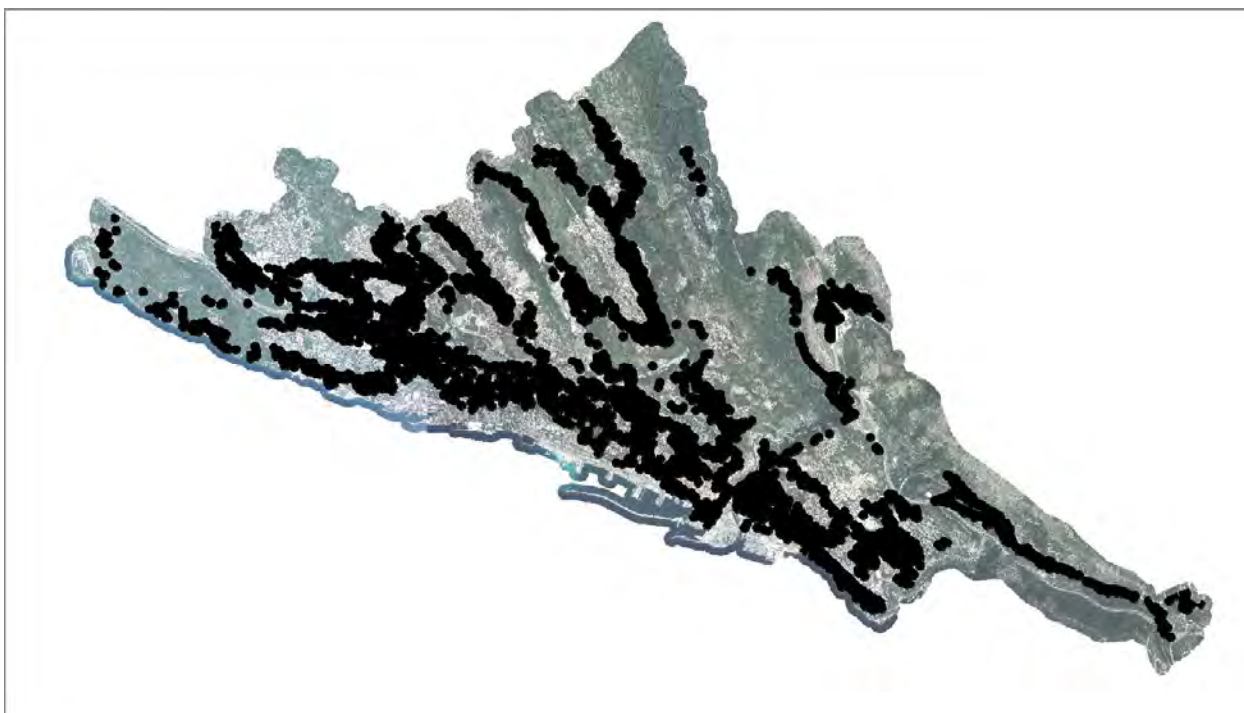
Slika 29. Proračunati podatak prioriteta razine prekoračenja (Sum_PRP) kružnog područja i broja obuhvaćenih objekata (centroida)

Slika 30. Proračunska mreža s ulaznim podacima izloženosti kružnog područja te prijenos proračunatih podataka u središte kružnog područja

Slika 31. Proračunska mreža s prenesenim podacima izloženosti kružnog područja

Slika 32. Prikaz proračunskih točaka s pozitivnim iznosom prioritetne razine prekoračenja kružnog područja Grada Rijeke

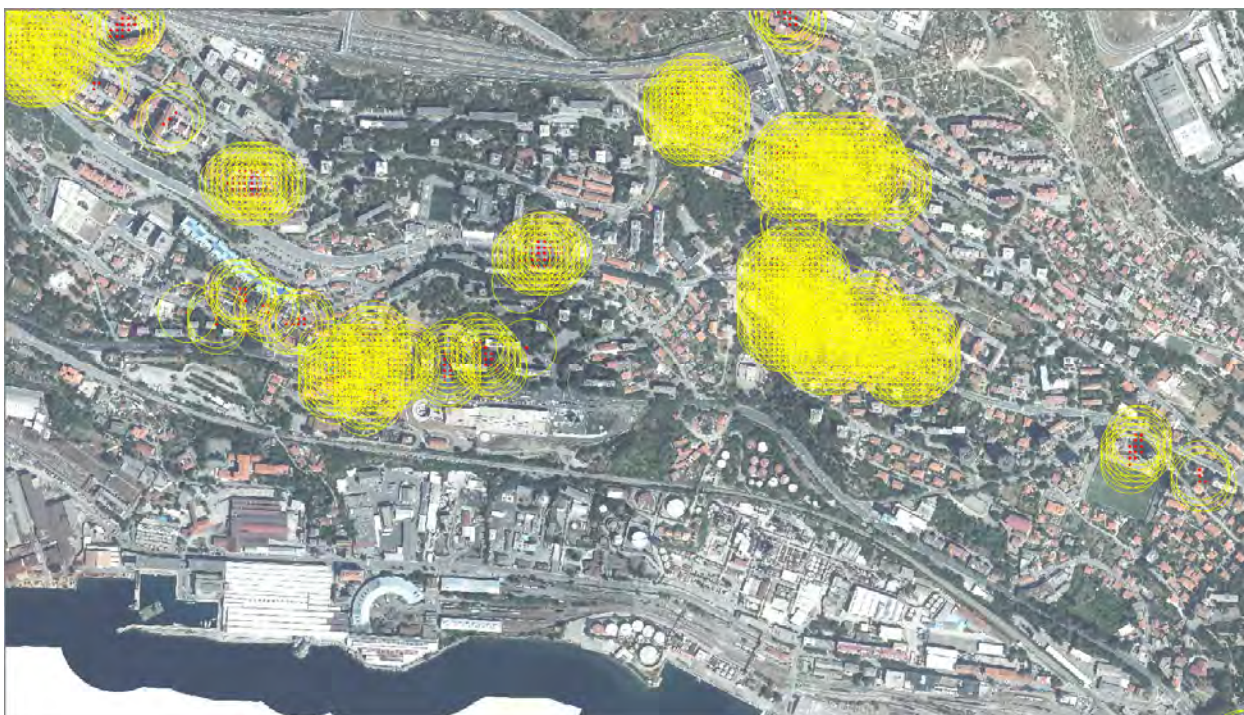
Slika 33. Uvećani prikaz proračunskih točaka s pozitivnim iznosom prioritetne razine prekoračenja kružnog područja

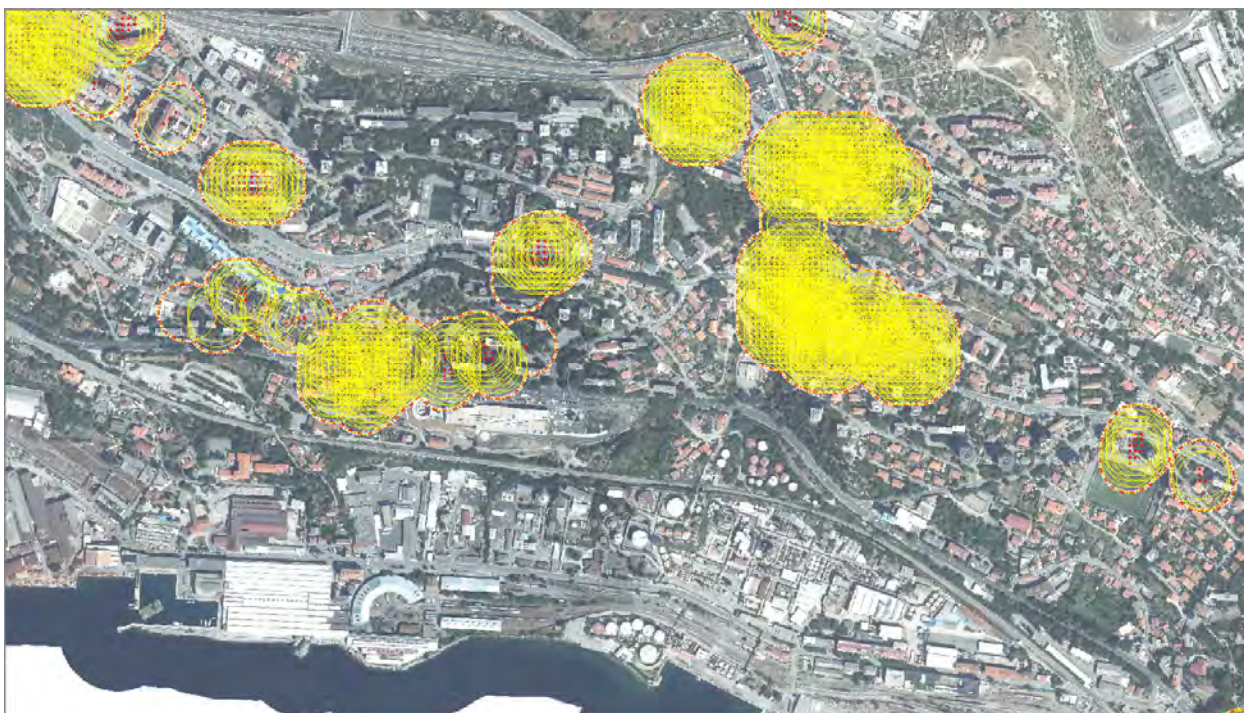
Slika 34. Primjena prikaza kvantila na vrijednosti PRP uz korištenje boja

Slika 35. Odabir 3% proračunskih točaka s najvišom prioritetnom razinom prekoračenja kružnog područja

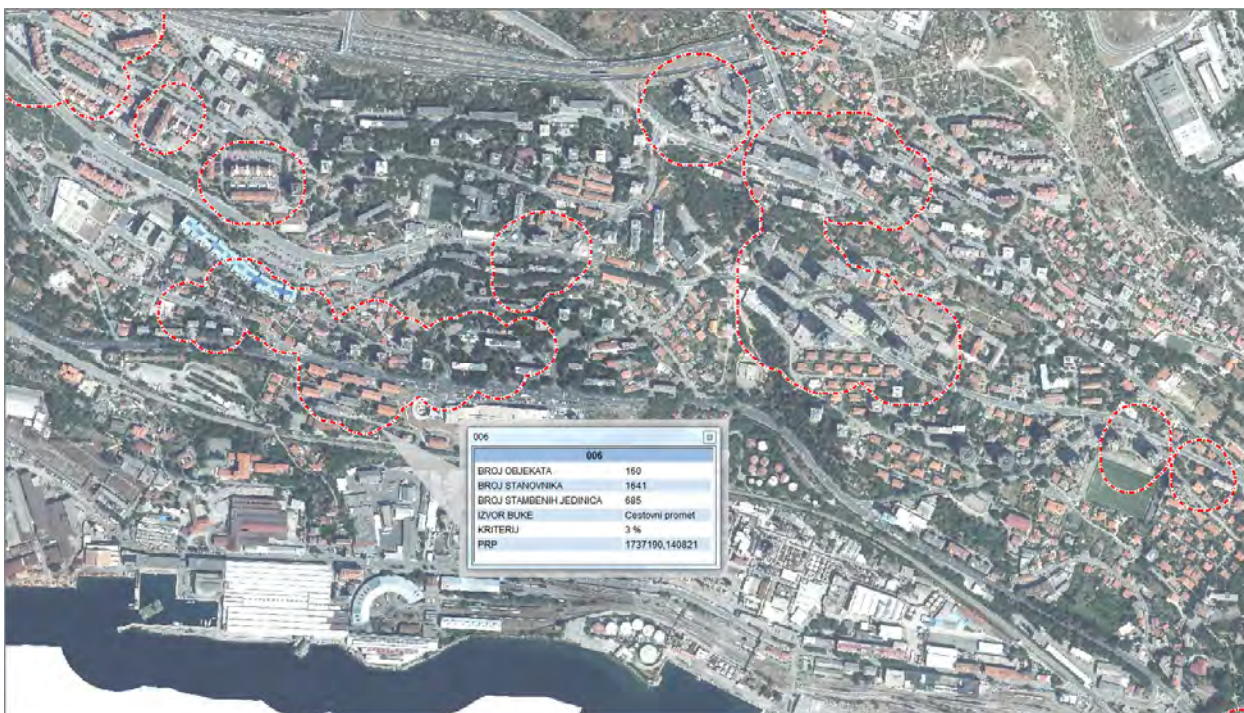
Slika 36. Prikaz izrađenih kružnih područja polumjera 50 m oko 3% proračunskih točaka s najvišom prioritetnom razinom prekoračenja

Slika 37. Spajanje kružnih područja polumjera 50 m u cjelovita područja

Slika 38. Prikaz cjelovitog područja u okolini 3 % proračunskih točaka s najvišom prioriternom razinom prekoračenja

Slika 39. Prostorno zbrojeni podaci o izloženosti unutar jednog područja izrađenog temeljem 3 % proračunskih točaka s najvišom PRP (uvećano)

7. KANDIDATI ZA PODRUČJA UPRAVLJANJA BUKOM

U okviru analize konfliktnih razina buke svakog od glavnih izvora buke za područje Grada Rijeke, provedena je analiza za sve zone namjene i korištenja prostora na području izrade akcijskog plana upravljanja bukom Grada Rijeke, prilikom čega su se za prepoznavanje kandidata područja za upravljanje bukom koristile slijedeće varijable:

- ukupan broj stanovnika unutar objekta,
- maksimalna razina buke tijekom razdoblja dana na fasadi objekta,
- maksimalna razina buke tijekom razdoblja večeri na fasadi objekta,
- maksimalna razina buke tijekom razdoblja noći na fasadi objekta,
- maksimalna razina buke indikatora L_{den} na bilo kojoj fasadi objekta,
- iznos prekoračenja dopuštenih razina buke tijekom razdoblja dana,
- iznos prekoračenja dopuštenih razina buke tijekom razdoblja večeri,
- iznos prekoračenja dopuštenih razina buke tijekom razdoblja noći,
- korištenje i namjena prostora ⁽²¹⁾,
- gustoća objekata osjetljive namjene.

7.1. Cestovni promet

Predloženom analizom na području Grada Rijeke predloženo je u odabir kandidata područja za upravljanje bukom (skr. „KPUB“) uključiti 3 % najizloženijih točaka po tzv. „prioritetnoj razini prekoračenja“. Statističke podatke koje opisuju predloženi kandidati za upravljanje bukom prikazuje Tablica 11, dok je grafički prikaz dan u grafičkom dijelu elaborata.

Tablica 11. Statistički pokazatelji predloženih kandidata za upravljanje bukom cestovnog prometa

Kriterij	Broj KPUB	Stanovnici		Stambene jedinice		Površina KPUB	
		n	%	n	%	s/ m ²	%
3 %	43	36928	28,3%	15361	28,2%	1911476	4,4 %
Grad Rijeka		130506		54522		43391315	

7.2. Pružni promet

Predloženom analizom na području Grada Rijeke predloženo je u odabir kandidata područja za upravljanje bukom uključiti 4 % najizloženijih točaka po tzv. „prioritetnoj razini prekoračenja“. Statističke podatke koje opisuju predloženi kandidati za upravljanje bukom prikazuje Tablica 12, dok je grafički prikaz dan u grafičkom dijelu elaborata.

Tablica 12. Statistički pokazatelji predloženih kandidata za upravljanje bukom pružnog prometa

Kriterij	Broj KPUB	Stanovnici		Stambene jedinice		Površina KPUB	
		n	%	n	%	s/ m ²	%
4 %	4	3015	2,3%	1261	2,3%	241699	0,6 %
Grad Rijeka		130506		54522		43391315	

²¹ Primjenom ovog kriterija zone isključivo stambene namjene su zone s najvišim prioritetom, dok su zone mješovite namjene, pretežito poslovne najniže na listi prioriteta zbog relativno visokih dopuštenih razina buke.

7.3. Industrijski pogoni i postrojenja

Predloženom analizom na području Grada Rijeke predloženo je u odabir kandidata područja za upravljanje bukom uključiti 15 % najizloženijih točaka po tzv. „prioritetnoj razini prekoračenja“. Statističke podatke koje opisuju predloženi kandidati za upravljanje bukom prikazuje Tablica 13, dok je grafički prikaz dan u grafičkom dijelu elaborata.

Tablica 13. Statistički pokazatelji predloženih kandidata za upravljanje bukom industrijskih pogona i postrojenja

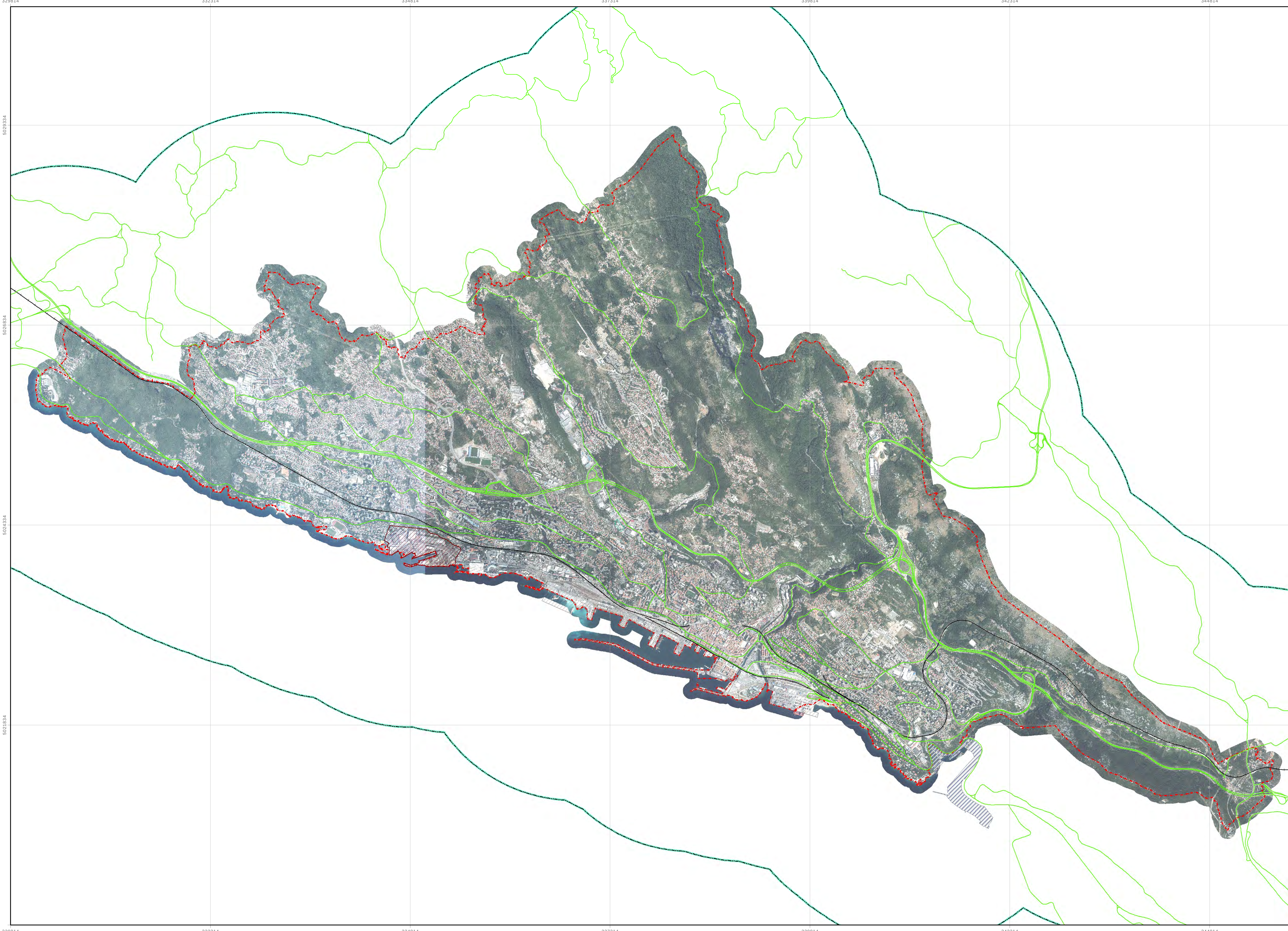
Kriterij	Broj KPUB	Stanovnici		Stambene jedinice		Površina KPUB	
		n	%	n	%	s/ m ²	%
15 %	5	3238	2,5%	1347	2,5%	244161	0,6%
Grad Rijeka		130506		54522		43391315	

8. PRILOZI

8.1. Elektronički oblik elaborata

8.2. Grafički dio elaborata

8.2.1. Grafički prikaz glavnih izvora buke uključenih u izradu akcijskog plana upravljanja bukom za 3.krug izvještavanja

AKCIJSKI PLAN UPRAVLJANJA
BUKOM GRADA RIJEKE ZA
3.KRUG IZVJEŠTAVANJA

0 500 1.000 2.000 1:20.000

Cestovni promet

Os prometnice

Željeznička pruga

Dionica 1

Dionica 2

Dionica 3

Tunel

Industrijski pogoni i postrojenja

Luka Rijeka

Brodogradilište Viktor Lenac

Brodogradilište 3. Maj

PIK

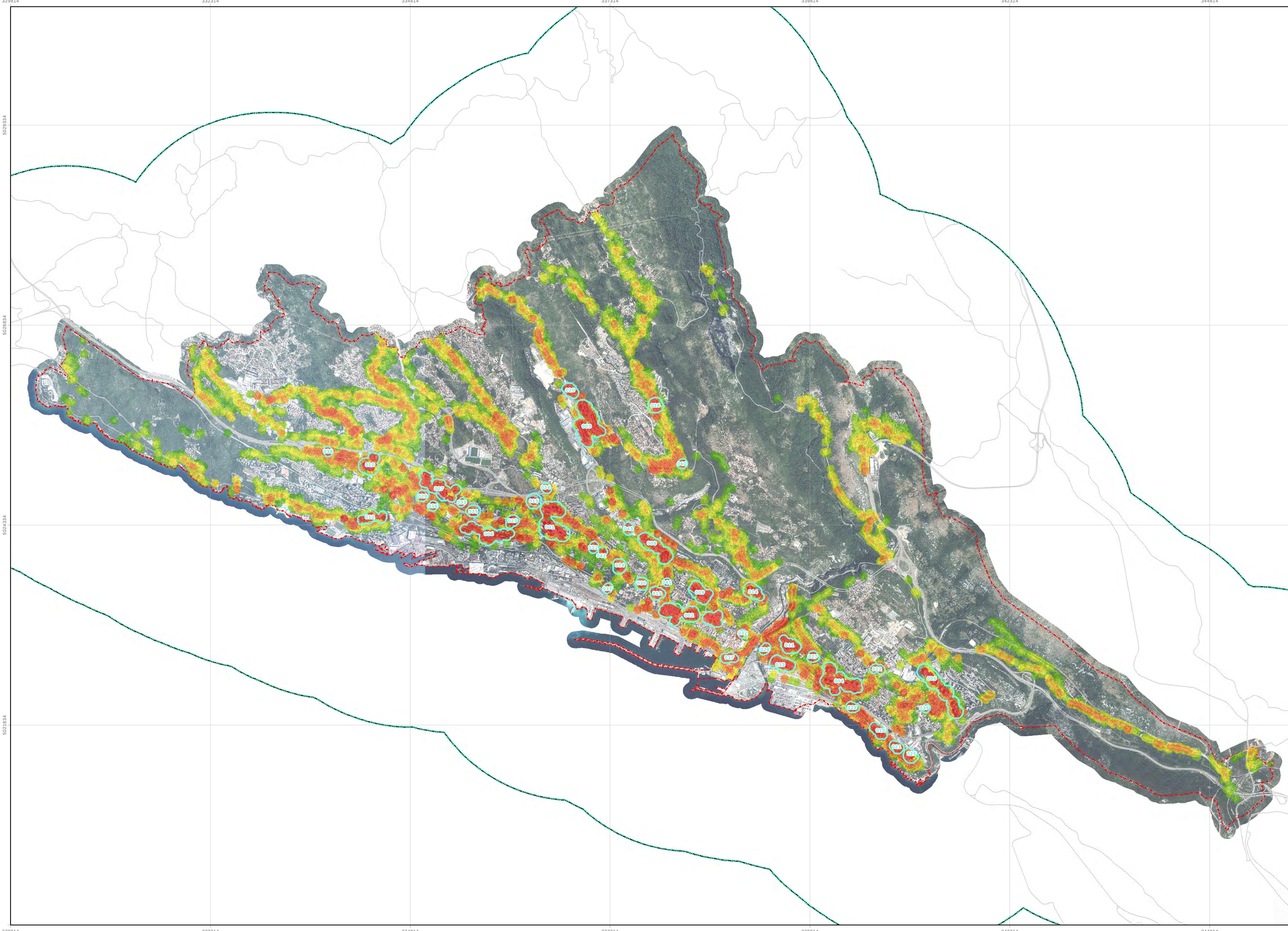
Granice projekta

Grad Rijeka

Obuhvat projekta

Naručitelj:	GRAD RIJEKA, Korzo 16, Rijeka		Izradivač:
Nositelj izrade:	Direkcija za razvoj, urbanizam i ekologiju Odjel gradske uprave za razvoj urbanizam, ekologiju i gospodarenje zemljištem		 DARH 2 d.o.o. za arhitekturu i akustiku Ljubičin prolaz 3, Samobor
Naziv projekta	Izrada akcijskog plana upravljanja bukom Grada Rijeka za 3.krug izvješćavanja		
Oznaka projekta:	2019-AP-069		
Oznaka elaborata:	Datum:	Oznaka grafičkog prikaza:	
2019-AP-069/01	2019-12	GP 1	

8.2.2. Grafički prikaz prioritete razine prekoračenja proračunskih
točaka i kandidata za područja upravljanje bukom - cestovni
promet

AKCIJSKI PLAN UPRAVLJANJA
BUKOM GRADA RIJEKE ZA
3.KRUG IZVJEŠTAVANJA

0 500 1.000 2.000 1:20.000

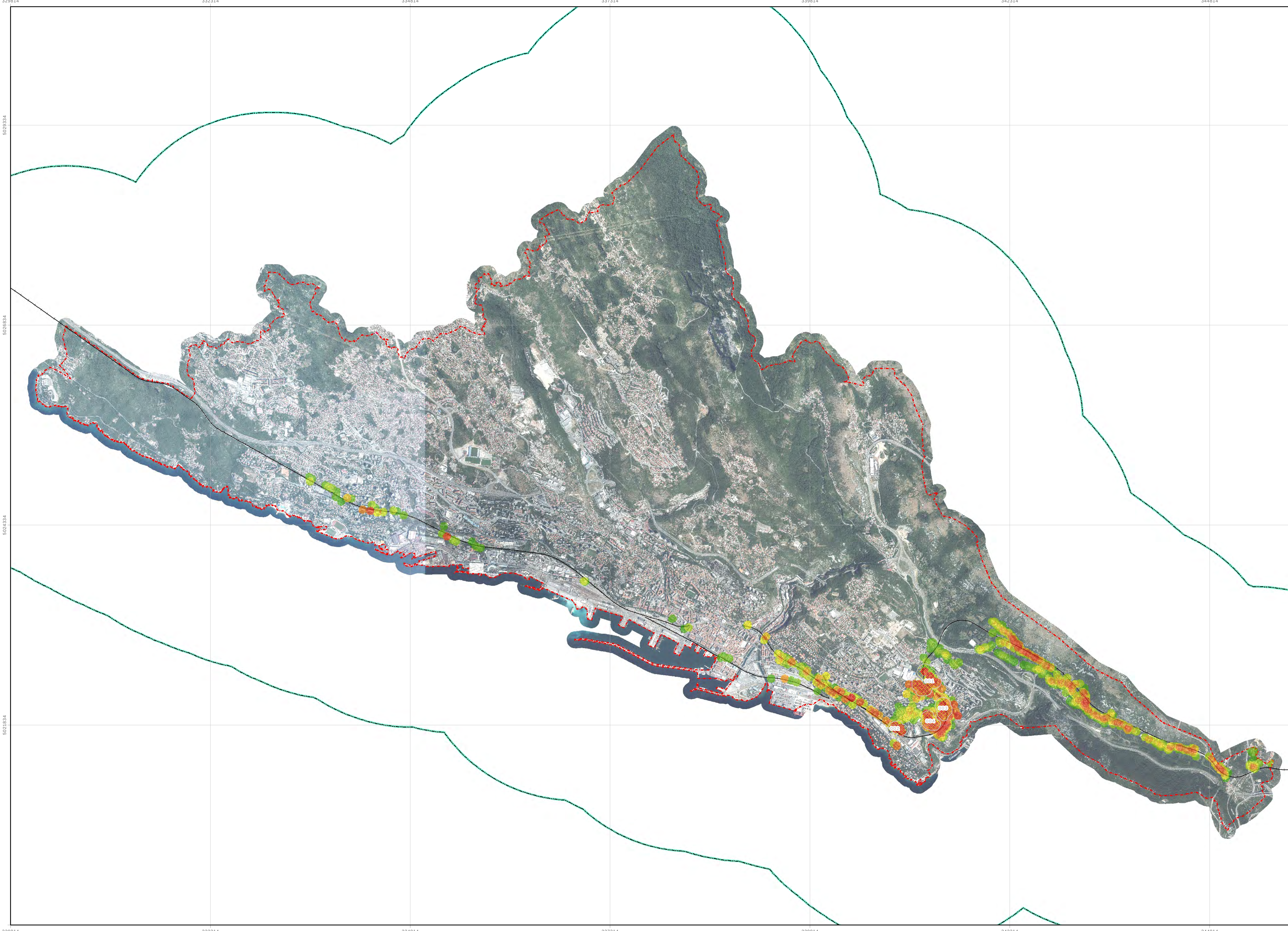
PRP = Prioritetna razina prekoračenja proračunske točke

• 5 - 59	• 3091 - 3316	• 12160 - 12683	• 37237 - 39471
• 60 - 105	• 3317 - 3541	• 12684 - 13281	• 39472 - 41721
• 106 - 161	• 3542 - 3783	• 13282 - 13861	• 41722 - 44212
• 162 - 237	• 3784 - 4052	• 13862 - 14430	• 44213 - 46833
• 238 - 323	• 4053 - 4334	• 14431 - 15031	• 46834 - 50345
• 324 - 410	• 4335 - 4558	• 15032 - 15678	• 50346 - 54028
• 411 - 506	• 4559 - 4857	• 15679 - 16351	• 54029 - 57964
• 507 - 599	• 4858 - 5140	• 16352 - 17059	• 57965 - 62102
• 600 - 714	• 5141 - 5440	• 17060 - 17804	• 62103 - 65764
• 715 - 832	• 5441 - 5724	• 17805 - 18632	• 65765 - 70380
• 833 - 933	• 5725 - 6076	• 18633 - 19370	• 70381 - 74621
• 934 - 1044	• 6077 - 6400	• 19371 - 20151	• 74622 - 80569
• 1045 - 1157	• 6401 - 6768	• 20152 - 21023	• 80570 - 85954
• 1158 - 1276	• 6769 - 7199	• 21024 - 21989	• 85955 - 92523
• 1277 - 1399	• 7200 - 7568	• 21990 - 22971	• 92524 - 99841
• 1400 - 1531	• 7569 - 8015	• 22972 - 23939	• 99842 - 108860
• 1532 - 1662	• 8016 - 8366	• 23940 - 24880	• 108861 - 118181
• 1663 - 1809	• 8367 - 8830	• 24881 - 25940	• 118182 - 129324
• 1810 - 1980	• 8831 - 9246	• 25941 - 27180	• 129325 - 141901
• 1981 - 2122	• 9247 - 9719	• 27181 - 28630	• 141902 - 155335
• 2123 - 2304	• 9720 - 10210	• 28631 - 29941	• 155336 - 171670
• 2305 - 2489	• 10211 - 10662	• 29942 - 31640	• 171671 - 193452
• 2490 - 2716	• 10663 - 11166	• 31641 - 33503	• 193453 - 226074
• 2717 - 2910	• 11167 - 11593	• 33504 - 35304	• 226075 - 275702
• 2911 - 3090	• 11594 - 12159	• 35305 - 37236	• 275703 - 1231501

- Granice projekta Cestovni promet
Grad Rijeka Os prometnice
Obuhvat projekta

Naručitelj:	GRAD RIJEKA, Korzo 16, Rijeka		Izrađivač:
Nositelj izrade:	Direkcija za razvoj, urbanizam i ekologiju Odjel gradske uprave za razvoj urbanizam, ekologiju i gospodarenje zemljištem		
Naziv projekta	Izrada akcijskog plana upravljanja bukom Grada Rijeke za 3.krug izvještavanja		DARH 2 d.o.o. za arhitekturu i akustiku Ljubičin prolaz 3, Samobor
Oznaka projekta:	2019-AP-069		Opis grafičkog prikaza: Prepoznavanje kandidata za područja upravljanja bukom - cestovni promet -
Oznaka elaborata:	Datum:	Oznaka grafičkog prikaza:	
	2019-AP-069/01	2019-12 GP 2	

8.2.3. **Grafički prikaz prioritetne razine prekoračenja proračunskih
točaka i kandidata za područja upravljanje bukom - pružni promet**

PRP = Prioritetna razina prekoračenja proračunske točke

- 13 - 228

• 229 - 495

• 496 - 644

• 645 - 929

• 930 - 1261

• 1262 - 1589

• 1590 - 2132

• 2133 - 2693

• 2694 - 3203

• 3204 - 3761

• 3762 - 4484

• 4485 - 5461

• 5462 - 6301

• 6302 - 7482

• 7483 - 8569

• 8570 - 9625

• 9626 - 10983

• 10984 - 12629

• 12630 - 14366

• 14367 - 16800

• 16801 - 20448

• 20449 - 25491

• 25492 - 38209

• 38210 - 66435

• 66436 - 279193

- Granice projekta

 Grad Rijeka

 Obuhvat projekta
- Željeznička pruga

 Dionica 1

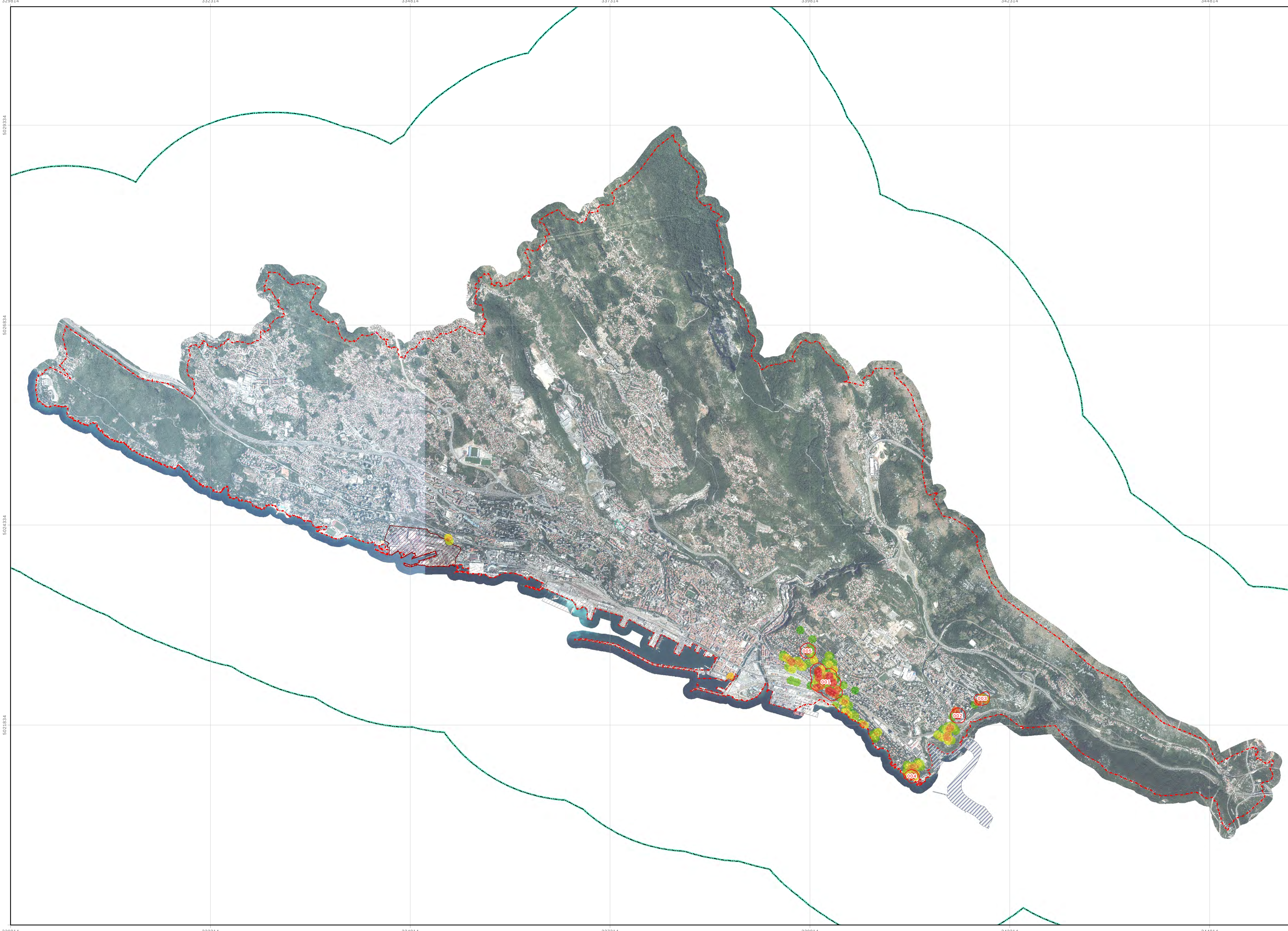
 Dionica 2

 Dionica 3

 Tunel

Naručitelj:	GRAD RIJEKA, Korzo 16, Rijeka		Izrađivač:
Nositelj izrade:	Direkcija za razvoj, urbanizam i ekologiju Odjel gradske uprave za razvoj urbanizam, ekologiju i gospodarenje zemljištem		 DARH 2 d.o.o. za arhitekturu i akustiku Ljubičin prolaz 3, Samobor
Naziv projekta	Izrada akcijskog plana upravljanja bukom Grada Rijeka za 3.krug izvještavanja		
Oznaka projekta:	2019-AP-069		Opis grafičkog prikaza:
Oznaka elaborata:	Datum:	Oznaka grafičkog prikaza:	Prepoznavanje kandidata za područja upravljanja bukom - pružni promet -
2019-AP-069/01	2019-12	GP 3	

8.2.4. **Grafički prikaz prioritetne razine prekoračenja proračunskih točaka i kandidata za područja upravljanje bukom - industrijski pogoni i postrojenja**

AKCIJSKI PLAN UPRAVLJANJA
BUKOM GRADA RIJEKE ZA
3.KRUG IZVJEŠTAVANJA

0 500 1.000 2.000 1:20.000

PRP = Prioritetna razina prekoračenja proračunske točke

• 6 - 99	• 1514 - 1978	• 5360 - 6841
• 100 - 189	• 1979 - 2195	• 6842 - 8281
• 190 - 390	• 2196 - 2918	• 8282 - 9808
• 391 - 598	• 2919 - 3263	• 9809 - 14097
• 599 - 818	• 3264 - 3736	• 14098 - 21496
• 819 - 1139	• 3737 - 4448	• 21497 - 37877
• 1140 - 1513	• 4449 - 5359	

Granice projekta

Grad Rijeka

Obuhvat projekta

Industrijski pogoni i postrojenja

Luka Rijeka

Brodogradilište Viktor Lenac

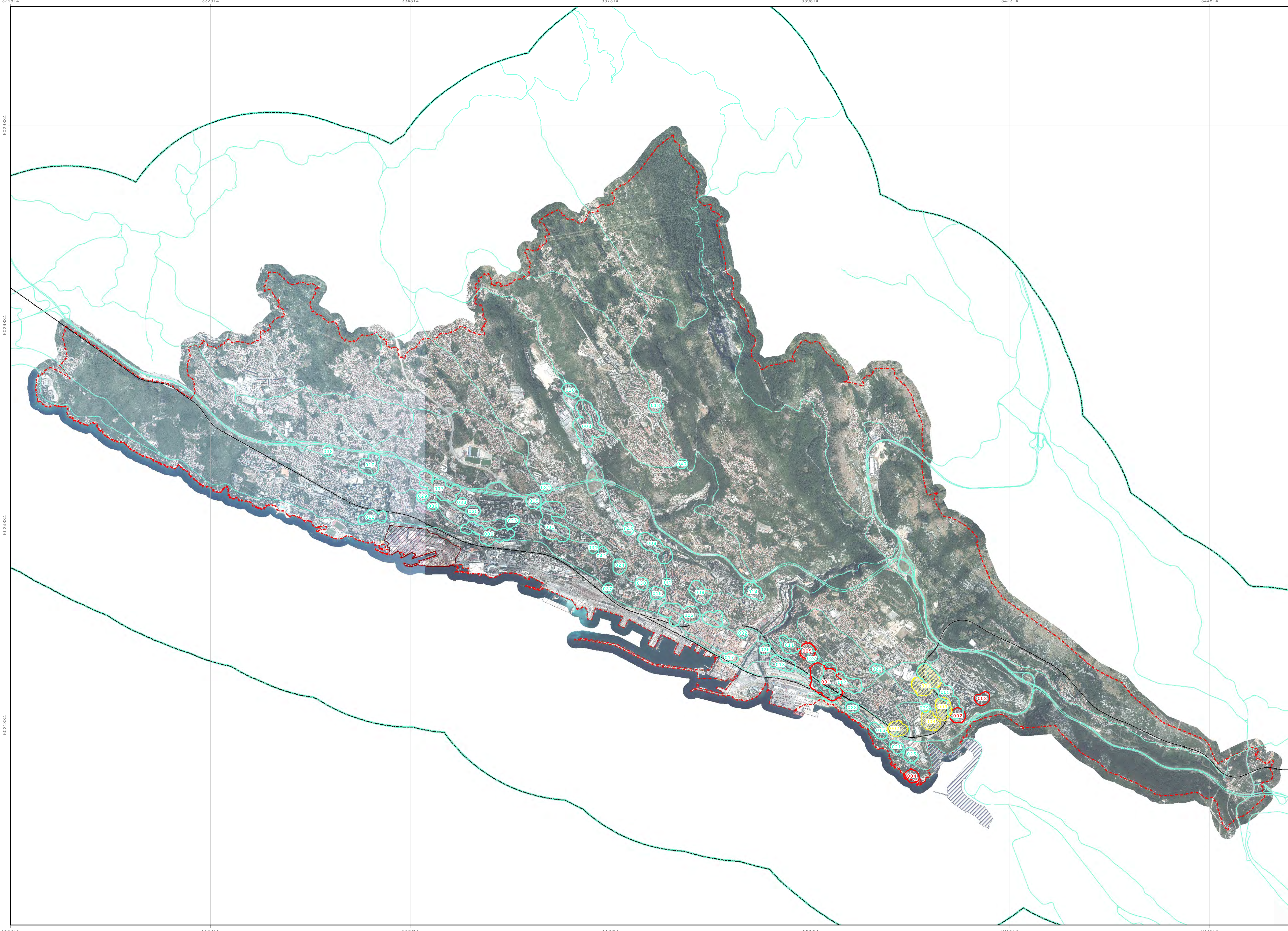
Brodogradilište 3. Maj

PIK

Naručitelj:	GRAD RIJEKA, Korzo 16, Rijeka	Izradivač:
Nositelj izrade:	Direkcija za razvoj, urbanizam i ekologiju Odjel gradske uprave za razvoj urbanizam, ekologiju i gospodarenje zemljištem	 DARH 2 d.o.o. za arhitekturu i akustiku Ljubičin prolaz 3, Samobor
Naziv projekta	Izrada akcijskog plana upravljanja bukom Grada Rijeka za 3.krug izvještavanja	Opis grafičkog prikaza:
Oznaka projekta:	2019-AP-069	Prepoznavanje kandidata za područja upravljanja bukom - industrijski pogoni i postrojenja -
Oznaka elaborata:	Datum:	
2019-AP-069/01	2019-12	
	Oznaka grafičkog prikaza:	
	GP 4	

8.2.5. Grafički prikaz predloženih kandidata za područja upravljanje bukom

AKCIJSKI PLAN UPRAVLJANJA
BUKOM GRADA RIJEKE ZA
3.KRUG IZVJEŠTAVANJA

0 500 1.000 2.000 1:20.000

KPUB

Izvor buke

- Cestovni promet
- Pružni promet
- Industrijski pogoni

Cestovni promet

- Os prometnice

Željeznička pruga

- Dionica 1
- Dionica 2
- Dionica 3
- Tunel

Industrijski pogoni i postrojenja

- Luka Rijeka
- Brodogradište Viktor Lenac
- Brodogradište 3. Maj
- PIK

Granice projekta

- Grad Rijeka
- Obuhvat projekta

KPUB = skr. "kandidat za područje upravljanja bukom"

Naručitelj:	GRAD RIJEKA, Korzo 16, Rijeka	Izrađivač:
Nositelj izrade:	Direkcija za razvoj, urbanizam i ekologiju Odjel gradske uprave za razvoj urbanizam, ekologiju i gospodarenje zemljištem	 DARH 2 d.o.o. za arhitekturu i akustiku Ljubičin prolaz 3, Samobor
Naziv projekta	Izrada akcijskog plana upravljanja bukom Grada Rijeka za 3.krug izvještavanja	Opis grafičkog prikaza:
Oznaka projekta:	2019-AP-069	
Oznaka elaborata:	Datum: 2019-12	
	Oznaka grafičkog prikaza: GP 5	
2019-AP-069/01		Kandidati za područja upravljanja bukom na području Grada Rijeka